

Näringsutskottets betänkande 2020/21:NU20

Näringspolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om olika näringspolitiska frågor som företagsfrämjande, riktade insatser, företagens kapitalförsörjning samt särskilda näringsgrenar och branscher. I flera fall hänvisar utskottet till pågående insatser och utredningar.

I betänkandet finns 37 reservationer (M, SD, C, V, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 150 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Utskottets överväganden.....	10
Allmänt om företagsfrämjande.....	10
Riktade insatser	39
Företagens kapitalförsörjning	47
Särskilda näringsgrenar och branscher	53
Reservationer	79
1. Testbäddar, punkt 1 (M).....	79
2. Testbäddar, punkt 1 (KD).....	80
3. Startup-företag, punkt 2 (C).....	81
4. Startup-företag, punkt 2 (L).....	81
5. Översyn av innovationssystemet, punkt 3 (SD, KD)	82
6. Samordning av företagsstöd, punkt 4 (SD, KD)	83
7. Översyn av regleringsbrev, punkt 5 (SD, L).....	84
8. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (M)	84
9. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (SD).....	86
10. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (C)	90
11. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (V)	92
12. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (KD)	94
13. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (L).....	96
14. Riktade insatser, punkt 7 (C).....	98
15. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (SD)	100
16. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (C).....	101
17. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (KD).....	102
18. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (L).....	103
19. Främjande av delningsekonomin, punkt 9 (M, L)	104
20. Främjande av delningsekonomin, punkt 9 (C).....	105
21. Regelverk för besöksnäringen, punkt 10 (M)	106
22. Regelverk för besöksnäringen, punkt 10 (SD).....	107
23. Regelverk för besöksnäringen, punkt 10 (C)	108
24. Myndigheternas främjanderoll, punkt 11 (SD, C)	109
25. Besöksnäringens konkurrenskraft, punkt 12 (SD, C)	109
26. Kompetensförsörjning inom besöksnäringen, punkt 13 (C)	110
27. Kompetensförsörjning inom besöksnäringen, punkt 13 (KD)	111
28. Marknadsföring av Sverige, punkt 14 (SD).....	111
29. Marknadsföring av Sverige, punkt 14 (C)	112
30. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 15 (M)	113
31. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 15 (SD).....	114
32. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 15 (C).....	115
33. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (M)	116
34. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (SD).....	117
35. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (C).....	118
36. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (KD).....	120
37. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (L)	121

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag	123
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	123

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Allmänt om företagsfrämjande

1. Testbäddar

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2708 av Maria Gardfjell och Amanda Palmstierna (båda MP) yrkande 4,

2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 20,

2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 9,

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 15 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 31.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (KD)

2. Startup-företag

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 31 och

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 12.

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (L)

3. Översyn av innovationssystemet

Riksdagen avslår motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 30.

Reservation 5 (SD, KD)

4. Samordning av företagsstöd

Riksdagen avslår motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 34.

Reservation 6 (SD, KD)

5. Översyn av regleringsbrev

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8 och

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5.

Reservation 7 (SD, L)

6. Övrigt om företagsfrämjande

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),

2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:626 av Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C)
yrkandena 1–3,
2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,
2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,
2020/21:934 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:943 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79,
2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25,
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3,
2020/21:3483 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 11 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (V)

Reservation 12 (KD)

Reservation 13 (L)

Riktade insatser

7. Riktade insatser

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:549 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:619 av Solveig Zander (C) yrkandena 1–3,

2020/21:1535 av Saila Quicklund (M),
 2020/21:1799 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,
 2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 5,
 2020/21:2832 av Elisabeth Björnsdotter Rahm m.fl. (M),
 2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 5,
 2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 8 och 26–29,
 2020/21:2961 av Lars Beckman (M),
 2020/21:3016 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) yrkandena 1–
 3 och
 2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 4.

Reservation 14 (C)

Företagens kapitalförsörjning

8. Företagens kapitalförsörjning

Riksdagen avslår motionerna
 2020/21:548 av Dennis Dioukarev (SD),
 2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,
 2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1–
 3 och 7,
 2020/21:893 av Per Åsling (C) yrkande 7,
 2020/21:903 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 3 och 12,
 2020/21:3144 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10,
 2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2 och
 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 27 och 28.

Reservation 15 (SD)

Reservation 16 (C)

Reservation 17 (KD)

Reservation 18 (L)

Särskilda näringsgrenar och branscher

9. Främjande av delningsekonomin

Riksdagen avslår motionerna
 2020/21:2014 av Carina Ödebrink m.fl. (S),
 2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 2,
 2020/21:2918 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkandena 19 och 20,
 2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkandena 8 och 9 samt
 2020/21:3477 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkandena 1, 7 och 8.

Reservation 19 (M, L)

Reservation 20 (C)

10. Regelverk för besöksnäringen

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:587 av Sofia Nilsson (C),
2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 10 och
2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 21 (M)

Reservation 22 (SD)

Reservation 23 (C)

11. Myndigheternas främjanderoll

Riksdagen avslår motion

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkandena 15 och 16.

Reservation 24 (SD, C)

12. Besöksnäringens konkurrenskraft

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:476 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1
och

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 25 (SD, C)

13. Kompetensförsörjning inom besöksnäringen

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 11 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 18.

Reservation 26 (C)

Reservation 27 (KD)

14. Marknadsföring av Sverige

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8 och

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 14.

Reservation 28 (SD)

Reservation 29 (C)

15. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:489 av Lars Adaktusson (KD),

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 46,

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:1197 av Edward Riedl (M),

2020/21:1241 av Saila Quicklund (M),

2020/21:1353 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson
(båda M) yrkande 2,

2020/21:2053 av Paula Holmqvist m.fl. (S) yrkande 2,

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 6,

2020/21:2148 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),
 2020/21:2480 av Marléne Lund Kopparklint (M),
 2020/21:2487 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 17,
 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 23 och
 2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 24, 27 och 28.

Reservation 30 (M)

Reservation 31 (SD)

Reservation 32 (C)

16. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
 2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
 2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 5,
 2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S)
 yrkandena 1 och 2,
 2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkandena 9, 10 och
 14,
 2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 5,
 2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 12,
 2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 5,
 2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 14,
 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 32,
 2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20 och
 2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkandena 12 och 13.

Reservation 33 (M)

Reservation 34 (SD)

Reservation 35 (C)

Reservation 36 (KD)

Reservation 37 (L)

Stockholm den 29 april 2021

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjalmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjalmered (M), Anna-Caren Säterberg (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Joar Forssell (L), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C), Patrik Engström (S), Lorena Delgado Varas (V), Rickard Nordin (C) och Amanda Palmstierna (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 147 motionsyrkanden om näringspolitik från allmänna motionstiden 2020/21. I bilagan finns en förteckning över behandlade förslag.

Utskottets överväganden

Allmänt om företagsfrämjande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika företagsfrämjande insatser. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser.

Jämför reservation 1 (M), 2 (KD), 3 (C), 4 (L), 5 (SD, KD), 6 (SD, KD), 7 (SD, L), 8 (M), 9 (SD), 10 (C), 11 (V), 12 (KD) och 13 (L).

Motionerna

Emilia Töyrä m.fl. (S) anför i motion 2020/21:2058 yrkande 1 att även om samhället förändras och allt fler arbetar och driver företag inom tjänstesektorn spelar industrin fortfarande en avgörande roll för Sveriges utveckling. För en fortsatt livskraftig och växande industri behöver de problem som är industrins högsta trösklar för tillväxt lösas, varför motionärerna anser att regeringen bör överväga statliga insatser för att möta industrins behov av kompetens, forskning och innovation.

I motion 2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) framförs att Sverige måste vara med i täten av den digitala omvandlingen för att dra nytta av de möjligheter som kommer med den fjärde industriella revolutionen och den globala gröna omställningen. För att lyckas kommer kompetens och innovationskraft att vara avgörande. Därtill behövs det enligt motionärerna ett starkare samarbete mellan staten och industrin för att klara de stora investeringar som behövs för att utvecklingen av morgondagens klimatsmarta lösningar och framtidens jobb ska finnas i Sverige. Enligt yrkande 2 bör regeringen beakta vikten av statlig industripolitik för att säkerställa en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig industri.

Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S) konstaterar i motion 2020/21:2419 att Kooperationen utifrån en internationell jämförelse utgör en alldeles för liten del av det svenska näringslivet och att bl.a. ungas kunskap om hur man bildar kooperativa företag i dag är låg, vilket gör att företagsformens potential inte utnyttjas. För att nyttja de kooperativa och ömsesidiga företagens frammarsch och potential anför motionärerna att regeringen bör göra en översyn av förutsättningarna för Kooperationen.

I motion 2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S) anför att science parks är en central del av Sveriges innovationssystem och är en viktig komponent i processen för att attrahera företag, såväl nationellt som internationellt. Parker- na finansieras ofta genom olika projekt av flera intressenter som kommuner, regioner och myndigheter, vilket kan vara en stor tillgång men också hindra långsiktiga processer. För att främja parkernas långsiktiga utveckling yrkar

motionärerna på långsiktiga förutsättningar, exempelvis genom ett utökat statligt ansvar liknande det finansieringsprogram som finns på inkubatorssidan av innovationssystemet, som ett komplement till befintlig finansieringsinfrastruktur.

Teresa Carvalho m.fl. (S) konstaterar i motion 2020/21:2471 att trots den ökade efterfrågan har resurserna till Coompanion, som arbetar med rådgivning till färska och blivande kooperativa och ekonomiska föreningar, minskat radikalt över tid. För att främja den kooperativa sektorns tillväxt är det viktigt att den rådgivande organisationen Coompanion ges långsiktiga förutsättningar. Motionärerna förordar således att regeringen säkerställer goda och långsiktiga förutsättningar för kooperativ företagsrådgivning.

För att öka bostadsbyggandet förordas i kommittémotion 2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29 att regeringen ger Vinnova i uppdrag att initiera innovationstävlingar med syftet att stimulera till nya lösningar som kan minska produktionskostnaderna.

I kommittémotion 2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3 pekar motionärerna på att visionen i regeringens digitaliseringspolitik är ett hållbart digitaliserat Sverige och det övergripande målet är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Motionärerna anser att ett väl utvecklat land som Sverige inte ska nöja sig med att ha en målsättning som enbart anger att landet ska bli bäst på att använda digitaliseringens möjligheter utan förordar att regeringen ska tillkännages att Sverige ska vara ett land som leder utvecklingen inom digital teknik och bli en innovationshubb för nya digitala lösningar. Vidare lyfter motionärerna i yrkande 20 testbäddarnas betydelse och pekar på vikten av att se över regelverk och lagar för att skapa ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat för dessa. De menar att Sverige generellt behöver en mer teknikneutral lagstiftning som möjliggör utveckling och innovation för att inte riskera att halka efter. Motionärerna förordar därför att regeringen utvärderar åtgärderna för testbäddar av ny teknik. Exempelvis bör det enligt motionärerna möjliggöras att inom ramen för vissa avgränsade områden eller platser utföra tester i kontrollerade miljöer i större utsträckning än i dag.

Lars Hjalmered m.fl. (M) lyfter i kommittémotion 2020/21:3488 yrkande 15 att även den bästa nya tekniken behöver testas, och att många nya idéer uppstår i samband med praktiska experiment. Vissa projekt är också bättre lämpade för mindre och avgränsade miljöer, varför lagar, regler och myndigheter bör utformas och agera i syfte att underlätta och skapa ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat för detta. Motionärerna vill därför att regeringen inför ett förenklat och standardiserat regelverk för testbäddar för att göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser.

I motion 2020/21:934 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 efterfrågas reformer för att stärka svensk konkurrenskraft. Motionärerna pekar bl.a. ut skatter och skattekrångel, en oflexibel arbetsmarknad och icke fungerande bostadsmarknad som hinder för tillväxten.

Sten Bergheden (M) anför i motion 2020/21:943 att företag i Sverige är utsatta för stark konkurrens från företag i andra länder, och därför är det viktigt att regeringen informerar sig om när andra länder som har företag som konkurrerar med svenska företag ändrar regler och skatter. Motionären anser att regeringen bör göra en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och i de svenska företagens konkurrentländer för att Sverige inte ska förlora konkurrenskraft och arbetstillfällen.

Ett tillväxtramverk för Sverige föreslås i motion 2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1. Ramverket bör omfatta bl.a. ett kompetensför-sörjningspaket, talangvisum för högkvalificerad arbetskraft, en produktivitets-delegation och ett produktivitetslyft.

Ann-Sofie Alm (M) anför i motion 2020/21:2756 att ett stort problem som både näringsliv och kommuner lyfter vid företagsetableringar är svårigheterna att snabbt komma till rätt kontakt när man behöver hjälp med tillstånd och avtal som berör nationell nivå. Det skulle därför vara värdefullt med en nationell lotsfunktion för större företagsetableringar med ansvar för att snabbt lotsa fram kommuner och företagare till rätt instans, varför regeringen bör utreda möjligheten till en nationell lotsfunktion för större företagsetableringar.

Betty Malmberg (M) pekar i motion 2020/21:2797 på att Sverige i fråga om total entreprenöriell aktivitet i tidiga stadier placerar sig markant under genomsnittet jämfört med andra höginkomstländer. Motionären menar att Sverige behöver fler entreprenörer för att stärka svenskt välstånd och svensk konkurrenskraft och efterfrågar därför i yrkande 1 ett tillkännagivande till regeringen om vikten av att öka svenskt entreprenörskap. Vidare lyfts problemet med att kvinnors entreprenörskap är lågt samt att svenska entreprenörer jämfört med andra länder tycks ha låga tillväxtambitioner. För att åtgärda detta bör regeringen enligt yrkande 2 vidta åtgärder för att öka svenska entreprenörers tillväxtambitioner. Vidare förordar motionären i yrkande 3 att regeringen ska tillsätta en kommitté med uppdrag att med rapporten från Global Entrepreneurship Monitor (GEM) som grund ge förslag till långsiktiga åtgärder för att skapa ett bättre klimat för entreprenörer.

I motion 2020/21:3483 av Lars Hjälmared m.fl. (M) yrkande 9 lyfter motionärerna att även den bästa nya tekniken behöver testas, och många nya idéer uppstår i samband med praktiska experiment. Motionärerna vill göra det enkla att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk för att åstadkomma ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat. Bland annat anser motionärerna att det bör finnas enkla, förutsägbara, teknikneutrala och standardiserade förfaranden för att ansöka om att få genomföra testbäddar. Motionärerna pekar vidare i yrkande 11 på innovationstävlingar som ett intressant verktyg som i många fall kan komplettera andra former av upphandling såsom innovationsupphandlingar. Innovationstävlingar kan påskynda utvecklingen, varför motionärerna anser att regeringen bör utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft.

Tobias Andersson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2020/21:661 att den svenska konkurrenskraften ska stärkas genom en ökad handel. Motionärerna föreslår därför i yrkande 1 att regeringen ska genomföra en övergripande konkurrensöversyn där konkurrensfaktorer som t.ex. marknadsandelar, tillväxt och vinstmarginaler går igenom.

I kommittémotion 2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD) framhålls potentialen i s.k. exponentiella teknologier som t.ex. bioinformatik, robotteknik, medicin och nanoteknologi. För att Sverige ska kunna ligga i framkant inom dessa områden bör regeringen inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden.

Eric Palmqvist m.fl. (SD) lyfter i kommittémotion 2020/21:700 yrkande 18 vikten av en dynamisk mångfald av mindre, medelstora och större företag över hela landet, som verkar utifrån marknadsmässiga förutsättningar. Motionärerna vill i första hand skapa generellt goda villkor för företagande i hela landet vad gäller skattesatser, avgifter, regelverk, tillstånd, bygglov osv.

I kommittémotion 2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD) framhålls vikten av att skapa ett gott näringslivsklimat för att såväl nya som gamla företag ska kunna verka och växa och att Sveriges anor som innovationsdriven nation ska upprätthållas. Motionärerna anför att det behövs tydliga och långsiktiga spelregler för såväl stora som små företag och att företagen bör ges möjlighet att verka på en marknad med tydliga ramverk. Vidare förordar motionärerna bl.a. generella satsningar på små och medelstora företag, vilket de menar kommer att gynna alla branscher och företagare.

Tobias Andersson m.fl. (SD) framhåller i kommittémotion 2020/21:708 yrkande 2 att Sverige behöver fler företag för att klara framtidens utmaningar. Regeringen bör initiera ett program för starta eget-bidrag för yrkesverksamma. För att få ingå i programmet ska det ställas höga krav på att affärsidén bl.a. gäller en ny innovation, och potentialen för tillväxt ska bedömas. För att man ska få fram de företagsidéer som har störst potential bör programmet hanteras centralt, exempelvis av Tillväxtverket.

I kommittémotion 2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD) påpekas att tillverkningsindustrin är motorn i svensk ekonomi. För att möta omvärldens hårdnande konkurrens vill motionärerna att regeringen ska tillsätta en industrikommission där samtliga partier i riksdagen ska ingå och som tillsammans med sakkunniga från industri och forskning ska arbeta fram en industristrategi som genomlyser industrins utmaningar. I industrikommissionens kommittédirektiv bör bl.a. en revidering av energiöverenskommelsen, kompetensförsörjning, regelförenkling och infrastruktur ingå.

Patrick Reslow m.fl. (SD) framhåller i kommittémotion 2020/21:1937 att en del företagsforskning lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Motionärerna anser att detta är en allvarlig signal och menar i yrkande 6 att regeringen därför bör utreda hur man kan underlätta företagsforskning i Sverige och förbättra förutsättningarna för enskilda forskare som inte är knutna till ett lärosäte eller ett företag.

I kommittémotion 2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79 lyfter motionärerna att det finns en rad företag som utvecklar logistiklösningar som leder till minskad miljöbelastning. Motionärerna anser att det bör betalas ut premier till de företag som bedriver reell miljöforskning som leder utvecklingen framåt.

Dennis Dioukarev (SD) anför i motion 2020/21:545 att kostnaden för eget utträde ur en aktiebolagsstyrelse eller för att avgå som företrädare för ett handels- eller kommanditbolag bör tas bort eftersom detta slår hårt mot entreprenörer i mindre företag som redan är ekonomiskt hårt pressade.

I motion 2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD) framhålls att flera företag upplever att de administrativa kostnaderna hos myndigheter som Bolagsverket är höga i uppstartsfasen. Motionären föreslår därför att nystartade företag ska få skjuta upp samtliga registrerings- och ändringsavgifter till Bolagsverket under de två första verksamhetsåren.

Markus Wiechel m.fl. (SD) anser i motion 2020/21:2886 yrkande 4 att det bör införas en småföretagarombudsman för att företag ska växa och slippa onödig byråkrati och därmed få mer tid till det faktiska arbetet. Ombudsmannen ska bl.a. verka för ett bättre företagarklimat genom att uppmärksamma regeringen och beslutsfattare på konkreta brister.

I kommittémotion 2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 10 anför motionärerna att många i Sverige vill starta företag men upplever att det är svårt att ta reda på vilka lagar och regler som gäller på området, något som är ännu svårare för personer som inte har samma språkkunskaper eller personliga nätverk att vända sig till för råd. Motionärerna menar att alla myndigheter som ger stöd till företag bör ha ett uppdrag att erbjuda mer lättillgänglig information på fler språk utöver svenska och förordar därför att regeringen följer upp hur myndigheterna kan utveckla detta. Vidare förordar motionärerna i yrkande 11 att Almi ges i uppdrag att genom uppsökande verksamhet stötta företagare i utanförskapsområden med affärsutveckling och, i de fall företagen är kvalificerade, finansiering inom Almis befintliga finansieringsstöd. En sådan verksamhet skulle leda till att fler får jobb, färre konkurser, ökade skatteintäkter och främjande av ett levande affärscentrum i utanförskapsområden.

Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) anför i kommittémotion 2020/21:2921 yrkande 31 att startup-företag ger upphov till nya jobb när de växer och blir större, samtidigt som det digitaliserade samhället också går mer och mer mot decentralisering, med små företag och egenföretagare i nätverk. För att sänka tröskeln till småskaligt företagande i bl.a. delningsekonomin krävs förenklade regler för mikroföretag exempelvis på skatteområdet. Motionärerna pekar vidare på att det i dag är många startup-företag som köps upp eller lämnar Sverige. För att främja utvecklingen av den svenska digitala ekonomin yrkar motionärerna på att regeringen säkerställer gynnsamma villkor för startup-företag.

I kommittémotion 2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 11 anför motionärerna att digitaliseringen av samhället förstärker en trend med globala nätverk men också decentraliserade strukturer där växande småföretag

blir alltmer avgörande för konkurrenskraften. Dagens samhälle med dess skatteregler och trygghetssystem är enligt motionärerna inte anpassat för ett utspritt och småskaligt företagande, varför man måste förändra företagarpolitiken i grunden, med genomgripande regelförenklingar och reformer av skattesystem. Motionärerna förordar därför ett tillkännagivande till regeringen om att dessa system bör främja en snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era. Vidare anser motionärerna enligt yrkande 25 att regeringen ska verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg.

Fredrik Christensson (C) konstaterar i motion 2020/21:244 att lagar och regelverk måste hänga med i den tekniska utvecklingen och därför måste ses över för att de ska bli teknikneutrala för att inte hindra digitalisering och automatisering. Motionären föreslår att en strategi tas fram för att göra lagstiftning och regelverk mer innovationsvänliga.

I motion 2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) framhålls att det framöver är avgörande för jobb och tillväxt att säkerställa svensk konkurrenskraft på en alltmer globaliserad marknad. Enligt motionärerna försvinner mer än två tredjedelar av svensk export om inte industrin kan konkurrera på den internationella arenan, och därför bör regeringen införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden. Målet kan användas som ett verktyg för regeringen och riksdagen när nya beslut fattas.

Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C) anför i motion 2020/21:626 yrkande 1 att trots att kooperativ är den snabbast växande företagsformen och har ett högt förtroende hos allmänheten är associationsformen fortfarande omgärdad av okunskap och mytbildning. Motionärerna förordar därför åtgärder för att öka kunskapen om kooperativt företagande, t.ex. genom att ta fram en kortfattad information om vad den nya lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar betyder och genom att säkerställa att kommunernas näringslivskontor och nyföretagarcentrum förses med kunskap om möjligheterna och fördelarna med att driva företag i form av en ekonomisk förening. Vidare förordar motionärerna i yrkande 2 att regeringen utreder hur stöd, rådgivning och nya finansieringsmodeller kan förbättras för att underlätta personalövertagande av företag exempelvis vid generationsskiften eller nedläggningar. I yrkande 3 konstaterar motionärerna därtill att Coompanion, som ger rådgivning till kooperativ och ekonomiska föreningar, i dag oftast inte finns med i det lokala näringslivsutvecklingsarbetet. Det bör därför säkerställas att kommunalt och statligt finansierad företagsrådgivning är heltäckande och neutral i förhållande till de olika associationsformerna.

I kommittémotion 2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 pekas på att vissa branscher dras med knapp återväxt orsakad av stora pensionsavgångar och minskat intresse för vissa utbildningar, vilket riskerar att leda till brist på personal inom vissa yrkeskategorier. Motionärerna förordar därför att berörda myndigheter får i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för

att underlätta generationsskiften. Bland annat vill motionärerna se ökade möjligheter till kapitalförsörjning när någon tar över ett befintligt företag eller vid ett övertagande när man väljer att driva vidare verksamheten som kooperativ eller i andra ägandeformer. Vidare framhålls i yrkande 1 att arbetstagarägda företag är en modell för gemensamt ägande som skapar större handlingsutrymme för den enskilda anställda, och att företagen också tenderar att vara mer lönsamma, skapa fler jobb och betala mer i skatt än andra motsvarande företag. Motionärerna anser därför att regeringen bör tillsätta en utredning om hur staten kan underlätta för arbetstagarägda företag samt arbetsövertagande av hotad produktion.

I kommittémotion 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) framhåller motionärerna att de vill underlätta ägarskiften. För att göra detta föreslår de i yrkande 13 att det bör öppnas ägarskifteskontor som kan ge råd och stöd i ägarskiftesprocesser, både inom familjer och för de företagare som vill lämna över verksamheten till sin personal. I motionen anges även att Sverige behöver vara attraktivt för investeringar i industriell verksamhet inom bl.a. forskning och utveckling. Motionärerna anser i yrkande 26 att de statliga forskningsinstituten bör ges tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga satsningar inom forskning och utveckling för industrins små och medelstora företag. Vidare framhåller motionärerna att Sverige är ett av världens bästa länder på innovation men tyvärr inte fullt lika framgångsrikt på att kommersialisera innovationer. Motionärerna anser därför i yrkande 30 att det behövs en översyn av aktörer på alla nivåer för att tydliggöra nyttan och göra systemet lättillgängligt, begripligt och adekvat. Vidare lyfter motionärerna testbäddars betydelse för näringslivets möjligheter att öka innovations- takten kring produkter och tjänster. För att främja Sveriges konkurrenskraft på området förordar motionärerna i yrkande 31 att regeringen skapar ett gynnsamt regelverk för testbäddsverksamheten där lagar och regler kontinuerligt ses över så att de inte i onödan hindrar verksamheten för testbäddar. Vad gäller stöd till företagen menar motionärerna att systemet med företagsstöd är diversifierat och svårt att överskåda. För att minska förekomsten av s.k. bidragstreprenörer, dvs. företag med svag livskraft som sätter i system att söka bidrag från flera håll, och således öka effektiviteten i stöden förordar motionärerna i yrkande 34 att regeringen ska verka för att ansökan och utbetalning av statliga företagsstöd samordnas. Därtill är det viktigt för motionärerna att Sverige säkerställer att EU:s statsstödsregler inte sätts permanent ur spel med en revidering av regelverken som skulle kunna leda till att subventioner av några få europeiska storföretag tillåts. Detta skulle missgynna de små och medelstora företagen och ytterligare elda på ett spänt läge inom världshandeln. Motionärerna förordar därför i yrkande 41 att regeringen slår vakt om de regelverk som finns och agerar motpol till de länder i EU som vill öppna för subventioner till storföretag.

Magnus Jacobsson (KD) anför i motion 2020/21:761 att ett gemensamt budskap för företrädare från flera av Sveriges stora industriföretag är att det saknas en nationell industripolitisk strategi. För att motverka att Sverige tappar

industrikapacitet och konkurrenskraft förordar motionären i yrkande 1 att regeringen ska ta initiativ till en långsiktig industripolitisk plan. I yrkande 2 förordas vidare att denna industripolitiska plan ska följa samma rytm som den nationella planen för infrastruktur.

I kommittémotion 2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8 vill motionärerna ha en politik som minskar regelkrånglet och sänker kostnaderna för företagande och arbete. Således förordar motionärerna att regeringen ger främjandeuppdrag till statliga myndigheter för att tydliggöra deras ansvar för att värna näringsklimatet i Sverige, t.ex. genom att en översyn av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna.

I kommittémotion 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1 vill motionärerna att hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. Motionärerna anser att det behövs fler liberala reformer som stärker Sveriges konkurrenskraft och som skapar förutsättningar för fler företag att växa, varför de uppmanar regeringen att identifiera de hinder som finns för att driva företag i hela landet. För att gynna företagande anser motionärerna i yrkande 5 att de statliga myndigheterna bör få fler främjandeuppdrag, varför man förordar att regeringen ska genomföra en översyn av förvaltningsmyndigheternas regleringsbrev för att tydliggöra det ansvar som deras har för att värna näringsklimatet i Sverige. I yrkande 12 lyfter motionärerna digitaliseringens möjligheter för Sverige som en miljö i världsklass som lockar unga snabbväxande företag, s.k. startup-företag, som skapar tillväxt och jobb och driver på en teknikutveckling som ger många positiva sidoeffekter på samhället. För att främja denna utveckling förordar motionärerna att regeringen ska tillsätta en startup-kommission med ett brett mandat att ta fram förslag för att riva hinder och underlätta för fler startup-företag. Enligt motionärerna måste exempelvis utländska entreprenörer och företag få det enklare att etablera sig i Sverige genom minskad byråkrati och färre olika myndigheter att vända sig till, och det svenska skattesystemet och socialförsäkringssystemet måste fungera bättre för företagare och entreprenörer. Därtill lyfter motionärerna i yrkande 14 Kooperationen som hämmas av allmän okunskap om associationsformen, bristande förutsättningar samt avsaknad av en samlad politik och nationella mål för den kooperativa sektorn. För att främja denna sektor förordar motionärerna att regeringen ser över förutsättningarna för Kooperationen och det sociala företagandet.

Maria Nilsson (L) anför i motion 2020/21:2663 att Västsverige, där stora industrier såsom Volvo och SKF samsas med besöks-, mötes- och evenemangsföretag, är en av de regioner i Sverige som har drabbats hårdast i spåren av coronapandemin. Motionären yrkar därför på att regeringen tillsätter en speciell samordnare för Västsverige med syftet att kartlägga vilka insatser regeringen behöver komma med för att stärka förutsättningarna för en återstart av näringslivet.

Artificiell intelligens (AI) kommer enligt motion 2020/21:2708 av Maria Gardfjell och Amanda Palmstierna (båda MP) yrkande 4 att vara ett viktigt

verktyg för att stärka välfärden och möta klimatutmaningen, varför motionärerna yrkar på ett tillkännagivande till regeringen om vikten av pilotprojekt, testbäddar och miljöer för utveckling av AI-applikationer i Sverige.

Vissa kompletterande uppgifter

Almi Företagspartner AB

Almi Företagspartner AB (Almi) är helägt av svenska staten. Almi ska enligt gällande ägaranvisning från 2020 erbjuda tjänster inom rådgivning och finansiering och därmed bidra till ett jämställt företagande och i huvudsak riktas till företagare och företag med lönsamhets- och tillväxtpotential, så att små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Verksamheten ska rikta särskilt fokus mot företagare och företag i tidiga skeden, antingen i termer av livscykel eller i termer av expansionsfaser såsom produkt-, tjänste- eller marknadsutveckling. Verksamheten ska vidare rikta särskilt fokus mot kvinnor och mot personer med utländsk bakgrund. Verksamheten ska utgöra ett komplement till den privata marknaden och vara tillgänglig i hela landet, men utbudet kan variera beroende på regionala förutsättningar. Bolagets finansieringstjänster ska innefatta både lån och ägarkapital. Bolaget ska vidare eftersträva att samverka med privata aktörer i sitt uppdrag. Almi ska också samverka med relevanta myndigheter, statliga bolag och organisationer vars syfte är att stödja företagsutveckling och internationalisering av svenskt näringsliv.

Regeringen föreslog i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) ett kapitaltillskott på högst 400 miljoner kronor till Almi under 2020 för att bolaget ska kunna möta en ökad efterfrågan på riskkapital från företag som drabbats av coronapandemins konsekvenser. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag (bet. 2019/20:FiU60, rskr. 2019/20:293). Enligt Almi ska förstärkningen via Almi Invest som en del av regeringens åtgärds paket användas för riskkapitalinvesteringar i innovativa startup-företag och tillväxtbolag. Det extra riskkapitalet ska gå till att klara de akuta kapitalbehov som uppkommit i startup-sektorn samt stötta den tidiga riskkapitalmarknaden i hela Sverige även på sikt.

Tillväxtverket

Av Tillväxtverkets instruktion framgår att en av myndighetens huvuduppgifter är att i alla delar av landet främja hållbar näringslivsutveckling. Tillväxtverket ska bl.a. utveckla och genomföra insatser som främjar entreprenörskap, hållbar tillväxt och utveckling i företag, stärkt konkurrenskraft samt förenkling för företag.

Myndigheten har bl.a. stöttat insatser för att stärka potentiella och befintliga företagares kunskap om hur man startar och kan utveckla sitt företag. Verksamhetsbidrag är ett av Tillväxtverkets verktyg för att främja hållbar näringslivsutveckling och regional tillväxt. Genom verksamhetsbidrag delfinansierar

myndigheten olika typer av främjandeverksamhet långsiktigt. Myndighetens verksamhetsbidrag under 2020 gick bl.a. till rådgivning för nyföretagande och affärsutveckling av kooperativa företag, unga i högre utbildning och för att främja förnyelse av innovationskontor, inkubatorer och science parks. Bidragen syftar till att fler ska välja att starta företag, att kvaliteten på nyföretagandet ska stärkas och att fler företag ska ta till vara sin utvecklingspotential och växa. Vidare arbetar myndigheten för att främja tillväxt av små och medelstora företag i hela landet, bl.a. genom s.k. affärsutvecklingscheckar för digitalisering, internationalisering och grön tillväxt.

Tillväxtverket driver också tillsammans med Bolagsverket och Skatteverket den myndighetsgemensamma portalen verksamt.se. Portalen ska möta företagens behov av samlad information och myndighetsservice på webben. Enligt myndighetens årsredovisning för 2020 fortsatte användandet av portalen att öka under 2020. Under den pågående pandemin har verksamt.se enligt Tillväxtverkets bedömning spelat en viktig roll när det gäller kvalitetssäkrad och målgruppsanpassad information till företagen.

Under 2020 fick Tillväxtverket därtill regeringsuppdrag att hantera den ekonomiska kris som företagen och regionerna drabbats av till följd av coronapandemin.

Smart industri

Regeringen beslutade i januari 2016 om Smart industri – en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige för att främja en digitaliserad, innovativ och hållbar produktion i Sverige. Strategin syftar till att stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft samt deras förutsättningar att dra nytta av den tekniska utvecklingen. Visionen för strategin är att Sverige ska vara världsledande inom innovativ och hållbar produktion av varor och tjänster. Målsättningen är att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna.

Målsättningen förutsätter att svensk industri ligger i täten av både den digitala omvandlingen och den gröna omställningen. I strategin identifierar regeringen följande fyra fokusområden som nödvändiga för industrins konkurrenskraft:

- Industri 4.0: Företag i svensk industri ska vara ledande inom den digitala utvecklingen och i att utnyttja digitaliseringens möjligheter.
- Hållbar produktion: Ökad resurseffektivitet, miljöhänsyn och en mer hållbar produktion ska bidra till industrins värdeskapande, jobbskapande och konkurrenskraft.
- Kunskapslyft industri: Kompetensförsörjningssystemet ska möta industrins behov och främja dess långsiktiga utveckling.
- Testbädd Sverige: Sverige ska vara ledande i forskning inom områden som bidrar till att stärka landets industriella produktion av varor och tjänster.

I juni 2016 presenterade regeringen en handlingsplan med 45 åtgärder på flera politikområden som stöder arbetet med Smart industri i form av genomförda, pågående och kommande insatser (N2016/04273/FÖF). Handlingsplanen innehåller åtgärder inom ramen för de fyra fokusområdena och har utarbetats efter dialog med arbetsmarknadens parter, företag och akademien. I december 2017 presenterade regeringen en andra handlingsplan med 37 nya åtgärder. En utgångspunkt för den andra handlingsplanen är att bygga vidare på de pilot-satsningar som initierades i den första handlingsplanen för att skala upp de satsningar som bedöms ha potential att ge goda resultat. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1, utg.omr. 24) anför regeringen att arbetet inom strategin Smart industri (N2016/07305/FÖF) fortsatt syftar till näringslivets förnyelse genom stärkt digitalisering, hållbarhet, kompetensförsörjning samt forskning och innovation i industrin.

Bland annat gav regeringen i oktober 2016 Tillväxtverket i uppdrag att under 2016–2019 genomföra ett program för ett digitaliseringslyft riktat till små och medelstora industriföretag samt industrinära tjänsteföretag (N2016/06499/FÖF). Uppdraget syftade till att utveckla den svenska industrins konkurrenskraft genom ökad användning av digital teknik. Uppdraget slutredovisades till Regeringskansliet den 30 mars 2020. Regeringen hänvisar i budgetpropositionen för 2021 till att programmet bl.a. har lett till att 929 företag ökat sina kunskaper om digitalisering och ca 50 har deltagit i flera insatser. Enligt en utvärdering som Tillväxtverket beställt av en extern konsult visar programmet i stort på goda resultat eftersom det bygger på en genomtänkt blandning av insatser som nått rätt företag och därför har gett positiva resultat i dessa företag.

Vidare gav regeringen i januari 2018 Tillväxtverket i uppdrag att utveckla ett program för att främja automation och robotisering inom små och medelstora industriföretag (N2018/00533/FÖF). Syftet med uppdraget är att stödja små och medelstora företag i Sverige att öka automationen av sin produktion samt därigenom utveckla sitt produktionssystem och på sikt sin konkurrenskraft. Programmet löper 2018–2021 och ska slutredovisas till Regeringskansliet senast den 30 mars 2022.

Tillväxtverket har även slutfört regeringens uppdrag att under perioden 2016–2018 verka för att nyindustrialiseringsstrategin genomförs på regional nivå och stötta aktörer med regionalt utvecklingsansvar i deras arbete för förnyelse i industrin (N2016/02958/FÖF). I budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1, utg.omr. 24) anför regeringen att förutsättningarna har stärkts för en smartare industri genom ökad kunskap hos olika aktörer i länen om de små och medelstora företagens behov och utmaningar. Regeringen gör även bedömningen att det i alla län drivs projekt eller insatser som ligger i linje med strategins inriktning. Regeringen menar vidare att resultaten fungerat som ett viktigt kunskapsunderlag inför det fortsatta arbetet med att verka för industrins förnyelse regionalt. Regeringen beslutade därför i januari 2018 att ge Tillväxtverket ett fortsättningsuppdrag, Smart industri i regionerna (N2018/00532/FÖF). Tillväxtverket skulle enligt uppdraget under perioden

2018–2020 främja omställningen mot en smart industri på regional nivå och skapa goda förutsättningar för industrin i hela landet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 augusti 2021.

Regeringen gav även i juli 2018 Tillväxtverket i uppdrag att stärka förutsättningarna för industrialisering och tillverkning i Sverige (N2018/04197/FÖF). Det långsiktiga syftet med uppdraget är att bidra till målet i regeringens strategi Smart industri genom starkare synergier mellan innovativa företag, industri och innovationsmiljöer samt ökade möjligheter för industriföretag att stärka sina affärsmöjligheter genom en breddad kundbas. Uppdraget slutredovisades den 30 april 2020. Tillväxtverket anger i rapporten (dnr Ä 2018–1193) att uppdraget resulterade i flera nya möjligheter att stödja företag som ska börja tillverka produkter. Nio projekt finansierades, vilka syftade till att utveckla stödsystemet inom industrialisering och tillverkning. Några av projekten har lett till permanenta förbättringar av stödsystemet medan andra projekt har visat lovande resultat, men behöver utvecklas vidare för att kunna erbjudas permanent stöd. Tillväxtverket gör den samlade bedömningen att det finns behov av mer utveckling för att stödsystemet ska kunna erbjuda ett heltäckande stöd till företag för att underlätta att produktion förläggs till Sverige.

I budgetpropositionen för 2021 gör regeringen bedömningen att resultaten från arbetet med strategin för Smart industri har bidragit till att små och medelstora företag tar del av och genomför processinnovationer i högre utsträckning än vad som annars hade varit fallet. De högkvalitativa industriella investeringar som tillkommit inom arbetet med Smart industri skapar också förutsättningar för tillväxt på sikt eftersom de medför ökad tillverkning, försäljning och kunskapshöjning inom nya områden som t.ex. grön omställning av samhället med förnybar energi och produktion av högteknologiska produkter.

Industriklivet är regeringens långsiktiga satsning för att minska industrins processrelaterade utsläpp och uppnå negativa utsläpp av växthusgaser. Energimyndigheten fick i regleringsbrevet för 2018 i uppdrag att ansvara för Industriklivet (M2017/03180/S). Åtgärder inom ramen för initiativet ska bidra till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser eller negativa utsläpp genom avskiljning, transport och geologisk lagring av växthusgaser av biogent ursprung eller som tagits ut ur atmosfären. De stöd som kan sökas rör forsknings- och innovationsprojekt, genomförbarhetsstudier, pilot- och demonstrationsprojekt samt investeringsprojekt. Energimyndigheten har bl.a. beviljat stöd till Hybrit, som är SSAB:s, LKAB:s och Vattenfalls initiativ för fossilfritt stål. I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att ändamålet för anslaget 1:19 Industriklivet utvidgas till att även kunna finansiera forskning, förstudier och investeringar som rör andra växthusgasutsläpp, såsom vissa förbränningsutsläpp och diffusa utsläpp kopplade till processrelaterade utsläpp samt strategiska viktiga insatser inom industrin som bidrar till klimatomställningen. Vidare föreslås anslaget ökas med 150 miljoner kronor 2021 och beräknas öka med 100 miljoner kronor 2022 för att stärka möjligheten till

insatser under Industriklivet. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag (bet. 2020/21:MJU1, rskr. 2020/21:142–143).

Stöd och nätverk för startup-företag

För den som funderar på att starta eller redan har ett startup-företag finns det flera nätverk som erbjuder olika typer av stöd. Ett urval listas exempelvis på verksam.se.

Startup Sweden initierades 2016 och drivs inom ramen för Tillväxtverkets verksamhet. Startup Sweden hjälper Sveriges mest lovande startup-företag inom teknik ut på den globala marknaden. Detta görs genom nationella och internationella aktiviteter där man utgår från entreprenörernas behov och utmaningar. Acceleratorprogrammen är öppna och kostnadsfria för alla typer av teknikbolag från hela Sverige och Startup Swedens roll är att skapa mötesplatser som ska leda till en affär. Företagen kan genom Startup Sweden få insikter och verktyg att ta sina bolag till nästa nivå, inspireras och coachas av experter, entreprenörer och investerare, tillgång till nätverk med erfarna investerare, journalister och storbolag, delta på individuella och gemensamma matchningsaktiviteter som genomförs både nationellt och internationellt och få skraddarsydda möten med kunder och investerare i Startup Swedens internationella program.

Swedish Cleantech är en webbplats som riktar sig till den som driver ett företag inom miljöteknik, dvs. inom områden som energi, vatten och avlopp, avfall och återvinning, infrastruktur, transporter eller avancerade material. Webbplatsen erbjuder företag hjälp att utveckla sina affärer på hemmamarknaden och att förbereda sig för export genom samlad tillgång till kunskap, finansiering och nätverk. Här får man även en överblick över hur företag kan hitta finansiering, rådgivning och samarbetspartners och få kontakt med aktörer som jobbar inom miljöteknikområdet.

Även Vinnova erbjuder nystartade mikroföretag bidrag för att genomföra projekt med stor potential och hög risk, som ökar företagets möjligheter att attrahera kunder, kapital eller investeringar. Innovativa Startups – Steg 1 utlystes hösten 2019.

Start Up Energy Transition (SET) är en internationell plattform som stöder transformativa innovationer som påskyndar och möjliggör omställningen till ett hållbart energisystem. Den består av det årliga SET Award och SET Tech Festival. SET-plattformen drivs av den tyska energimyndigheten (DENA) tillsammans med intresseorganisationen World Energy Council (WEC).

Innovationsrådet

Under föregående valperiod inrättade regeringen det nationella innovationsrådet. Statsministern är ordförande för rådet, och ytterligare statsråd kan utifrån behov medverka vid enskilda möten. Innovationsrådet har en rådgivande funktion och ska tillföra nya perspektiv på frågor av betydelse för innova-

tionsklimatet och svensk konkurrenskraft på både kort och lång sikt. I budgetpropositionen för 2020 anger regeringen att grunden för det nationella innovationsrådets verksamhet även fortsättningsvis bör vara rådets möten (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24, bet. 2019/20:NU1). Vidare föreslog regeringen att 100 miljoner kronor per år skulle avsättas under 2020–2022 till Innovationsrådet. Medlen skulle ha en koppling till det nationella innovationsrådet och användas för strategiska insatser inom ramen för rådets arbete och prioriteringar.

Finansutskottet lade på eget initiativ fram ett förslag till ändringar i statens budget 2020, och riksdagen beslutade i februari 2020 i enlighet med finansutskottets förslag (bet. 2019/20:FiU49). Finansutskottets förslag innebar att ramen för bl.a. utgiftsområde 24 Näringsliv ändrades. Ändringarna resulterade i att de 100 miljoner kronor som enligt regeringen förslag skulle avsättas inom utgiftsområde 24 Näringsliv till det nationella innovationsrådets verksamhet omfördelades till utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstod i betänkandet från ställningstagande och redovisade sina överväganden i ett särskilt yttrande.

Verket för innovationssystem

Verket för innovationssystem (Vinnova) har till uppgift att främja en hållbar tillväxt genom att finansiera behovsmotiverad forskning och utveckla effektiva innovationssystem. Myndigheten ska verka för att nyttiggöra forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft. Därför gör Vinnova olika insatser för att stimulera innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig verksamhet. Bland annat finansierar Vinnova insatser genom projekt mellan företag samt mellan företag, forskningsorganisationer och andra typer av innovationsrelaterade aktörer. Sedan 2015 har Vinnova också i uppdrag att lämna statligt stöd till inkubation, där insatserna ska inriktas mot inkubatorer som uppvisar förmåga att framgångsrikt stödja utveckling av affärsidéer med hög kunskapsnivå och internationell marknadspotential till nya tillväxtföretag (N2013/3474/FIN). Vinnova fick 2017 även i uppdrag att etablera en nationell samordnande funktion för stärkt test- och demonstrationsverksamhet som en del av Testbädd Sverige (N2017/03280/IFK). Uppdraget innebär bl.a. att Vinnova ska verka för framväxten av internationellt attraktiva test- och demonstrationsmiljöer med hög relevans för svensk tillväxt, tillhandahålla information om test- och demonstrationsmiljöer och främja samverkan kring testbäddar mellan olika samhällssektorer som näringsliv, offentlig sektor, berörda intresseorganisationer samt universitet och högskolor.

Därtill kan nämnas att Vinnova 2018 fick i uppdrag att etablera en innovationsscout för innovationssamarbete i Israel för att utgöra en brygga mellan det svenska och det israeliska innovationssystemet (N2018/3930/SUN). Av Vinnovas regleringsbrev för 2019 framgår att rollen som innovationsscout in-

nebär att hjälpa svenska aktörer att navigera rätt i det israeliska innovationssystemet och stimulera till ökad forsknings- och innovationssamverkan mellan de båda länderna (N2019/01631/EIN). Etableringen inleddes som en pilotverksamhet under två år med möjlighet till förlängning i ett år, och en utvärdering rapporterades 2020 (N2020/01838). Av Vinnovas regleringsbrev för 2021 framgår att myndigheten ska upprätthålla verksamheten i Israel för att etablera innovationssamarbete mellan Sverige och Israel. Syftet är att utgöra en brygga mellan det svenska och israeliska innovationssystemet och skapa kontakter med utgångspunkt i näringslivets behov. Av särskild vikt är att stärka banden mellan innovativa företag i Sverige och Israel. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 mars 2022.

Den 12 mars 2021 fick Vinnova ett uppdrag att etablera en nationell teknikparksfunktion i anslutning till European Spallation Source (ESS) och MAX IV med ansvar för att samordna utvecklingen av innovationsmiljön och mötesplatsen vid (ESS) och MAX IV i området Science Village i stadsdelen Brunnsböge i Lund (N2021/00841). Uppdraget ska delrapporteras till regeringen senast den 1 december 2021. Organisationen av teknikparksfunktionen ska vara operativ och uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 1 december 2022. Regeringen anger i beslutet att målsättningen är att etablera ett internationellt ledande centrum för material- och livsvetenskaper med ESS och MAX IV som hörnstenar. En nationell teknikparksfunktion inom detta centrum ska kunna erbjuda plats för universitet och högskolor, andra myndigheter, forskningsinstitut, stora och små företag och andra aktörer som önskar samarbeta och samverka i miljön kring forskningsanläggningarna. Teknikparksfunktionen ska även främja digitala och fysiska möten mellan olika intressenter i syfte att stimulera nätverksbyggande, forskning, utbildning och innovation. Svenska företag ska bidra till utvecklingen av forsknings- och innovationsmiljön som material-, tjänste- och högteknologileverantörer och som kvalificerade samverkansparter inom forskning och innovation.

Regeringen anger vidare att det är viktigt för Sverige som ledande kunskapsnation att teknikparksfunktionen kring ESS och MAX IV blir nationellt relevant, att verksamheten med sina olika funktioner får genomslag i regioner runt om i landet, samt att teknikparken attraherar internationella samarbeten, etableringar och investeringar.

RISE Research Institutes of Sweden AB

RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE) är helägt av svenska staten. Enligt ägaransvisningen för 2019 ska RISE bl.a. bedriva industriforskning i institutsform och skapa förutsättningar för att utveckla verksamheten så att den, med fokus på forskning, utveckling, innovation och därtill kopplade tjänster, väsentligt bidrar till att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft och verkar för en hållbar tillväxt. RISE gör detta bl.a. genom att främja och utveckla samarbeten, rörlighet och samverkan såväl mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor som inom RISE samt främja näringslivets förmåga och den

egna förmågan att medverka i och dra nytta av EU-samarbeten och andra internationella samarbeten. Vidare gäller att RISE stöder en innovativ utveckling, hållbar tillväxt och förnyelse i små och medelstora företag samt särskilt utvecklar metod- och kunskapsstöd till medelstora företag.

Innovationstävlingar

Regeringen gav 2017 Tillväxtverket ett särskilt uppdrag att främja öppen och datadriven innovation (Fi2016/01589/SFÖ [delvis], Fi2017/01431/DF [delvis], Fi2017/02164/DF). Syftet med uppdraget var att öka vidareutnyttjandet av öppna data och handlingar från den offentliga förvaltningen. Uppdraget genomfördes i samverkan med Riksarkivet, Vinnova och Upphandlingsmyndigheten samt i samråd med Lantmäteriet och Riksantikvarieämbetet.

Målet med uppdraget var att underlätta för offentliga aktörer att synliggöra aktuella samhällsutmaningar som kan lösas med öppen och datadriven innovation. För detta ändamål lanserades en plattform, challengesgov.se, för utmaningsdriven innovation, främst ämnad för offentliga aktörer. Med hjälp av plattformen ska staten kunna agera nav i ett ekosystem och kontinuerligt ta till vara innovationskraften i den privata sektorn såväl som bland ideella organisationer och forskningsinstitut. Uppdraget redovisades 2018 (dnr Ä 2017-896).

Regeringen gav i maj 2019 Myndigheten för digital förvaltning (Digg) uppdraget att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens (I2019/01416/DF, I2019/01020/DF [delvis]). Digg skulle dels öka förmågan att tillgängliggöra öppna data, dels öka förmågan att bedriva öppen och datadriven innovation i samverkan mellan forskning, näringsliv och civilsamhälle. Inom ramen för uppdraget skulle Digg bl.a. genomföra pilotverksamhet på plattformen för öppen och datadriven innovation, challengesgov.se, samt lämna förslag till långsiktig förvaltning och finansiering av challengesgov.se. Uppdraget slutrapporterades den 29 januari 2021 (dnr: 2019-139). Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Samverkansprogram

Regeringen lanserade i juni 2016 fem samverkansprogram med inriktning på fem områden: Nästa generations resor och transporter, Smarta städer, Cirkulär och biobaserad ekonomi, Livsvetenskap samt Uppkopplad industri och nya material.

I juni 2019 presenterade regeringen den fortsatta inriktningen för samverkansprogrammen. I budgetpropositionen för 2020 anger regeringen att den genom samverkan mellan universitet och högskolor, näringsliv och det offentliga vill verka för att lösa problem och överbrygga de utmaningar som samhället står inför. Regeringen anger även att samverkansprogrammen utökas med en internationell dimension som ska koppla insatser och resultat till internationel-

la innovationssamarbeten. Regeringens utsända innovations- och forskningsråd ska underlätta strategiska innovationssamarbeten. Samverkansprogrammen för 2019–2022 inriktas på fyra områden: Hälsa och livsvetenskap (life science), Näringslivets digitala strukturomvandling, Näringslivets klimatomställning och Kompetensförsörjning och livslångt lärande. Regeringen gör bedömningen att den digitala strukturomvandlingen, näringslivets klimatomställning och ambitionen att fortsätta vara ledande inom livsvetenskap ställer stora krav på kompetens, möjlighet till omställning och livslångt lärande för att människor ska fortsätta att verka på arbetsmarknaden och utveckla svensk konkurrenskraft.

Regeringen gav i december 2019 Vinnova i uppdrag att stödja arbetet med samverkansprogrammen under perioden 2019–2022 och stödja offentliga aktörer i deras arbete med regel- och policyutveckling (N2019/03094/EIN). Uppdraget slutförs i samband med att samverkansprogrammen avslutas 2022 och ska slutredovisas till Regeringskansliet senast den 31 maj 2023.

Av Tillväxtverkets regleringsbrev för 2020 framgår att myndigheten fick i uppdrag att bistå regeringen med att genomföra regeringens fyra samverkansprogram. Tillväxtverket ska årligen, senast den 1 mars, redovisa till regeringen hur myndigheten har bidragit till regeringens samverkansprogram.

Strategiska innovationsprogram

Regeringen angav i sin forskningsproposition 2012 (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151) att strategiska innovationsprogram skulle inrättas. De strategiska innovationsprogrammen är ett tvärspektoriellt initiativ där insatser som genomförs ska delfinansieras av näringsliv och offentlig verksamhet. Näringslivet ska också vara delaktigt i planering och genomförande, och samtliga projekt som tilldelas medel ska utgå från samhällsutmaningar, ha tydliga mål, hålla hög vetenskaplig kvalitet i forskningsprojekt och kunna påvisa ny aktörs- eller områdesöverskridande samverkan. Fokus för arbetet är att det befintliga innovationssystemet ska nyttjas effektivare. Regeringen angav i propositionen att den inte ska avgöra vilka områden som kan bli aktuella för insatser utan att det bör avgöras utifrån gemensamma processer för problemformulering där bl.a. företag, universitet, högskolor och forskningsinstitut ingår. Vidare angav regeringen att användarna av forskningsresultat ska involveras redan i problemformuleringsstadiet. Forskningsmiljöer med hög kvalitet och konstellationer av företag eller offentliga verksamheter som tillsammans utgör en grund för innovation ska utgöra basen i satsningen, med delfinansiering från näringsliv och offentlig verksamhet. Enligt regeringen ska dock forskningsfinansierande myndigheter själva besluta vilka aktörer som tilldelas medel och om vilken tidsram bidragen bör ges, beroende på resultaten av uppföljningar och utvärderingar.

Syftet med strategiska innovationsprogrammen är att skapa förutsättningar för att möta samhällsutmaningar och att öka den internationella konkurrens-

kraften genom ny, långsiktig och fördjupad samverkan, kraftsamling och förnyelse. Strategiska innovationsprogram genomförs av Energimyndigheten, Formas och Vinnova som har i uppdrag att utlysa program. Till och med april 2021 hade totalt 17 program beviljats medel i fyra separata utlysningssprocesser.

Propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige

Regeringen presenterade i december 2020 propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60), i vilken inriktningen för forskningspolitiken för 2021–2024 redovisas. Enligt regeringen bör politiken utgå från målet att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en framstående kunskapsnation. I propositionen redovisas samhällsutmaningar inom fem områden som regeringen anser att den strategiska forskningen och innovationssatsningarna behöver ta sig an – klimat och miljö, hälsa och välfärd, digitalisering, kompetensförsörjning och arbetsliv samt ett demokratiskt och starkt samhälle.

När det gäller innovation framhåller regeringen att innovationssystemet ska stärkas med satsningar som avser bl.a. strategiska innovationsprogram, forskningsinstitut, test- och demonstrationsmiljöer och sänkta trösklar för nyttiggörande och kommersialisering. Regeringen anför att dessa satsningar kommer att bidra till att möta samhällsutmaningarna, nyttiggöra forskningsresultat och stärka Sverige som kunskapsnation.

I propositionen presenterar regeringen övergripande satsningar på bl.a. strategisk forskning och innovationer som ska möta samhällets utmaningar, forskningsinfrastruktur för utveckling och tillväxt, stärkt innovationskraft och en nationell strategi för EU-samarbetet inom forskning och innovation.

Regeringen anger vidare att det nationella innovationssystemet behöver stärkas och utvecklas för att möta samhällsutmaningar, nyttiggöra forskningsresultat och stärka det globalt konkurrensutsatta näringslivet i hela landet. Regeringen ser därför ett behov av att stimulera näringslivets fortsatta förmåga att investera i forskning och innovation, särskilt forskningsintensiva små och medelstora företag, för att främja samhällets omställning och näringslivets omstart och förnyelse. De innovationssatsningar som föreslås riktas bl.a. till förbättrad samverkan mellan stora såväl som små och medelstora företag, lärosäten, forskningsinstitut och offentlig sektor i hela landet. Parallellt skapas förutsättningar som bidrar till en omställning och hållbar utveckling i linje med Agenda 2030 där innovation spelar en central roll när det gäller att ta itu med globala utmaningar.

Regeringen framhåller också att tillgången till relevanta test- och demonstrationsmiljöer i alla delar av landet utgör en central funktion i ett välfungerande och internationellt konkurrenskraftigt innovationssystem. Eftersom dessa miljöer ofta kräver stora investeringar som de flesta företag inte har råd att vare sig bygga eller driva menar regeringen att offentliga investeringar från

bl.a. staten och regionerna många gånger är en förutsättning. Regeringen anser därför att det bör genomföras insatser inom test och demo inom de fem samhällsutmaningar som även omfattar regeringens fyra samverkansprogram. Regeringen tillför därför medel till Vinnova bl.a. för vidareutveckling och investeringar i test och demo samt för att stimulera nyetableringar av test och demo både i privat och i offentlig regi, såväl som stärkt internationellt samarbete.

Därtill anser regeringen att det är viktigt att säkerställa att den statliga organisationen för forsknings- och innovationsfinansiering är väl anpassad till samhällsutmaningarna och fungerar på ett ändamålsenligt, kvalitativt, samordnat och kostnadseffektivt sätt för att Sverige ska kunna vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. Det handlar dels om de statliga forskningsfinansiärerna, dels om övriga myndigheters forsknings- och innovationsfinansiering. Regeringen anför att den därför ser skäl att göra en översyn av den statliga forskningsfinansieringen.

I budgetpropositionen för 2021 lämnade regeringen förslag och redovisade bedömningar om ökade medel till forskning och innovation.

Utbildningsutskottet beslutade den 21 januari 2021 att ge bl.a. näringsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition och eventuella följd-motioner i de delar som rör näringsutskottets beredningsområde. Utskottet uttalar i yttrandet sitt stöd för den presenterade inriktningen för forsknings- och innovationspolitiken som har sin grund i budgetpropositionen för 2021 (yttr. 2020/21:NU3y). Näringsutskottet förordar att utbildningsutskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD) och ett särskilt yttrande (L).

Utbildningsutskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens proposition och avslå samtliga motionsyrkanden (bet. 2020/21:UbU16). Riksdagen biföll utskottets förslag den 21 april 2021.

Bolagsverket

Bolagsverkets uppdrag är att tillhandahålla effektiva och ändamålsenliga system för registreringsärenden samt arbeta för att förbättra förutsättningarna för företagande och entreprenörskap genom ändamålsenlig och kvalitativ information och service. Av Bolagsverkets instruktion framgår att verket i så stor utsträckning som möjligt ska minimera riskerna för att verkets rutiner utnyttjas för ekonomisk brottslighet.

Bolagsverket överlämnade i augusti 2019 rapporten Bolagsverkets brottsförebyggande arbete till regeringen (AD 1743/2019). Bakgrunden till rapporten är de två regeringsuppdrag verket fick under 2017 respektive 2019 (N2017/07675/SUN, N2019/02473/MK) med anledning av regeringens skrivelse Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program (skr. 2016/17:126). I rapporten Bolagsverkets brottsförebyggande arbete anges att Bolagsverket arbetar löpande med att minimera riskerna för att verkets rutiner utnyttjas för ekonomisk brottslighet. Vidare anges att Bolagsverket under 2018 förstärkte sin organisation med en ny enhet, som ansvarar för registret över

verkliga huvudmän, registret mot penningtvätt samt vissa andra delar av verkets ekobrottsarbete. I rapporten konstateras även att verket utifrån riskanalyser har identifierat behov av kontroller och skärpta handläggningsrutiner och därför har vidtagit en rad åtgärder. De skärpta kontrollerna gäller bl.a. årsredovisningar, id-handlingar och postadresser.

Sammantaget har detta enligt Bolagsverket lett till att verket oftare inte registrerar uppgifter som inte är säkerställda samt avregistrerar oriktiga eller falska uppgifter. I förekommande fall har verket även anmält misstankar om oegentligheter till polisen. Bolagsverket stärkte under maj 2018 även skyddet mot företagskapning i portalen verksamt.se.

Insatser för socialt företagande

Regeringen beslutade i februari 2018 om en samlad strategi för sociala företag. Strategin har som mål att stärka utvecklingen av sociala företag så att dessa bättre kan delta i att lösa utmaningar i samhället samt bidra till att den offentliga sektorn uppmärksammar och använder socialt företagande och sociala företag som värdefulla aktörer i utvecklingen av ett hållbart samhälle. Strategin innehåller fem utvecklingsområden, bl.a. att förtydliga affärsrelationer eller samarbete med de offentliga aktörerna samt att stärka företags- och rådgivningskompetensen gentemot de sociala företagen. Övriga tre områden handlar om att se över befintliga finansieringsmöjligheter, att tydliggöra och mäta effekterna av de sociala företagens verksamhet samt att dela kunskap och sprida goda exempel. Strategin syftar till att samordna insatser från olika politikområden.

Som ett led i arbetet med strategin gav regeringen i februari 2018 Tillväxtverket i uppdrag att bl.a. identifiera och genomföra insatser som bidrar till att stimulera tillväxt hos sociala företag och att stärka utvecklingen av och kunskapen om sociala entreprenörer och sociala företag i hela landet (N2018/00713/FF). Tillväxtverket överlämnade slutrapporten Stödja utvecklingen av samhällsentreprenörskap och socialt företagande 2018–2020 (N2018/00713/FF) den 22 februari 2021 (dnr Ä 2018-257:11). Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Inom ramen för det nämnda uppdraget ingick även att Tillväxtverket skulle ta fram en långsiktig analys av och plan för hur det befintliga finansieringsstödet kan användas på bästa sätt för att stödja sociala företag, inklusive idéburet företagande. Tillväxtverket överlämnade rapporten Finansieringsvägar för sociala företag till regeringen i december 2018. I rapporten konstaterar myndigheten att när det gäller finansiering finns det ett glapp som särskilt gäller de sociala företag som organiserar sig som ekonomiska eller ideella föreningar. I rapporten finns bl.a. en rekommendation om att etablera en lånefond som är särskilt anpassad för sociala företag i Sverige. Detta eftersom det finns av behov målgruppsanpassade lån såsom mikrolån och garantier. Rapporten och dess förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Tillväxtverket anger i sin årsredovisning för 2019 att myndigheten utifrån rapporten under

2019 har arbetat för att få med de sociala företagens behov av finansieringslösningar i programskrivningen för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

Regeringen gav i februari 2018 även Vinnova ett uppdrag att stödja utveckling av sociala företag (dnr. N2018/00714/IFK). Enligt uppdraget ska Vinnova bl.a. identifiera och genomföra insatser som bidrar till att främja utvecklingen av och kunskapen om social innovation genom socialt företagande samt stimulera tillväxt i sociala företag i hela landet och bland både kvinnor och män. Uppdraget ska enligt ändringarna den 17 september 2020 i regleringsbrevet för budgetåret för 2020 slutredovisas senast den 1 maj 2021.

I propositionen Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt (prop. 2015/16:110) föreslog regeringen att ett nationellt utvecklingsbolag skulle inrättas. Bolaget ska investera indirekt i företag i utvecklingsfaser genom privat förvaltade fonder. Av propositionen framgår att bolagets val av såddfonder kan inkludera finansiering av fonder av lokal karaktär, men även fonder som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande. Som närmare beskrivs i avsnittet Företagens kapitalförsörjning nedan startade Saminvest AB sin verksamhet 2017.

Tillväxtverket ger stöd till kooperativ utveckling genom ett verksamhetsbidrag till organisationen Coompanion, som ger rådgivning och utbildning för start och utveckling av kooperativa företag. Tillväxtverket genomförde en utvärdering av verksamhetsbidraget till Coompanion under perioden 2017–2019. I rapporten Tillväxtverkets verksamhetsbidrag till Coompanion – utvärdering 2017–2019 (Rapport 0352) drar Tillväxtverket slutsatsen att Coompanion i huvudsak levererat väl i förhållande till uppställda mål och att Coompanions verksamhet bedöms vara i hög grad relevant.

Ägarskiften

Enligt tidigare regler kunde en försäljning av ett fåmansföretag till en närstående medföra högre beskattning än om företaget sålts till en utomstående person. För att underlätta generationsskiften i fåmansföretag föreslog regeringen i propositionen Nya skatteregler för ägarskiften mellan närstående i fåmansföretag att samma skatteregler ska gälla vid en överlåtelse av ett fåmansföretag till en närstående som till en utomstående. Riksdagen godkände förslaget och lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2019 (prop. 2018/19:54, bet. 2018/19:SkU17, rskr. 2018/19:208).

Förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling

För att förbättra villkoren för forskning och utveckling i Sverige har arbetsgivaravgiften för personer som arbetar med forskning eller utveckling sänkts. I april 2020 höjdes avdragsmöjligheten från arbetsgivaravgiften hos den avgiftsskyldige från 230 000 kronor till 450 000 kronor per månad (bet.

2019/20:SfU15, rskr 2019/20:184). Regeringen överlämnade i mars 2021 proposition 2020/21:110 Ytterligare förstärkt nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling till riksdagen. I propositionen föreslås bl.a. att det högsta sammanlagda avdraget från arbetsgivaravgifterna höjs från 450 000 kronor till 600 000 kronor per månad. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Socialförsäkringsutskottet behandlar propositionen under våren 2021 och riksdagen kommer att fatta beslut i ärendet i början av maj 2021.

Skattereduktion för förvärvsinkomster och utvidgad tidsgräns för expertskatt

Regeringen föreslog i proposition 2019/20:68 att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner skulle utvidgas från att gälla de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla högst fem år räknat från den dag då vistelsen i Sverige påbörjades. Regeringen anförde att det mot bakgrund av pandemins effekter på ekonomin är särskilt viktigt att Sverige kan attrahera experter, forskare och andra nyckelpersoner när verksamheterna drar igång igen och att tidsgränsen för skattelättnader därför i större utsträckning borde motsvara reglerna i andra länder i Europa. Riksdagen biföll regeringens förslag, och lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2021 (bet. 2020/21:SKU14, rskr 2020/21:96).

EU:s industristrategi

Den 10 mars 2020 presenterade kommissionen meddelandet En ny industristrategi för EU (COM(2020) 102). Kommissionen betonar i meddelandet industrins betydelse för EU:s fortsatta utveckling och välbefinnande och framhåller att den nya industristrategin innehåller en vision för vad som ska ha uppnåtts 2030 och senare och de förutsättningar som krävs för att nå dit. Kommissionen sätter upp tre mål för industrin: en globalt konkurrenskraftig och världsledande industri, en industri som bryter väg för klimatneutralitet samt en industri som formar EU:s digitala framtid. Strategin identifierar vidare en uppsättning åtgärder för att uppnå målen bl.a genom att skapa förutsägbarhet för industrin genom fördjupad, mer digital inre marknad och genom att skapa lika spelregler på världsmarknaden. Inom EU behöver man även fostra en kultur av industriell innovation och främja utbildning och omskolning. Det finns vidare ett behov av investeringar i och finansiering av omställningen.

Av regeringens faktagrupp 2019/20:FPM26 framgår att regeringen välkomnar att strategin baseras på EU:s styrkor som är en väl fungerande inre marknad, en ambitiös innovationspolitik, en öppen regelbaserad handel och en konkurrensolitik som bygger på konkurrens på egna meriter och likvärdiga konkurrensförutsättningar mellan europeiska och icke-europeiska företag. Regeringen ansåg därtill att utvecklingen av förslagen i industristrategin behöver samordnas med förslagen och målsättningarna i andra initiativ, tex EU:s digitala strategier och meddelandet om en europeisk grön giv.

Regeringen anförde i faktapromemorian bl.a. att den inre marknaden spelar en betydande roll för Sveriges ekonomi med ökad handel, jobb och tillväxt. För att kunna vara konkurrenskraftig behöver den inre marknaden fortsatt förbättras och fördjupas samt anpassas till digitaliseringen och den gröna omställningen. Regeringen ansåg att industristrategin tydligare borde ha lyft fram tjänstesektorns betydelse för att öka Europas konkurrenskraft, då tjänstefieringen av industrin är allt viktigare både i och runt omkring varutillverknningen. Regeringen angav därtill att EU:s industri ska ta tåten i den gröna omställningen, varför det är viktigt att EU fortsätter att stödja ny teknik och innovation för minskad miljöbelastning och ökad miljönytta, vilket resulterar i att konkurrenskraften stärks och möjligheter till export av nya klimatrelaterade produkter och tjänster uppkommer.

Statsrådet Ibrahim Baylan med kollegor från sju andra medlemsstater skickade den 10 mars 2020 i samband med att kommissionen presenterade en ny industristrategi för Europa ett gemensamt brev till kommissionen om vikten av att inte luckra upp EU:s konkurrensregler och att en eventuell översyn ska baseras på beprövade principer och ekonomisk forskning. I brevet framhålls bl.a. att konkurrenskraft så långt som möjligt ska uppnås på egna meriter genom dynamik på väl fungerande marknader. Globala företag byggs genom konkurrens och inte genom att politiken väljer favoriter och skyddar dem från konkurrens. I stället bör alla företag ges en rättvis chans så att de bästa, mest produktiva och innovativa företagen kan växa. För att europeiska företag fortsatt ska kunna blomstra måste en väl fungerande inre marknad, understödd av en stark, ekonomiskt underbyggd konkurrenspolitik, förbli en viktig prioritering för EU. I brevet poängteras även vikten av att en eventuell översyn av konkurrensreglerna baseras på beprövade principer och ekonomisk forskning, för att inte negativt påverka företag och konsumenter på den inre marknaden. Det anføres vidare att EU samtidigt inte får vara naivt inför det snabbt föränderliga globala landskapet, där orättvisa utländska subventioner eller statlig kontroll av företag har en skadlig effekt på den inre marknads funktion. För att undvika snedvridning av marknader måste operatörer från tredjeländer konkurrera på liknande villkor och med liknande regler för statligt stöd som deras europeiska motsvarigheter.

Kommissionen förväntas presentera en revidering av EU:s nya industristrategi den 27 april 2021.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella behandlades av utskottet senast våren 2020 (bet. 2019/20:NU12). Utskottet avstyrkte dessa med hänvisning till bl.a. pågående insatser och utredningar. Förslag liknande de i motionerna 2020/21:545 (SD), 2020/21:551 (SD) och 2020/21:2886 (SD) yrkande 4 avstyrktes av utskottet i samband med beredningen av betänkandet om Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering (bet. 2019/20:NU16).

Förslag liknande de i motionerna 2020/21:626 (SD) yrkandena 1–3, 2020/21:700 (SD) yrkande 18, 2020/21:761 (KD) yrkandena 1 och 2, 2020/21:934 (M) yrkande 1, 2020/21:2058 (S), 2020/21:2218 (SD) yrkande 79, 2020/21:2419 (S), 2020/21:2446 (S), 2020/21:2471 (S), 2020/21:2663 (L), 2020/21:2708 (MP) yrkande 4, 2020/21:2756 (M), 2020/21:2797 (M) och 2020/21:3262 (L) yrkandena 1, 5, 12 och 14 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Testbäddar
- Startup-företag
- Översyn av innovationssystemet
- Samordning av företagsstöd
- Översyn av regleringsbrev
- Övrigt om företagsfrämjande.

Testbäddar

I motionerna 2020/21:2708 (MP) yrkande 4, 2020/21:3479 (M) yrkande 20, 2020/21:3483 (M) yrkande 9, 2020/21:3488 (M) yrkande 15 och 2020/21:3500 (KD) yrkande 31 förordas åtgärder för att främja testbäddar, bl.a. när det gäller regelverket. Med anledning av dessa förslag kan utskottet konstatera att Testbädd Sverige är ett av regeringens fyra fokusområden inom regeringens nyindustrialiseringsstrategi Smart industri och syftar till att Sverige ska vara ledande i forskning inom områden som bidrar till att stärka landets industriella produktion av varor och tjänster. Vidare noterar utskottet att regeringen 2017 gav Vinnova i uppdrag att etablera en nationell samordnande funktion för stärkt test- och demonstrationsverksamhet som en del av Testbädd Sverige. Uppdraget innebär bl.a. att Vinnova ska verka för framväxten av internationellt attraktiva test- och demonstrationsmiljöer med hög relevans för svensk tillväxt, tillhandahålla information om test- och demonstrationsmiljöer och främja samverkan kring testbäddar mellan olika samhällssektorer som näringsliv, offentlig sektor, berörda intresseorganisationer samt universitet och högskolor.

Utskottet kan konstatera att regeringen har vidtagit olika åtgärder för att stärka förutsättningarna för testbäddar i Sverige genom den struktur som upprättats genom Testbädd Sverige och Vinnova och ser i nuläget därför ingen anledning att tillstyrka det som föreslås i motionerna.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Startup-företag

I motion 2020/21:2921 (C) yrkande 31 efterfrågas gynnsamma villkor för startup-företag, och i motion 2020/21:3262 (L) yrkande 12 föreslås att regeringen tillsätter en startup-kommission med ett brett mandat att ta fram förslag för att riva hinder och underlätta för fler startup-företag.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att innovativa och nystartade företag som driver utvecklingen framåt inom exempelvis teknik och miljö är en viktig del i Sveriges ekonomiska utveckling och konkurrenskraft. Tillgång till information, rådgivning och nätverk har ofta stor betydelse vid nystart samt för små och medelstora företags möjligheter att utvecklas och växa. Den information och rådgivning som staten finansierar eller tillhandahåller ska vara marknadskompletterande och relevant utifrån företagens olika behov och utvecklingsfaser. Även utskottet ser ett fortsatt behov av insatser som syftar till att bl.a. öka nyföretagandet inte minst genom att stödja utvecklingen i företag med tillväxtpotential. Här menar utskottet att digitaliseringen innebär stora möjligheter för myndigheterna att hjälpa och stötta befintliga företag och individer som vill starta nya företag. I detta sammanhang noterar utskottet de befintliga nätverken för startup-företag och det stöd för startup-företag som bl.a. Tillväxtverket och Vinnova erbjuder och portalen verksamt.se som också utgör ett viktigt verktyg i detta arbete. Utskottet vill här även påminna om Almis arbete med att främja innovativa företag med utvecklings- och tillväxtpotential samt det extra kapitaltillskottet till Almi Invest för att möta den efterfrågan på riskkapital som coronapandemin gett upphov till hos innovativa startup-företag och tillväxtbolag. Med hänvisning till det anförda ser utskottet i nuläget ingen anledning för riksdagen att bifalla motionärernas förslag.

Motionsyrkandena avstyrks därmed av utskottet.

Översyn av innovationssystemet

I motion 2020/21:3500 (KD) yrkande 30 efterfrågas en översyn av innovationssystemet. Utskottet menar att ett konkurrenskraftigt innovationsklimat är viktigt för att nå ökad tillväxt och sysselsättning. Det är därför angeläget att kontinuerligt arbeta med att utveckla insatser för de aktörer som fungerar som länkar i innovationssystemet och att sedan utvärdera dessa insatser. Utskottet vill här påminna om att riksdagen under 2020 behandlade regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om granskningen av de strategiska samverkans- och innovationsprogrammen (skr. 2019/20:185, bet. 2019/20:NU7). Utskottet noterar även att regeringen i propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) bl.a. framhåller att innovationssystemet ska stärkas och vikten av att den statliga organisationen för forsknings- och innovationsfinansiering är väl anpassad till samhällsutmaningarna och fungerar på ett ändamålsenligt, kvalitativt, samordnat och kostnadseffektivt sätt för att Sverige ska kunna vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. Regeringen avser därför att göra en översyn av

den statliga forskningsfinansieringen. Riksdagen biföll regeringens proposition (bet. 2020/21:UbU6). Utskottet konstaterar att regeringen har vidtagit åtgärder för att stärka det svenska innovationssystemet och ser således i nuläget inget behov för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Samordning av företagsstöd

I motion 2020/21:3500 (KD) yrkande 34 förordas att regeringen ska verka för att ansökan om och utbetalning av statliga företagsstöd samordnas så att förekomsten av s.k. bidragsentreprenörer minskar och effektiviteten i stöden ökar. Utskottet vill här poängtera att det är angeläget att statens resurser används på ett korrekt och effektivt sätt och att fusk med olika former av företagsstöd beivras. I dag är det expertmyndigheternas uppdrag att tilldela företag stöd inom respektive myndighets ansvarsområde, under förutsättning att den som söker stödet uppfyller de villkor som ställs, vilket innebär att företag har rätt till olika typer av stöd med olika ändamål. Enligt utskottets mening skulle det vara svårt att samla alla typer av företagsstöd på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Utskottet ser inga skäl att ändra på dagens ordning där respektive myndighet ansvarar för att bevilja och kontrollera företagsstöd inom sitt ansvarsområde.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Översyn av regleringsbrev

I motion 2020/21:3247 (L) yrkande 8 förordas ett tillkännagivande om att regeringen bör ge främjandeuppdrag till statliga myndigheter för att tydliggöra deras ansvar för att värna näringsklimatet i Sverige. Vidare förordas i motion 2020/21:3262 (L) yrkande 5 att en översyn görs av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra deras ansvar för att värna näringsklimatet i Sverige.

Utskottet vill först och främst framhålla att det inte har någon annan uppfattning än motionärerna när det gäller vikten av att myndigheter arbetar på ett sätt som främjar de företag som de ska utgöra ett stöd för. Detta innebär emellertid inte att utskottet anser att det finns skäl till att rikta ett tillkännagivande till regeringen enligt motionärernas förslag. Därtill noterar utskottet att beredningen av de nya förenklingspolitiska målen pågår inom Regeringskansliet och att regeringen avser att återkomma till riksdagen med en skrivelse om sina nya förenklingspolitiska mål inom kort.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Övrigt om företagsfrämjande

I ett flertal motioner av företrädare för riksdagens samtliga partier (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) föreslås att regeringen genomför ett antal olika företagsfrämjande åtgärder. Förslagen handlar bl.a. om insatser för att främja entreprenörskap och grön teknik, innovationsfrämjande, stöd till små och medelstora företag, kooperativt företagande och den svenska industrins konkurrenskraft.

Utskottet vill inledningsvis framhålla att det är utskottets uppfattning att näringslivet behöver vara innovativt och effektivt och baseras på en hög kunskapsnivå för att stärka den svenska konkurrenskraften. Företag kan utvecklas på väl fungerande marknader genom insatser som stärker näringslivets förnyelseförmåga och ökar ekonomins variationsrikedom samt genom välavvägda regelverk och funktionella institutioner. Vidare konstaterar utskottet att näringspolitiken är en del i genomförandet av Agenda 2030, där stärkt samstämmighet och en utvecklingsinriktad politik som stöder produktiv verksamhet, arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation är viktiga områden i det fortsatta arbetet. Angelägna frågor för att stärka den svenska konkurrenskraften i relation till förändringarna i omvärlden är näringslivets förutsättningar för grön omställning och digitalisering samt dess tillgång på kompetens. Vidare måste marknader som är öppna för konkurrens vårdas så att konkurrens på transparenta och likvärdiga villkor möjliggörs, vilket är särskilt viktigt i en värld där allt fler marknader blir digitala. Här kan utskottet notera regeringens arbete inom EU, inte minst på konkurrenspolitikens område, där regeringen framhåller att konkurrenskraft så långt som möjligt ska uppnås på egna meriter genom dynamik på väl fungerande marknader i stället för att favorisera vissa europeiska storföretag och att en eventuell översyn av konkurrensreglerna bör baseras på beprövade principer och ekonomisk forskning.

Med anledning av motionerna som behandlas här vill utskottet även framhålla att innovation och förnyelse är ett centralt område för att stärka den svenska konkurrenskraften och samtidigt bidra till de globala målen för hållbar utveckling. Regeringen har därför gett bl.a. Vinnova, RISE, Tillväxtverket och Digg i uppdrag att genomföra insatser som skapar förutsättningar för näringslivet att bli mer innovativt. Utskottet noterar att det nationella innovationsrådet fortsätter sitt arbete även under denna valperiod. Innovationsrådets breda sammansättning och arbetssätt har under statsministerns ledning utvecklats till en central plattform för dialog och samverkan kring strategiska framtidsfrågor.

Med anledning av motionerna som förordar fler innovationstävlingar kan utskottet notera att RISE 2018 etablerade ett nationellt kontor för innovationstävlingar (NIK) som finansierats av Vinnova. Sedan 2020 är NIK ett kunskapscentrum inom RISE och har till uppgift att erbjuda stöd till dem som vill arrangera innovationstävlingar. Utskottet konstaterar också att Diggs förslag med anledning av uppdraget att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda AI för närvarande bearbetas inom Regeringskansliet. Utskottet kan därtill notera den just nu pågående innovationstävlingen Infra Awards om hur Sveriges framtida transportinfrastruktur ska utvecklas snabbare och mer hållbart. Innovationstävlingen har utlysts inom ramen för Infra Sweden 2030 som är en del av Vinnovas, Energimyndighetens och Formas gemensamma satsning på strategiska innovationsprogram.

Det är utskottets mening att Sverige genom samverkan mellan universitet och högskolor, näringsliv och det offentliga kan kraftsamla för att lösa prob-

lem och överbygga de utmaningar som samhället står inför. Utskottet välkomnar därför att regeringen tagit arbetet med de strategiska samverkansprogrammen vidare. Den fortsatta inriktningen för samverkansprogrammen under innevarande valperiod är Hälsa och livsvetenskap (life science), Näringslivets digitala strukturomvandling, Näringslivets klimatomställning och Kompetensförsörjning och livslångt lärande. Samverkansprogrammen har även utökats med en internationell dimension som kopplar insatser och resultat till internationella innovationssamarbeten. Både Vinnova och Tillväxtverket har fått i uppdrag av regeringen att stödja arbetet med respektive hjälpa regeringen i genomförandet av samverkansprogrammen. Utskottet noterar även att de utsända innovations- och forskningsråden har en tydlig uppgift att underlätta strategiska innovationssamarbeten för svenska företag i utlandet. Slutligen konstaterar utskottet att riksdagen nyligen biföll regeringens proposition 2020/21:60 Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige.

Ett antal motioner berör även insatser för en konkurrenskraftig industri. Utskottet kan konstatera att regeringen inom ramen för strategin Smart industri utfört ett flertal åtgärder med avsikt att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Det är utskottets uppfattning att det sammanhållna arbetet har skapat en tydlig riktning för omställningen när det gäller digitalisering, hållbarhet, kompetensförsörjning samt innovation och forskning för svenska industriföretag. Här kan noteras bl.a. Tillväxtverkets uppdrag att under 2018–2020 främja omställningen mot en smart industri på regional nivå och skapa goda förutsättningar för industrin i hela landet och uppdraget att under 2018–2021 främja automation och robotisering inom små och medelstora industriföretag.

När det gäller grön teknik och climateffektiva innovationer är det utskottets uppfattning att Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossilfria välfärdsland. Senast 2045 bör Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Detta kräver en konkurrenskraftig och hållbar industri som kan leverera lösningar för en grön omställning och skapa jobb i hela landet. En cirkulär och biobaserad ekonomi är en nödvändighet för näringslivets gröna omställning och bidrar både till att minska negativ påverkan på klimat, miljö och människors hälsa och till att stärka förutsättningarna för svenskt näringsliv på framtida globala marknader.

Utskottet vill här påminna om regeringens samverkansprogram för näringslivets klimatomställning och kan konstatera att även om delar av näringslivet står för en betydande del av utsläppen utgör de samtidigt en avgörande del av lösningen. Därtill vill utskottet påminna om regeringens initiativ Industrilivet och de åtgärder som görs inom ramen för detta initiativ, inklusive det s.k. Hybritprojektet om utveckling av fossilfri stålproduktion. Utskottet noterar här det utvidgade anslag och ändamål för Industrilivet som riksdagen godkände hösten 2020 för att även kunna finansiera forskning, förstudier och investeringar som rör andra växthusgasutsläpp, såsom vissa förbränningsutsläpp och

diffusa utsläpp kopplade till processrelaterade utsläpp, samt strategiskt viktiga insatser inom industrin som bidrar till klimatomställningen.

Det är även utskottets uppfattning att näringspolitiken bör fokusera på att dels skapa förutsättningar för fler företag i hela landet, dels utveckla nationella och regionala styrkor. Tillgång till information, rådgivning och nätverk har ofta stor betydelse vid nystart samt för små och medelstora företags möjligheter att utvecklas och växa. Den information och rådgivning som staten finansierar eller tillhandahåller ska vara marknadskompletterande och relevant utifrån företagens olika behov och utvecklingsfaser. Här kan utskottet påminna om plattformen verksamt.se och de uppdrag Almi har för att främja jämställt företagande, med särskilt fokus mot företagare och företag i tidiga skeden, mot kvinnor och mot personer med utländsk bakgrund. Utskottet noterar vidare regeringens samlade strategi för sociala företag och bl.a. att stöd till kooperativ utveckling genom ett verksamhetsbidrag till rådgivarorganisationen Coompanion ges av Tillväxtverket. Utskottet noterar även att samverkansprogrammet Näringslivets digitala strukturomvandling fokuserar på utmaningar och möjligheter som följer av den digitala strukturomvandlingen och av att nya teknologier införs.

När det gäller frågan om ägarskiften anser utskottet att det är viktigt att tillhandahålla goda förutsättningar för ägarskiften i befintliga fåmansföretag för att möjliggöra att upparbetade värden i företag med tillväxtpotential tillvaratas. Utskottet kan konstatera att nya skatteregler trädde i kraft den 1 juli 2019. Syftet med reglerna är att underlätta generationsskiften i fåmansföretag. Reglerna innebär att samma skatteregler ska gälla vid överlåtelse av ett fåmansföretag till en närstående som till en utomstående.

Utskottet konstaterar också att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner har utvidgats från att gälla de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla högst fem år räknat från den dag vistelsen i Sverige påbörjades. Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2021. För att förbättra villkoren för forskning och utveckling i Sverige har regeringen även föreslagit sänkt arbetsgivaravgift för personer som arbetar med forskning eller utveckling. Utskottet noterar att riksdagen avser att behandla förslaget under våren 2021, och att ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

När det gäller förslagen i motionerna 2020/21:545 (SD), 2020/21:551 (SD) 2020/21:943 (M), 2020/21:1086 (M) och 2020/21:2886 (SD) yrkande 4 anser utskottet att riksdagen kan avslå dessa med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes då utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Riktade insatser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riktade insatser för att exempelvis främja företagande bland kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser.

Jämför reservation 14 (C).

Motionerna

Dag Larsson m.fl. (S) anför i motion 2020/21:2477 att andelen kvinnor som är företagare fortfarande ligger på en alltför låg nivå och menar att man skulle behöva göra en mer djuplodande analys av kvinnors företagande för att utforma en politik som tar vara på de potentiellt stora vinster som finns på området. Motionärerna vill att regeringen främjar kvinnors företagande genom exempelvis att entreprenörskapsutbildningar anpassas för särskilda grupper och sektorer, att man tar vara på den outnyttjade entreprenörskompetens som finns bland kvinnor och att man stärker egenföretagarnas trygghetssystem.

I motion 2020/21:1535 av Saila Quicklund (M) framförs att kvinnors deltagande på arbetsmarknaden i egenskap av företagare och innovatörer är ett viktigt led i att uppnå ett jämställt samhälle. Kvinnor och män bör därför ha lika förutsättningar att etablera sig som företagare och innovatörer. Motionären anför vidare att om kvinnors innovationskraft ska öka behöver förutsättningarna för tjänsteinnovationer bli bättre. Regeringen bör därför enligt motionären skapa bättre förutsättningar för att öka antalet kvinnor som är innovatörer.

Betty Malmberg (M) framhåller i motion 2020/21:1799 yrkande 1 att det är en strategisk tillväxtfråga att öka kvinnors företagande. Motionären anser att ett jämställt företagande är positivt ur såväl ett tillväxt- som ett rättviseperspektiv, varför det är viktigt att regeringen arbetar systematiskt med denna fråga.

I motion 2020/21:2832 av Elisabeth Björnsdotter Rahm m.fl. (M) konstateras att företagande är betydligt vanligare bland män än kvinnor i Sverige samt att kvinnor är underrepresenterade som företagare i en majoritet av näringslivets branscher. Motionärerna menar att kvinnors val av utbildning och yrke och huruvida man ska starta och driva företag påverkas av strukturella faktorer.

Lars Beckman (M) anger i motion 2020/21:2961 att utrikes födda företagare är en viktig resurs i Sverige som skapar jobb. Problem som utrikes födda företagare upplever är bl.a. att det är svårt att hitta finansiering och att myndighetsinformation ofta endast är på svenska. Motionären anser därför att regeringen bör göra en översyn av frågan om utrikes föddas möjlighet att starta och driva företag i Sverige.

I motion 2020/21:3016 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) framförs att Sverige behöver fler entreprenörer och att unga människor som vill starta

eget bör uppmuntras, för att på så sätt skapa jobb åt sig själva och andra. Motionärerna anser därför i yrkande 1 att regeringen bör omprioritera Tillväxtverkets resurser till ökade satsningar på Drivhuset. Vidare anser motionärerna i yrkande 2 att regeringen bör se över möjligheterna för Drivhusets verksamhet att även omfatta studenterna på yrkeshögskolan. I yrkande 3 anförs att regeringen även bör etablera Drivhuset på fler orter.

Dennis Dioukarev (SD) anför i motion 2020/21:549 att nytexaminerade ungdomar ofta är mer benägna än äldre att ta risker för att kunna genomföra sina företagsidéer, men ändå väljer många att avstå på grund av den ekonomiska osäkerhet som ett nystartat företag innebär. Motionären anser därför att regeringen bör utreda ett starta eget-lån för unga vuxna för att stimulera företagandet.

I motion 2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 5 framhåller motionärerna vikten av att underlätta för unga entreprenörer. Motionärerna föreslår att en nationell företagsfond för ungdomar bildas och drivs i Almis regi i samarbete med näringslivet för att underlätta för ungdomar att få finansiering.

I kommittémotion 2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) framhålls att kvinnors möjlighet att starta och driva företag behöver stärkas ytterligare. Motionärerna vill därför se insatser för unga, för kvinnor inom vården och för invandrade kvinnor. Enligt yrkande 8 bör riksdagen uppmana regeringen att fördela statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd jämnt mellan kvinnor och män. Motionärerna föreslår även en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett jobb. Enligt yrkande 26 bör regeringen se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrar-kvinnor. Vidare bör regeringen enligt yrkande 27 även att regeringen bör ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Winnet Sverige. Enligt yrkande 28 bör regeringen dessutom arbeta för fler kvinnor på ledande positioner genom att skapa goda förutsättningar för kvinnors företagande. Slutligen menar motionärerna att det ojämförbara ägandet, där kvinnors ägande ligger på efterkälken oavsett om det handlar om aktier, bolag, fastigheter, mark eller skog, är ett strukturellt och ekonomiskt jämställdhetsproblem. Till och med tillgången till fakta och statistik om kvinnors företagande, kvinnors ledning av företag och kvinnors ägande av företag är bristfällig, vilket leder till ett osynliggörande som enligt motionärerna måste åtgärdas, varför man efterfrågar förbättrade förutsättningar för och kunskap om kvinnors ledning och ägande av företag.

Alireza Akhondi m.fl. (C) vill i kommittémotion 2020/21:3283 stärka kvinnors möjligheter att starta och driva företag. Enligt yrkande 4 bör regeringen se över kriterierna för de generella företagsstöden för att främja kvinnors företagande på lika villkor.

I motion 2020/21:619 konstaterar Solveig Zander (C) att Sverige behöver fler företag som drivs av kvinnliga företagare. Enligt motionären kommer riskkapital ytterst sällan kvinnor till del. Motionären förordar därför i yrkande 1

riktade insatser för att öka andelen riskkapital som går till kvinnors företagande. Vidare förordas i yrkande 2 åtgärder för att främja unga kvinnors möjligheter att starta egna företag. Därtill förordar motionären i yrkande 3 att delar av statens landsbygdspengar ska vikas till kvinnor som vill driva företag, då en högre andel kvinnor driver företag inom servicebranschen som bidrar till att hålla landsbygden levande.

Vissa kompletterande uppgifter

Strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor

Tillväxtverket tog 2015 fram en nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor 2015–2020. Strategins syfte var att bidra till en utveckling av statens företagsfrämjande på nationell, regional och lokal nivå för att nå det långsiktiga målet att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Enligt uppgifter från Regeringskansliet avser Tillväxtverket att göra en utvärdering av strategin. Utvärderingen förväntas bli klar innan slutet av 2021. Utvärderingen ska bedöma om strategin har uppfyllt sin målsättning och om den fortfarande är relevant eller behöver uppdateras.

Kommissionen för jämställda livsinkomster

Regeringen beslutade den 5 mars 2020 att tillsätta en kommission för jämställda livsinkomster, med uppdraget att lämna förslag som syftar till att långsiktigt öka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män i Sverige (dir. 2020:22). Förslagen ska bidra till det övergripande målet för jämställdhetspolitiken, att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Förslag ska främst lämnas på åtgärder som bidrar till att främja jämställda löner, jämställda livsinkomster, en jämställd fördelning av det offentliga stödåtgärder till kvinnor och män samt jämställda arbetsplatser. Kommissionen för jämställda livsinkomster ska också aktivt förmedla kunskap på området och föra samhällsdialog om denna. De förslag som lämnas ska inte påverka den svenska arbetsmarknadsmodellen och arbetsmarknadens parter ansvar för lönebildningen. Arbetet ska genomsyras av perspektiv som innebär att genomgående beakta och lyfta fram de olika villkor för ekonomisk jämställdhet som kan råda för inrikes respektive utrikes födda kvinnor och män, belysa de villkor som råder för kvinnor och män med låg disponibel inkomst samt även ta hänsyn till förhållandena för kvinnor och män med funktionsnedsättning samt beakta övriga diskrimineringsgrunder och andra faktorer som kan påverka kvinnors och mäns möjligheter till egen försörjning. Uppdraget ska redovisas senast den 20 december 2021. En delredovisning med en kartläggning av hur offentliga stödåtgärder fördelas mellan kvinnor och män, och en översyn av myndigheters information och vägledning ur ett jämställdhetsperspektiv, presenterades den 25 januari 2021 (Komm2021/00077/A 2020:01–1).

Insatser för kvinnors företagande och företagare med utländsk bakgrund

Regeringens utvecklingsprogram Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JIM) syftar till att stärka myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering och innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande. Utvecklingsprogrammet, som startade 2013, omfattar i dag ca 60 myndigheter och en organisation. Bland de myndigheter som ingår i utvecklingsprogrammet återfinns Tillväxtverket och Vinnova. Regeringen gav i oktober 2017 Statskontoret i uppdrag att utvärdera JIM (S2017/05461/JÄM). I september 2019 överlämnade Statskontoret rapporten Utvärdering av regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering i myndigheter (2019:14) till regeringen. I rapporten konstaterar Statskontoret bl.a. att Vinnova har ökat andelen kvinnor som leder Vinnovafinansierade projekt inom området små och medelstora företag från 11 procent våren 2016 till 18 procent hösten 2017. Sedan 2017 har också samtliga projekt inom programmet Utmaningsdriven innovation ett jämställdhetsperspektiv. När det gäller Tillväxtverket noterar Statskontoret att det har ökat andelen projekt som tillämpar ett jämställdhetsperspektiv i planering, genomförande eller uppföljning från 46 procent 2017 till 55 procent 2018.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2020 att Vinnova gör bedömningen att insatserna kopplade till myndighetens arbete för jämställdhetsintegrering i bedömningsprocessen varit framgångsrika. Det har stimulerat utveckling och verifiering av angreppssätt och metoder som gjort att Vinnova närmast sig de uppsatta jämställdhetsmålen.

I oktober 2020 beslutade regeringen om en ny programperiod för JIM. Under programperioden 2020–2025 ska myndigheterna inte bara åtgärda jämställdhetsproblem i den egna verksamheten utan också, i samverkan med relevanta samhällsaktörer, bidra till att öka jämställdheten i samhället. Regeringen anger att även Jämställdhetsmyndigheten har fått i uppdrag att stödja deltagande myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering under perioden 2020–2025. Stödet ska i relevanta delar planeras och erbjudas i samverkan med Diskrimineringsombudsmannen, Ekonomistyrningsverket och Statistiska centralbyrån.

I regeringens regleringsbrev för Vinnova för budgetåret 2021 framgår att myndigheten ska genomföra minst två utvärderingar av genomförda insatser. De insatser som utvärderas ska vara av budget- och verksamhetsmässig betydelse och extern expertis ska nyttjas. Ett jämställdhetsperspektiv ska ingå i utvärderingen. Vinnova ska vidare föra dialog med Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) om vilka insatser som utvärderas och metoder inklusive utvärderingsbarhet för detta. Utvärderingarna ska omfatta resultat och när det är möjligt effekter av stödet från myndigheten. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 mars 2022.

Vinnova ska vidare fortsätta att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering för att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen

(skr. 2016/17:10). Myndigheten ska redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för 2022–2025 till regeringen senast den 1 september 2021.

Tillväxtverket bedriver ett löpande arbete med att främja företagare med utländsk bakgrund. Bland annat kan nämnas att regeringen i december 2016 gav myndigheten i uppdrag att främja nyanländas företagande i Sverige (N2016/07794/FF) och att regeringen i augusti 2018 beslutade om att bredda målgruppen som omfattas av uppdraget till att även omfatta personer med utländsk bakgrund utan erfarenhet av svenskt arbetsliv eller med begränsad sådan erfarenhet (N2018/04583/FF). Tillväxtverkets slutrapport Främja nyanländas företagande (rapport 0319) lämnades i mars 2020. Inom ramen för regeringsuppdraget har Tillväxtverket finansierat 13 projekt som har genomfört insatser som ska underlätta för nyanlända och utrikes födda att starta företag i Sverige. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Därtill kan nämnas att regeringen i januari 2018 gav Tillväxtverket i uppdrag att särskilt främja utrikes födda kvinnors företagande (N2018/00213/FF) genom bl.a. mentorskaps- och nätverksinsatser. En slutrapport ska lämnas senast den 28 februari 2022. Vidare gav regeringen i mars 2018 Tillväxtverket i uppdrag att öka kontaktytorna med arbetsmarknaden och stärka nätverkande för utrikes födda kvinnor och särskilt nyanlända kvinnor (N2018/01430/KSR). Syftet med uppdraget är att tillvarata kompetens och potential inom målgruppen inom framför allt den privata sektorn. En slutrapport ska lämnas senast den 31 maj 2022.

Det statliga bolaget Almi erbjuder företagare rådgivning och finansiering. I Almis ägaranvisning från 2018 står att ett särskilt fokus ska riktas på kvinnor och personer med utländsk bakgrund, med målnivån att fokusgrupperna ska vara överrepresenterade bland Almis kunder jämfört med motsvarande andel i företagsstocken och nyföretagandet som helhet. Riksrevisionen har i rapporten Jämställdhet i Almis låneverksamhet – otydlig styrning och återrapportering (RiR 2019:7) granskat om regeringens och Almis arbete med Almis uppdrag om kvinnors företagande bidrar till att uppfylla det jämställdhetspolitiska målet om ekonomisk jämställdhet. Granskningen är avgränsad till Almis låneverksamhet under 2013–2017. Riksrevisionens övergripande slutsats är att Almi och dess dotterbolag strävar efter att utföra uppdraget om kvinnors företagande på ett samstämmigt och konsekvent sätt. Dock konstaterar Riksrevisionen att det råder otydligheter i regeringens styrning av uppdraget och i Almis återrapportering till regeringen. Med anledning av Riksrevisionens granskning överlämnade regeringen en skrivelse till riksdagen i juni 2019 (skr. 2018/19:123). I skrivelsen anför regeringen att den avser att göra en översyn av Almis uppdragsmål och inom ramen för det arbetet kommer att beakta Riksrevisionens rekommendationer att överväga en omformulering av Almis uppdragsmål med hänsyn till de jämställdhetspolitiska målen. Vidare anger regeringen att den kommer att efterfråga en mer detaljerad redovisning från Almi när det gäller hur verksamheten når kvinnor. Utskottet behandlade regeringens

skrivelse hösten 2019 (bet. 2019/20:NU6). I betänkandet välkomnade utskottet de åtgärder som regeringen presenterade i skrivelsen med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Utskottet konstaterade att regeringen avsåg att göra en översyn av Almis uppdragsmål och inom ramen för det arbetet överväga en omformulering av Almis uppdragsmål med hänsyn till de jämställdhetspolitiska målen och efterfråga en mer detaljerad redovisning från Almi när det gäller hur verksamheten når målen. Utskottet kunde samtidigt konstatera att mätningar av det slag Almi tar fram av hur låneverksamheten når kvinnor utgör ett viktigt underlag för att nödvändiga och fortsatta reformer inom näringspolitiken ska kunna identifieras och genomföras. För att säkerställa att framtida mätningar håller hög kvalitet och ger en rättvisande bild menade utskottet att riksdagen borde understryka betydelsen av en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor. Mot denna bakgrund ansåg utskottet att riksdagen genom ett tillkännagivande borde tydliggöra för regeringen att den bör vidta åtgärder för att säkerställa en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor, i syfte att skapa tillräckliga beslutsunderlag inför fortsatta reformer på området. I betänkandet finns en reservation (V).

I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) redovisar regeringen att det under 2019 gjordes en översyn av Almis uppdragsmål, där man inom ramen för arbetet beaktade såväl de rekommendationer som Riksrevisionen lämnade i rapporten Jämställdhet i Almis låneverksamhet – otydlig styrning och återrapportering (RiR 2019:7) som riksdagens tillkännagivande. Målet för kvinnors företagande och relaterade krav på återrapportering har tydliggjorts i den ägaranvisning som beslutades vid Almis bolagsstämma den 27 april 2020. Med detta ansåg regeringen att riksdagens tillkännagivande tillgodosetts och därmed slutbehandlats. Utskottet hade inget att invända mot regeringens bedömningar i fråga om tillkännagivandet (bet. 2020/21:NU1).

Avslutningsvis kan nämnas att Winnet Sverige är en nationell paraplyorganisation för ett antal av de ideella organisationer och resurscentrum för kvinnor som verkar för jämställd tillväxt. Tillväxtverket har tidigare finansierat resurscentrumen.

Insatser för unga företagare

Särskilda insatser görs också för att stödja ungas entreprenörskap och företagande. Tillväxtverket är ansvarigt för att främja och vara samordnande i frågor som rör entreprenörskap vid universitet och högskolor. Bland annat lämnade myndigheten för perioden 2017–2019 verksamhetsbidrag till Föreningen för entreprenörskap i högre utbildning (FEHU). Föreningens medlemmar är Business Challenge, Drivhuset och Venture Cup. Verksamhetsbidraget syftar till att främja skapandet av nya företag och arbetstillfällen genom att inspirera unga till att engagera sig, testa och utvecklas när det gäller entreprenörskap och innovation. Tillväxtverket finansierar även nätverk och initiativ som ska stärka samverkan mellan aktörer som stöttar entreprenörskap i universitets-

och högskolemiljö. Vidare utvecklar myndigheten, i samarbete med Örebro universitet, kunskap om metoder och modeller för att arbeta med entreprenörskap i högre utbildning och genom att skapa samverkan mellan små och medelstora företag och studenter.

Regeringen gav i april 2018 i uppdrag till Skolverket och Tillväxtverket att få fler unga att utveckla kunskaper och färdigheter för att vilja och kunna starta företag (N2018/02777/FF, N2018/01800/FF). Skolverket skulle stärka arbetet med entreprenörskap och företagande bland unga i grundskolan och gymnasieskolan. Insatsen skulle göra det möjligt för fler organisationer och skolhuvudmän att få del av statsbidrag för entreprenörskap i skolan. Tillväxtverket skulle utveckla en modulbaserad digital utbildning riktad till unga företagare och en workshopmodell för rådgivning. Vidare fick Tillväxtverket i uppdrag att finansiera ett pilotprojekt hos Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (Iva) där elever i högstadiet skulle få pröva företagande för en dag. Tillväxtverket presenterade sin slutrapport Uppdrag att stärka arbetet med entreprenörskap och företagande bland unga vid universitet och högskolor (dnr Å 2018-747:03) i februari 2019. I rapporten anger myndigheten att den genomfört en 48-timmarsworkshop i entreprenörskap och företagande vid sex utvalda universitet och högskolor. Vidare anges i rapporten att myndigheten i samarbete med RISE har utvecklat en digital utbildning för unga som studerar vid universitet och högskolor och som vill starta företag.

Skolverket anger i sin årsredovisning för 2019 att myndigheten under året genomförde innovationstävlingen DECA Idea Challenge med totalt 119 bidrag från 16 skolor i nio län medverkande i tävlingen, vilket är en ökning med 7 skolor jämfört med 2018. Vidare anges att Skolverket tillsammans med Iva har tagit fram en gemensam strategi för hur arbetet med entreprenörskap i skolan kan utvecklas, vilket anses ha bidragit till Skolverkets mål att identifiera utvecklingsinsatser för att stärka arbetet med entreprenörskap i skolväsendet. Skolverket har även publicerat nya webbsidor med reportage på Skolverkets webbplats i syfte att bl.a. ge exempel på hur skolor kan arbeta med entreprenörskap.

Regeringen pekar i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) på att Sveriges långsiktiga konkurrenskraft är beroende av att fler startar och utvecklar företag. Attityder och förmågor grundläggs tidigt i livet. Genom fortsatta satsningar på ungas entreprenörskap och innovationskraft stärks ungas kompetens och förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden, varför regeringen föreslog att 18 miljoner kronor per år avsätts under 2021–2024 för att fortsatt stödja entreprenörskap inom skolväsendet och högre utbildning (se även utg.omr. 16 avsnitt 4.5.1). Riksdagen biföll regeringens förslag (bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:145).

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella om riktade insatser behandlades av utskottet senast våren 2020 (bet. 2019/20:NU12). Utskottet avstyrkte dessa med hänvisning till bl.a. pågående insatser.

Förslag liknande de i motionerna 2020/21:619 (C) yrkandena 1–3, 2020/21:2477 (S), 2020/21:2926 (C) yrkandena 28 och 29 och 2020/21:3283 (C) yrkande 4 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

Tillkännagivanden om att på olika sätt främja kvinnors företagande förordas i motionerna 2020/21:619 (C) yrkandena 1–3, 2020/21:2477 (S) yrkande 5, 2020/21:2926 (C) yrkandena 8 och 26–28 och 2020/21:3283 (C) yrkande 4. Åtgärder som efterfrågas är bl.a. insatser för att öka kvinnors entreprenörskap, fler kvinnor på ledande positioner, en jämn fördelning av statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd mellan kvinnor och män, ökad kunskap om kvinnors företagande samt återupprättande av vissa insatser för kvinnors företagande som tidigare genomförts.

Utskottets uppfattning är att det är viktigt att fler ska välja att starta företag och få företagen att växa. Små och medelstora företag är viktiga jobbskapare och bidrar till Sveriges konkurrenskraft. Utskottet anser därför att det är angeläget att fler personer oavsett kön, etnisk bakgrund eller ålder startar och driver företag. Utskottet noterar att Tillväxtverket har tagit fram en nationell strategi för ett företagsfrämjande på likvärdiga villkor för perioden 2015–2020 med det långsiktiga målet att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Vidare noterar utskottet att bl.a. Tillväxtverket och Vinnova genom utvecklingsprogrammet för jämställdhetsintegrering har fått i uppdrag att ha ett jämställdhetsperspektiv i alla beslutsprocesser. Statskontoret konstaterade i utvärderingen av programmet bl.a. att Vinnova ökat andelen kvinnor som driver Vinnovafinansierade projekt inom området små och medelstora företag samt att Tillväxtverket ökat andelen av sina finansierade projekt som tillämpar jämställdhetsperspektiv i planering, genomförande och uppföljning. Utskottet kan konstatera att utvecklingsprogrammet har förlängts till perioden 2020–2025. Utskottet noterar därtill kommissionen för jämställda livsinkomster, som har i uppdrag att lämna förslag som syftar till att långsiktigt öka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män i Sverige (dir. 2020:22). Almi, Tillväxtverket och Vinnova har dessutom uppdrag som på olika sätt syftar till att främja företagande bland kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Tillväxtverket har i uppdrag att särskilt främja utrikes födda kvinnors företagande genom bl.a. mentorskaps- och nätverksinsatser. Utskottet vill slutligen påminna om att regeringen, som en följd av riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa en mer detaljerad redovisning från Almi av hur verksamheten når kvinnor, har tydliggjort målet för kvinnors företagande och relaterade krav på återrapportering i Almis ågaranvisning.

När det gäller övriga motionsyrkanden som utskottet har att ta ställning till i detta avsnitt anser utskottet att riksdagen kan avslå dessa med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes när utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Företagens kapitalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika kapitalförsörjningsfrämjande insatser. Utskottet hänvisar till det arbete som redan pågår.

Jämför reservation 15 (SD), 16 (C), 17 (KD) och 18 (L).

Motionerna

Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2020/21:663 yrkande 3 att industriföretag i avfolkningsorter bör få hjälp med att expandera och utveckla sina verksamheter genom riktade satsningar.

I kommittémotion 2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 1 anför att den statliga riskkapitalfinansieringen i högre grad än vad i dag bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag och överlag styras mot de förkommersiella faserna. Samtidigt anser motionärerna att det är viktigt att statlig riskkapitalfinansiering följs upp och utvärderas för att säkerställa att den genererar resultat utan att snedvrider konkurrensen på marknaden. I yrkande 2 förordas därför att regeringen genomför en översikt och kartläggning av de näringspolitiska insatserna. Motionärerna påpekar i yrkande 3 även behovet av en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav, dvs. expansionslån, i avfolkningsorter. Syftet med en sådan fond skulle vara att kapital ska kunna riktas mot investeringar i avfolkningskommuner där hög risk gör att bankerna ger orimliga lånevillkor för exempelvis fastighetsinvesteringar som är kopplade till industriell verksamhet. Motionärerna menar därför att regeringen bör utreda möjligheten att införa en särskild fond för expansionslån. Vidare framförs att investeraravdraget syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i mindre bolag som i dag riktar sig enbart till fysiska personer. Motionärerna anser att man bör låta allmänheten använda sig av avdraget för investeringar i riskkapitalfonder som satsar på småföretag för att öka intresset för och användandet av avdraget. Enligt yrkande 7 bör regeringen låta Almi bjuda in allmänheten att investera i de företag som Almi avser att investera i, vilket i nästa steg skulle medföra rätt till investeraravdrag.

Dennis Dioukarev (SD) framhåller i motion 2020/21:548 att en god tillgång på riskkapital skapar förutsättningar för småföretag med hög tillväxtpotential att på sikt växa till medelstora och stora företag. En marknadskompletterande

riskkapitalfond skulle enligt motionären gynna innovationsutvecklingen och öka nyföretagsamheten.

I kommittémotion 2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) anges att förutsättningarna att få fram kapital för investeringar och nya affärsidéer alltför ofta är bristfälliga. Motionärerna anför i yrkande 3 att det är nödvändigt att hela landet har tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet. Enligt yrkande 12 bör regeringen verka för att det ska finnas tillgång till statligt riskkapital i hela landet för små och växande företag för att stärka den regionala tillväxten.

Per Åsling (C) anför i motion 2020/21:893 yrkande 7 att det är viktigt att underlätta för fler företag att starta, växa och anställa. För att möjliggöra utveckling och tillväxt måste företagens kapitalförsörjning underlättas. Motionären anser därför att regeringen bör ge Inlandsinnovation ett uppdrag att återuppta verksamheten och aktivera satsningen på 2 000 miljoner kronor riskvilligt kapital.

Per Åsling (C) pekar också i motion 2020/21:903 på att coronapandemins ekonomiska följder har haft stora konsekvenser för företag i såväl Sverige som världen över, inte minst för de s.k. tillväxtföretagen som pekas ut som framtidens tillväxtmotorer. Dessa bolag har nu mycket svårt att finansiera sig och risken är stor att väsentliga värden inom bl.a. livsvetenskap, teknik, cleantech och andra samhällsnyttiga sektorer förstörs. För att motverka detta förordar motionären i yrkande 1 att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att säkra de s.k. tillväxtföretagens framtid. Vidare vill motionären i yrkande 2 att regeringen överväger att förse tillväxtbolagen med stöd i form av aktiekapital via Almi Invest.

I kommittémotion 2020/21:2807 yrkande 2 anför Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) att det för en hållbar miljö- och klimatpolitik behövs ett slags grundläggande långsiktig riktning som inte riskerar att förändras dramatiskt vid varje riksdagsval. Detta behövs inte minst för att säkra investeringar som gynnar en klimatvänlig utveckling. Motionärerna efterfrågar därför ett tillkännagivande om behovet av långsiktiga förutsättningar som stimulerar investeringar i gröna företag i utvecklingsfaser.

Roland Utbult m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2020/21:3144 yrkande 10 att den ideella sektorns insatser som utförare av välfärdstjänster har ökat i absoluta termer men minskat som andel av helheten. Motionärerna menar att de ideburna organisationerna har såväl ett stort förtroende hos allmänheten som en vilja att växa, men att ett av de problem dessa företag möter är kapitalförsörjning. Motionärerna anser därför att regeringen bör överväga möjligheten att införa en statlig investeringsfond för den ideella sektorn.

I kommittémotion 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) anges att Sverige har en väl utbyggd sektor för riskkapitalförsörjning för företag, men att den behöver omstruktureras och utvecklas, eftersom tillgången till kapital för företag i tidiga skeden är ett ofta omvitnat problem. Motionärerna anser därför att det statliga riskkapitalet bör utvecklas i syfte att nå företag i en tidig fas. Det statliga kapitalet bör enligt yrkande 27 omstruktureras så att det i

högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar. Motionärerna anser enligt yrkande 28 även att det behövs en översyn av de finansieringsmöjligheter som finns i dag när det gäller privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter att investera i lokal företagsutveckling.

Arman Teimouri m.fl. (L) anför i kommittémotion 2020/21:3247 yrkande 2 att statligt riskkapital i vissa fall kan behövas för att komplettera det privata kapitalet, särskilt när marknaden av olika skäl inte fungerar eller där glesbygd och geografiska utmaningar försvårar företagens kapitalförsörjning. Motionärerna menar att riksdagen bör tillkännage för regeringen att det statliga riskkapitalet måste vara tillgängligt i hela landet så att alla företag ges goda förutsättningar. Detta kan göras med en s.k. fond-i-fond-lösning, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag.

Vissa kompletterande uppgifter

Saminvest AB

Saminvest AB är ett helägt statligt bolag som bildades i juli 2016 och startade sin verksamhet 2017. Av ägaranvisningarna för Saminvest framgår att syftet med bolaget är att utveckla och förnya det svenska näringslivet och skapa fler växande företag i hela Sverige genom att bidra till att stimulera utbudet av privat kapital till de delar av kapitalförsörjningskedjan där privat kapital vid tillfället för investeringen inte finns i tillräcklig omfattning, dvs. i tidigare och mer riskfyllda faser. Saminvest förväntas bidra till att utveckla marknaden för riskkapital och ekosystemet för finansiering av innovativa bolag med hög tillväxtpotential i hela landet. Bolaget ska främja hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Genom Saminvest investeras offentligt kapital indirekt i företag via s.k. venture capital- och såddfonder tillsammans med privat kapital.

Under 2017 blev även de statliga riskkapitalbolagen Fouriertransform AB och Inlandsinnovation AB dotterbolag till Saminvest. Av ägaranvisningen framgår att bolaget ska ansvara för en ansvarsfull hantering av nuvarande innehav i Fouriertransform och Inlandsinnovation samt för en ordnad långsiktig avveckling av dessa bolag.

Sedan bolaget bildades har det bl.a. investerat i fonder som är kopplade till inkubatorer i Malmö, Stockholm och Luleå. Bolaget har även investerat i fonder som inriktar sig på tillväxtbolag i tidiga skeden, en s.k. impact-fond som inriktar sig på teknikbolag som vill bidra till att lösa globala samhällsproblem, två livsvetenskapsfonder och en fond för universitetsnära teknikföretag. Under 2020 utfäste Saminvest även kapital till Pale Blue Dot, den första svenska privata riskkapitalfonden som är specialiserad på klimatteknologi.

Almi Företagspartner AB

Förutom affärsutveckling bedriver Almi Företagspartner AB även låneverksamhet. Verksamheten syftar till att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Bolaget erbjuder fyra typer av lån: företagslån, mikrolån, innovationslån och exportfinansiering.

Almi Invest är ett dotterbolag till Almi Företagspartner AB som riktar sig till tillväxtbolag i tidiga skeden med skalbara affärsidéer och möjlighet till långsiktig värdetillväxt. Almi Invest har en nationell täckning via åtta regionala riskkapitalbolag samt ett nationellt riskkapitalbolag inom grön teknik, greentech.

Almi Invest Greentech är en riskkapitalfond som riktar sig mot innovativa små och medelstora företag vars produkter och tjänster bidrar till att reducera klimatgaser. Huvudsyftet med fonden är att överbrygga det marknadsgap som finns mellan efterfrågan och tillgång på riskkapitalinvesteringar bland små och medelstora företag inom energi- och miljösektorn som en följd av bl.a. svårbedömda risker och långa kommersialiseringsprocesser.

Tillväxtanalys har granskat Almis låneverksamhet och presenterar sina slutsatser i rapporten Hjälper Almis företagslån företag att växa? (2019:3). Syftet med rapporten har varit att ge beslutsunderlag för att effektivisera och utveckla eller ompröva statens insatser för att främja näringslivets kapitalförsörjning. Tillväxtanalys konstaterar bl.a. att Almis låneverksamhet verkar träffa rätt målgrupp utifrån verksamhetens uppdrag. Vidare ger Almis lån en bestående positiv effekt på företagets nettoomsättning och arbetsproduktiviteten. De företag som får lån från Almi investerar även betydligt mer än kontrollgruppen samma år och även något mer året efter. Dock är inte effekten bestående, eftersom företagets investeringar åren efter är signifikant mindre. Därtill ökar företagen inte antalet anställda mer än kontrollgruppen. Tillväxtanalys har även analyserat effekterna i olika regioner och skillnader mellan etablerade och nyetablerade företag. Analysen visar att Almis låneverksamhet ger störst effekt i företag som är verksamma i storstadskommuner och i tätbefolkade kommuner nära en större stad. Almis låneverksamhet leder också till att nyetablerade företag ökar antalet anställda i avlägset belägna tätortskommuner och landsbygdskommuner. Resultaten för nyetablerade företag är dock mer osäkra på grund av företagets volatilitet.

Norrlandsfonden

Norrlandsfonden bedrivs i stiftelseform, där styrelse och revisorer utses av regeringen. Stiftelsen bildades 1961. Av stiftelsens stadgar framgår att Norrlandsfonden ska främja främst små och medelstora företags utveckling i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Norrlandsfonden ska ägna särskild uppmärksamhet åt Norrbottens län och inlandskommunerna. Stiftelsen erbjuder bl.a. lån och garantier.

I budgetpropositionen för 2018 föreslog regeringen att Norrlandsfonden skulle tillskjutas 200 miljoner kronor (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24). Syftet

med åtgärden var att säkra tillgången på marknadskompletterande finansiering för tillväxtkraftiga små och medelstora företag i norra Sverige. Regeringens förslag godkändes av riksdagen (bet. 2017/18:NU1).

Industrifonden

Industrifonden är en stiftelse som bildades av staten 1979. Den drivs affärs-
mässigt utan externa kapitaltillskott. Stiftelsen ska hålla sitt kapital minst reallt
intakt. Allt överskott används för nya investeringar. Industrifondens uppdrag
är att främja den industriella tillväxten och utvecklingen i Sverige. Uppdraget
utförs genom att koncentrera verksamheten till att på affärsmässiga villkor in-
vestera i svenska tillväxtföretag eller i företag med svenskt intresse. Investe-
ringarna görs företrädesvis i tidiga expansionsfaser med hög risk med fokus
på marknadsområdena teknisk innovation och livsvetenskap.

Swedish Venture Initiative

Swedish Venture Initiative har ett fond-i-fond-upplägg som finansierar
venture capital-fonder med fokus på investeringar i tillväxtföretag i tidiga
faser. Syftet med satsningen är att öka antalet nya fondteam på marknaden och
tillgängliggöra marknadskompletterande riskkapital för företag som på grund
av exempelvis oprövade affärsmodeller har svårt att få tillgång till extern
ägarfinansiering. Tillväxtverket har gett Europeiska investeringsfonden (EIF)
i uppdrag att genomföra och förvalta fonden. EIF utser privata fondförvaltare
som kompletterar fonden med privat finansiering och som i sin tur investerar
i tillväxtföretag. Fonden finansieras av Tillväxtverket, Eruf samt Europeiska
investeringsbanken. Fonden kompletteras därutöver med privat finansiering
och finansiering från EIF.

Kreditgarantier för gröna investeringar

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr
24) att det krävs industriinvesteringar i hållbar teknik som ännu inte är kom-
mersialiserad i större skala för att nå miljömålen och främja omställningen till
en mer cirkulär och biobaserad ekonomi med nettonollutsläpp till 2045. Reger-
ingen bedömer att samhällsnyttan av denna teknikutveckling går utöver den
nytta som tillfaller de privata aktörer som gör investeringarna. Regeringen
föreslog därför i propositionen att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att
under 2021 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 10 miljarder kronor
och som utifrån teknikneutrala kriterier ges till företag för stora industriinve-
steringar i Sverige som bidrar till att nå målen i miljömålssystemet och det
klimatpolitiska ramverket. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag
(bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:145).

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella om företagens kapitalförsörjning behandlades av utskottet senast våren 2020 (bet. 2019/20:NU12). Utskottet avstyrkte dessa med bl.a. hänvisning till det arbete som redan pågår.

Förslag liknande de i motion 2020/21:903 (C) yrkandena 1–3 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

I motionerna 2020/21:663 (SD) yrkande 3, 2020/21:668 (SD) yrkandena 1–3 och 7, 2020/21:903 (C) yrkandena 1 och 2, 2020/21:2807 (KD) yrkande 2, 2020/21:2926 (C) yrkandena 3 och 12, 2020/21:3144 (KD) yrkande 10, 2020/21:3247 (L) yrkande 2 och 2020/21:3500 (KD) yrkandena 27 och 28 förordas olika insatser för att främja företagens kapitalförsörjning. Förslagen rör bl.a. inriktningen för och strukturen på det statliga riskkapitalet, det statliga riskkapitalets geografiska spridning och möjligheten för allmänheten att investera i företag som Almi avser att investera i. Vidare rör motionerna möjligheterna att investera i lokal företagsutveckling, insatser för gröna företag och expansionslån.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en väl fungerande kapitalförsörjning är nödvändig för ett företagsklimat som stöder innovation och hållbar tillväxt i hela landet, och för företagen är tillgången till kapital en förutsättning för start och expansion. Utskottet anser att även om marknaden i hög grad kan tillgodose företagens finansiella behov finns det även marknadsmislyckanden och finansieringsgap där det är nödvändigt att staten kompletterar marknaden. Utskottet menar att det är viktigt att statens insatser bidrar till att möta de marknadskompletterande behov som finns, särskilt i tidiga utvecklingsskeden.

Med anledning av ovannämnda motionsyrkanden vill utskottet därtill framföra följande. Saminvest bildades 2016 med uppgiften att göra indirekta investeringar i företag privat förvaltade fonder som är inriktade på investeringar i företag i utvecklingsfaser. Bolaget ska även främja hållbar ekonomisk tillväxt och ett jämställt näringsliv. Vidare kan utskottet konstatera att bolaget sedan starten investerat i olika fonder som bl.a. inriktar sig på tillväxtbolag i tidigare skeden, universitetsnära teknikföretag och teknikbolag som vill bidra till att lösa globala samhällsproblem samt företag i såddfas som är verksamma inom digitalisering.

Utskottet kan vidare konstatera att Almi bedriver en låneverksamhet som syftar till att utveckla och finansiera små och medelstora företag i hela landet. Utskottet vill här även påminna om att den granskning som Tillväxtnalys gjort av Almis låneverksamhet och som redogörs för i det föregående bl.a. pekar på att Almis lån ger en bestående positiv effekt på företagens nettoomsättning och arbetsproduktivitet. Granskningen visar även att låneverksamheten visserligen ger störst effekt i företag som är verksamma i storstadsområden, men även nyetablerade företag i avlägset belägna tätorts- och landsbygdskommuner ökar antalet anställda. När det gäller Almi Invest har bolaget en

nationell täckning och inriktar sig på tillväxtbolag i tidiga skeden. Almi Invest har även ett nationellt riskkapitalbolag som fokuserar på innovativa små och medelstora företag vars produkter och tjänster ska bidra till att reducera klimatgaser.

Därutöver vill utskottet påminna om det arbete som görs genom Swedish Venture Initiative, som med sitt fond-i-fond-upplägg ska öka antalet nya fondteam på marknaden och tillgängliggöra marknadskompletterande riskkapital för företag. Utskottet noterar även att Norrlandsfonden fokuserar på de fem nordligaste länen och erbjuder finansieringslösningar genom bl.a. lån och garantier till små och medelstora företag. Därtill finns också Industrifonden som främst gör investeringar i tidiga expansionsfaser med hög risk och fokuserar på livsvetenskap och teknisk innovation. Slutligen noterar utskottet att riksdagen bemyndigat regeringen att under 2021 ställa ut kreditgarantier som uppgår till högst 10 miljarder kronor till industriinvesteringar i hållbar teknik som ännu inte är kommersialiserad i större skala.

När det gäller övriga motionsyrkanden som utskottet har att ta ställning till i detta avsnitt anser utskottet att riksdagen kan avslå dessa med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes när utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Särskilda näringsgrenar och branscher

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika näringsgrenar. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser och utredningar.

Jämför reservation 19 (M, L), 20 (C), 21 (M), 22 (SD), 23 (C), 24 (SD, C), 25 (SD, C), 26 (C), 27 (KD), 28 (SD), 29 (C), 30 (M), 31 (SD), 32 (C), 33 (M), 34 (SD), 35 (C), 36 (KD) och 37 (L).

Motionerna

Carina Ödebrink m.fl. (S) pekar i motion 2020/21:2014 på att delningsekonomi under senare år har vuxit fram inom flera områden i samhället. Delnings- och plattformsekonomi innebär stora möjligheter för konsumenter och företag, men det är väldigt viktigt att den omfattas av regleringar som stöder utvecklingen samtidigt som konsumentskydd och goda arbetsvillkor värnas och förhindrar osund konkurrens. Motionärerna anser att regeringen bör följa och stödja utvecklingen av delnings- och plattformsekonomi för att främja de positiva delarna, för en konkurrens på lika villkor, för en sund bostadsmarknad samt för social hållbarhet.

Paula Holmqvist m.fl. (S) pekar i motion 2020/21:2053 yrkande 2 på att trycket på kustnära kommuner med hög andel besökare och boende under

turistsäsongen ställer krav på en lång rad kommunala investeringar som skatteintäkter från fastboende inte kan finansiera. Motionärerna anser att regeringen bör finna sätt att stötta kommuner som i stora delar förlitar sig på besöksnäringen.

I motion 2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 6 anför motionärerna att besöksnäringen sysselsätter tusentals anställda och omsätter flera hundra miljarder kronor i Sverige. Den är strategiskt viktig för Sveriges återhämtning varför motionärerna uppmanar regeringen att överväga att vidta ett antal åtgärder för att stärka besöksnäringens återhämtning och tillväxt. Vidare pekar motionärerna i yrkande 5 på att några av landets mest intressanta testmiljöer som möjliggör Sveriges starka position som kunskaps- och innovationsnation finns i norr. Motionärerna anser därför att regeringen bör överväga att vidta åtgärder för att utveckla testbädd Norrbotten genom att t.ex. bygga ut Esrange för att klara uppskjutning av små satelliter.

Per-Arne Håkansson m.fl. (S) vill i motion 2020/21:2148 lyfta Skånes betydelse som besöksmål utifrån nationellt intresse och stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor. Motionärerna förordar att regeringen ser över möjligheterna att ytterligare stärka besöksnäringen exempelvis genom att staten i samarbete med olika intressenter utformar ett strategiskt utvecklingsprogram för besöksnäringen, där besöksnäringens insatser i den internationella marknadsföringen med fördel organiseras i långsiktiga partnerskap för de resmål eller teman som branschen prioriterar. Det kan t.ex. handla om fasta marknadskontor utomlands, återkommande mässor och dylikt.

I motion 2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkande 1 framhåller varven som avgörande noder för marinteknisk industri som samlar aktörer från en omfattande värdekedja. Motionärerna menar att det marintekniska klustret i Landskrona bör ges möjlighet att växa för att svensk spetskompetens ska komma sjöfarten till godo och bidra till svensk marinteknisk förmåga i ett allt sämre säkerhetspolitiskt läge, varför en expansion av den marintekniska industrin förordas. Vidare lyfter motionärerna i yrkande 2 vikten av att svensk marinteknisk industri är världsledande när det gäller kvalitet, leveranssäkerhet och miljöprestanda. En stark regional marinteknisk industri ger dynamiska effekter för hela Sverige vad gäller näringslivsutveckling, sysselsättning och integration.

Jessica Rosencrantz m.fl. (M) konstaterar i kommittémotion 2020/21:3349 yrkande 14 att det med anledning av de uppsatta utsläppsmålen finns skäl att ifrågasätta delar av den nuvarande linjen för finansiering av svensk industriforskning, då omställningen till en utsläppsfri basindustri kan medföra stora risker för bolagens lönsamhet och konkurrenskraft. Därför anser motionärerna att regeringen i kommande forskningsproposition bör styra forskningsmedel tydligare mot projekt som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion.

I kommittémotion 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 23 anförs att fisketurism kan bli ett mycket värdefullt tillskott för företagare

på landsbygden, varför de vill att regeringen säkerställer att fisketurismen ges möjlighet att utvecklas.

Maria Stockhaus m.fl. (M) framhåller i kommittémotion 2020/21:3477 att regelverk som en gång tillkommit med goda intentioner i dag kan vara hämmande för tillväxt i en alltmer växande delningsekonomi, varför lagstiftningen behöver anpassas därefter. Enligt yrkande 1 behöver regelverken förenklas och anpassas till ett digitaliserat delningssamhälle. Vidare anser motionärerna i yrkande 7 att regeringen bör ta fram en strategi för att upplysa och förmedla kunskap om delningsekonomin. Därtill anförs i yrkande 8 att eftersom alla branscher är olika behöver regelverken utredas separat och utformas utifrån branschspecifika behov.

I kommittémotion 2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 anser motionärerna att den svenska besöksnäringen måste stärkas i hela landet. Detta behöver ske genom en bred palett av reformer bestående av exempelvis alltifrån samordning mellan myndigheter till konkreta regelförenklingar. Motionärerna förordar således att regeringen ska genomföra omfattande regelförenklingar och vidta åtgärder som ger restaurang- och besöksnäringen rätt förutsättningar.

Edward Riedl (M) anför i motion 2020/21:1197 att turismen spelar en allt större roll för den lokala utvecklingen och ekonomin, särskilt i landets glesare delar. Motionären efterfrågar åtgärder för att främja turismen i Sverige, vilket exempelvis kan göras genom att uppmuntra utbildning inom turism, genom att från statens sida marknadsföra Sverige som ett turistland samt genom fortsatta regelförenklingar för småföretag inom turistnäringen.

I motion 2020/21:1241 av Saila Quicklund (M) framhålls att besöksnäringen är av stor betydelse för hela Sverige. Vidare konstateras att besöksnäringen till stor del består av småföretag, och för att främja näringen är det bl.a. viktigt med regelförenklingar för små och medelstora företag samt marknadsföring via Visit Sweden. Motionären förordar därför att regeringen stärker förutsättningarna för svensk turist- och besöksnäring.

Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) konstaterar i motion 2020/21:1353 att regeringen har aviserat en strategi för besöksnäringen. Motionärerna menar i yrkande 2 att ett område som förbisetts är rymdturism, där Sverige har goda förutsättningar. Motionärerna menar därför att rymdturism bör ingå i den nationella strategi för besöksnäringen som ska utarbetas.

I motion 2020/21:2480 anför Marléne Lund Kopparklint (M) att besöksnäringen är en av de branscher som drabbats värst av coronapandemin. Motionären förordar att regeringen vidtar ytterligare åtgärder för att rädda besöksnäringen, så länge restriktionerna som följer med pandemin pågår.

Sten Bergheden (M) pekar i motion 2020/21:2487 yrkande 1 på att det bl.a. bör satsas mer på att marknadsföra Sverige som en turistdestination för att den svenska besöksnäringens positiva utveckling inte ska brytas. Motionären framhåller att regeringen bör undersöka möjligheten till en översyn av turistföretagens villkor.

I motion 2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 24 anför motionärerna att det i dag saknas en sammanhållen strategi för besöksnäringen. Motionärerna noterar att regeringen påbörjat ett arbete för att ta fram en sådan strategi, men pekar på att det är angeläget att regeringen snarast återkommer till riksdagen med konkreta förslag i en samlad strategi som bl.a. innehåller en fördjupad analys och konkreta åtgärder vad gäller besöksnäringens möjligheter till återhämtning efter coronapandemins mest akuta fas. Vidare menar motionärerna i yrkande 27 att bra statistik är en grund för att kunna fatta kloka beslut, varför man bör överväga olika former av utvecklad statistik inom besöksnäringen, utan att kraven på uppgiftslämnande för den delen orsakar för mycket krångel för den enskilda företagaren. Därtill menar motionärerna att besöksnäringen saknar en strategisk plats i den nationella forsknings- och innovationspolitiken jämfört med andra basnäringar och förordar därför i yrkande 28 ett tillkännagivande till regeringen om att främja besöksnäringen genom forsknings- och innovationspolitiken i väsentligt högre grad än vad som är fallet i dag.

Eric Palmqvist m.fl. (SD) anger i kommittémotion 2020/21:660 yrkande 5 att svensk stålindustri har en hög innovationskraft, vilket inte minst Hybrit-projektet är ett exempel på, och projektet har potential att reducera utsläppen globalt. Motionärerna förordar därför att regeringen ska anslå riktade forskningsmedel till denna basnäringens forskning och utveckling. Detta skulle kunna leda till att inhemska tekniska landvinningar blir en viktig exportvara jämte stålet.

I kommittémotion 2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) konstateras att de omfattande stölderna av framför allt koppar utgör ett stort samhälls-ekonomiskt problem som bl.a. drabbar svenska småföretag, kyrkor och järnvägar. Stölderna leder också till att Sveriges kulturarv utarmas och att säkerheten för tågen hotas. För att komma till rätta med problemet föreslår motionärerna flera åtgärder för att motverka oseriös handel med metall. Genom ett tillkännagivande bör därför riksdagen enligt yrkande 1 uppmana regeringen att återkomma med förslag till reglering av handeln med metallskrot som omfattar förbud mot utbetalning av kontant ersättning. Motionärerna anför i detta sammanhang bl.a. att ett problem med kontantbetalningar är att de inte kan spåras på samma sätt som banköverföringar, vilket försvårar polisens utredningsarbete samt att flera länder i Sveriges närhet har infört kontantförbud och andra regelskärpningar som ett led i att stävja problemen med stulet metallskrot. För att stävja problemet med omfattande stölder anför vidare i yrkande 2 att riksdagen ska uppmana regeringen att ta initiativ till att införa ett krav på spårbarhet. I yrkande 3 framhåller motionärerna vidare att ett särskilt tillstånd för handel med metallskrot bör införas.

Eric Palmqvist m.fl. (SD) lyfter i kommittémotion 2020/21:700 yrkande 46 vikten av att främja turist- och besöksnäringen då nya projekt och höjd omsättning inom näringen leder till nya jobb. Motionärerna vill därför understryka vikten av det arbete som utförs av Visit Sweden samt ge bolaget ett särskilt

direktiv att verka för att minimera de ekonomiska konsekvenser av den minskade utländska turismen som är en direkt följd av coronapandemin, exempelvis genom att stärka marknadsföringen av covid-19-anpassade delar av besöksnäringen.

I kommittémotion 2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 lyfter motionärerna fram besöksnäringens betydelse för sysselsättning och tillväxt i hela landet, inklusive landsbygden. Motionärerna menar att det därför är viktigt att främja besöksnäringen genom att bl.a. satsa på en ordentlig infrastruktur och förenklade regelverk och att stimulera till investeringar, utbildning och näringens attraktionskraft utomlands. I yrkande 2 anförs att det finns regler och tillämpningar av regler som är obsoleta och hämmande för besöksnäringen. Motionärerna anser att de regelverk som reglerar näringen ska vara utformade på ett sådant sätt att de uppfattas som rimliga och lätta att förhålla sig till för såväl branschen som besökarna. De regelverk som reglerar turist- och besöksnäringen behöver därför ses över för att ytterligare stimulera till en ökad turism och besöksnäring, anför motionärerna. I yrkande 8 anförs att besöksnäringen är den bransch som har drabbats allra hårdast av coronapandemin. För att stötta branschen förordar motionärerna att Visit Sweden ska få i särskilt direktiv att verka för att minimera de ekonomiska konsekvenserna av den minskade utländska turismen, exempelvis genom att stärka marknadsföringen av covid-19-anpassade delar av besöksnäringen i stater som saknar reserestriktioner till Sverige och att bygga upp ett intresse utomlands som sedan kan generera en ökad turism på sikt.

Magnus Ek m.fl. (C) pekar i kommittémotion 2020/21:2918 yrkande 19 på att digitaliseringen möjliggör framväxten av nya företag och tjänster som specialiserar sig på reparation, återbruk, uthyrning och delning av produkter. Delningsekonomin skapar därmed både nya jobb och gynnar miljön genom att minska konsumtionen av saker vi kanske använder någon enstaka gång. Motionärerna vill således att det förs en politik som fortsätter att skapa goda förutsättningar och undanröjer hinder för en ökad digitaliserad delningsekonomi. Vidare förordar motionärerna i yrkande 20 att moderna digitala lösningar tas till vara för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi.

I kommittémotion 2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) anges att svensk basindustri är effektiv och ligger i framkant när det gäller t.ex. hållbarhet. Dock hämmas basindustrierna i sin ambition att växa. Bland annat möter bolagen svårigheter när de behöver rekrytera personer med nödvändig kompetens, och processen med miljötillstånd och byggtillstånd är ofta dyr och tidskrävande. Mot denna bakgrund anser motionärerna enligt yrkande 1 att regeringen bör kartlägga och möta de hinder som står i vägen för Sveriges basindustrier. Motionärerna anför vidare att målet med EU:s nya industristrategi är att EU till 2050 ska bli världens första klimatneutrala världsdel. Motionärerna menar att svensk industri behöver hålla sig i framkant och tillsammans med nationella politiska styrmedel och finansiering se till att stöd från EU kommer Sverige till del. Det gäller inte minst för små och medelstora företag inom

industriell produktion som är i gränslandet mellan innovationsstadium och tillverkningsfas och därför i behov av finansiering. Motionärerna vill därför att regeringen, mot bakgrund av EU:s nya industristrategi samt den gröna given, aktivt analyserar förutsättningarna för stöd till svensk basindustri.

Peter Helander m.fl. (C) anför i kommittémotion 2020/21:2949 att besöksnäringen skapar arbetstillfällen och gör det möjligt för människor att leva och verka i hela landet, men att dess tillväxt hämmas av ett antal flaskhalsar. För att svensk besöksnäring ska vara långsiktigt konkurrenskraftig efterfrågar motionärerna enligt yrkande 1 en ny översyn av konkurrenskraften inom besöksnäringen. Vidare anser motionärerna i yrkande 11 att tjänster, t.ex. inom besöksnäringen och välfärden, måste ges förutsättningar att växa och utvecklas eftersom de i många fall erbjuder värdefulla jobb för bl.a. ungdomar och nyanlända. I yrkande 10 framhåller motionärerna att besöksnäringen och naturturism kommer att bli allt viktigare för Sveriges landsbygder, men att det behövs reformer och bl.a. omfattande regelförenklingar för att främja denna näring. Vidare konstateras i motionen att stora naturområden är skyddade av staten, och motionärerna anser att dessa områden görs tillgängliga, exempelvis genom att vandringsleder rustas och sköts om. Vad gäller regelförenkling anser motionärerna att varje myndighet som kommer i kontakt med besöksnäringen ska främja dess verksamheter. Motionärerna förordar därför i yrkande 15 att alla myndigheter utöver sina tillsynsuppdrag även får ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen. Myndigheterna ska också vid behov i enlighet med yrkande 16 samordna sig kring främjandeuppdragen så att företagen får en väg in och för att minimera regelkrångel och byråkrati. I yrkande 17 förordas därutöver att myndigheterna årligen ska rapportera hur främjandet och samordningen av besöksnäringen har gått. Motionärerna anser därtill i yrkande 14 att regeringen behöver säkerställa att Sveriges attraktionskraft som besöksland bibehålls och helst ökar. Enligt motionärerna har Sverige bilden skadats av den svenska pandemihanteringen och de anser därför att främjandet av bilden av Sverige som besöksland ska vara en prioriterad uppgift för Visit Sweden.

I motion 2020/21:476 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) anför att besöksnäringen skapar arbetstillfällen och gör det möjligt för människor att leva och verka i hela landet. Besöksnäringen är en växande bransch, men den hämmas av ett antal flaskhalsar som gör att den inte når upp till sin fulla potential. För att svensk besöksnäring ska vara långsiktigt konkurrenskraftig, inte minst efter coronapandemin, efterfrågar motionärerna enligt yrkande 1 en översyn av konkurrenskraften inom besöksnäringen.

Sofia Nilsson (C) anger i motion 2020/21:587 att många turistföretag vill växa men att de upplever olika hinder för att kunna utvecklas och växa. För att ta vara på näringsens vilja att växa och potentialen för framtida sysselsättnings-tillväxt är det därför viktigt att komma till rätta med problemen som företagen upplever inom både kompetensförsörjning och regelfrågor. Motionären vill därför att regeringen ska prioritera arbetet med kompetensförsörjning och

regelförenklingar för företag inom besöksnäringen och kontinuerligt redovisa hur arbetet fortlöper.

I motion 2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) anges att den svenska skogen är en resurs som ger ett förnybart byggnadsmaterial som kan motiveras ur såväl ett miljömässigt som ett ekonomiskt perspektiv när man bygger t.ex. hus, utemiljöer och broar. Den svenska skogen kan tillsammans med universitetet bidra med nya byggnadsmaterial, och motionärerna efterfrågar därför i yrkande 6 ett tillkännagivande till regeringen om att den bör främja en inhemsk träindustri med träförädling i Sverige.

Camilla Brodin m.fl. (KD) pekar i kommittémotion 2020/21:3500 yrkande 18 på att utbildningen av branschspecifika kompetenser för besöksnäringen har hållit ojäma steg med personalförsörjningsbehoven, vilket har lett till att tillgången på personal med rätt utbildning har minskat. Kompetensfrågan är central för branschens möjligheter att växa, varför regeringen enligt yrkande 18 i nära samarbete med näringslivet bör utveckla utbildningssystemet i branschen för att stärka kompetensförsörjningen inom besöksnäringen. Vidare anføres i att Sverige har en stark tradition och kompetens inom alla segment av livsvetenskapsindustrin men att tillflödet av riskkapital i de tidiga skederna har minskat under de senaste årtiondena och därmed hämmat utvecklingen av nya livsvetenskapsföretag. Motionärerna föreslår därför yrkande 32 att det ska utredas om en megafond för livsvetenskap kan skapas. Megafonden ska kapitaliseras genom både ägarandelar och obligationer, och den ska göra det möjligt för investerare som traditionellt inte har investerat i tidiga skeden att välja detta investeringsalternativ.

I motion 2020/21:489 konstaterar Lars Adaktusson (KD) att coronapandemin har slagit hårt mot svensk besöksnäring, inte minst i Dalarna, som är ett av landets mest populära resmål. Motionären förordar därför att regeringen skyndsamt initierar ett särskilt rådslag för att kartlägga behovet av statliga insatser till turism och besöksnäring i Dalarnas län.

Helena Gellerman m.fl. (L) konstaterar i kommittémotion 2020/21:3243 yrkande 5 att Sverige behöver stärka satsningar på forskning, innovationer och nyttiggörande för att öka företagets möjligheter att utnyttja AI i sina processer och tjänster om Sverige ska bli möjligheternas land inom AI i framtiden. Regeringen bör därför enligt motionärerna fortsätta att främja satsningar inom datadriven innovation och AI-tillämpningar. Motionärerna lyfter vidare delningsekonomin fördelar såsom effektivare användning av resurser, men konstaterar att den också förändrar och utmanar traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare samt hur framtidens skattesystem ska utformas. För att styra utvecklingen mot ett mer sammanhållet och resurseffektivt Sverige förordar motionärerna i yrkande 8 att regeringen tar fram en nationell handlingsplan för att öka invånarnas kunskap om och delaktighet i delningsekonomin. Därtill anför motionärerna att politiken och lagstiftningen i Sverige ännu inte har hunnit anpassa sig till delningsekonomin, vilket kan riskera att dels skapa ett gap mellan gällande lagstiftning och den allmänna rättsuppfattningen, dels stoppa de fördelar som

finns när man kan köpa, sälja, hyra och dela med ett minimum av administration. Motionärerna efterfrågar spelregler som bejakar delningsekonomin möjligheter och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor. Således anser motionärerna i yrkande 9 att regeringen bör anpassa lagstiftningen till delningsekonomin med hänsyn till olika samhällssektors behov, genom att göra separata utredningar för de berörda branscherna i syfte att släppa in digitalisering och delningsekonomi på ett rättssäkert, ansvarsfullt och för branscherna välanpassat sätt.

I partimotion 2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 12 anförs motionärerna att de största utsläppen från industrisektorn kommer från järn- och stålindustrin, där reduktionen av järnoxid till järn i masugnar genererar stora mängder koldioxid. Motionärerna lyfter Hybritprojektet som ett gott exempel på hur innovation inom industrin kan lösa problemet med utsläpp från industriproduktion och menar att det finns en mycket stor potential i att utvidga klimatnyttan av vätgasreduktionstekniken. Motionärerna förordar därför ett tillkännagivande till regeringen om att i samråd med järn- och stålindustrin och energibranschen arbeta för att kraftigt öka den klimatneutrala järnmalmreduktionen i Sverige. I yrkande 13 lyfter motionärerna förslag på hur man skulle kunna komma till rätta med koldioxidutsläppen från cementtillverkning, exempelvis genom vidareutveckling av byggtekniker i trä, infångande och permanent lagring av koldioxid som uppstår vid cementtillverkningen, installation av koldioxidavskiljning vid Sveriges två cementfabriker och genom utbyte av kalksten mot kalcium från andra källor som t.ex. flygaska vid tillverkningen.

Amanda Palmstierna m.fl. (MP) lyfter i kommittémotion 2020/21:2729 yrkande 2 vikten av att arbeta för ett effektivt användande av varor och tjänster för att minska dessas miljöpåverkan. För att underlätta delningsekonomin och återanvändningen uppmanar motionärerna regeringen att ändra regelverken så att de underlättar delningsekonomin utveckling. Motionärerna konstaterar vidare att traditionella finansiella mått inte är applicerbara på cirkulära affärsmodeller. För att lösa denna utmaning föreslår motionärerna i yrkande 9 att det inrättas en hubb för innovation inom finansieringsmodeller. Motionärerna pekar vidare på behovet av ett ökat stöd i form av medel för digitalisering och tillgång till kompetensutveckling för de minsta företagen. I yrkande 10 förordas därför att regeringen förbättrar innovations- och utvecklingsklimatet för mikroföretag vad gäller cirkulär ekonomi. Detta kan exempelvis göras genom att utöka Almis greentechfond med särskilt fokus på klimatsmarta investeringar som minskar klimatutsläppen till att även omfatta resurseffektivitet och cirkulär ekonomi. Därtill vill motionärerna enligt yrkande 14 att regeringen tar initiativ till ett samarbete med branscherna för att ta fram färdplaner för kompetensutveckling i det cirkulära samhället.

I motion 2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20 anförs att politiken har ett ansvar för att hjälpa kulturlivet i detta läge där kulturaktörer, kulturskapare och kulturverksamheter runt om i landet fortsätter att drabbas

hårt ekonomiskt av de inkomstbortfall som coronapandemin orsakar. Motionärerna pekar på att det behövs stimulanser, reformer och investeringar för att återstarta kulturlivet. Motionärerna förordar därför en tidsenlig konstnärspolitik för att stärka förutsättningarna inom de kulturella och kreativa näringarna, bl.a. genom att stärka ersättningar och stipendier, scenkonstallianser och centrumbildningar och genom att förändra regelverk i syfte att göra trygghetsystemen mer träffsäkra för bl.a. konstnärer.

Vissa kompletterande uppgifter

Delningsekonomin

Utredningen om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande

Regeringen beslutade i december 2019 om att tillsätta en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). I bakgrunden till kommittédirektivet anges att det framgår av januariavtalet att det ska genomföras en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande. Vidare anger regeringen att skattereglerna bör vara så enkla att förstå och tillämpa som möjligt, såväl i en verksamhets uppbyggnadsskede som i ett mer etablerat skede, för att underlätta och främja egenföretagande. Syftet med översynen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva en enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Utredaren ska bl.a. utifrån en analys bedöma lämpligheten av och lämna ett förslag på ett frivilligt system där beskattningen bestäms schablonmässigt baserat på en verksamhets omsättning som ett alternativ till konventionell inkomstbeskattning för enskilda näringsidkare vars omsättning understiger en viss gräns och som inte har några anställda. Utredaren ska även analysera om en sådan ordning kan främja delningsekonomin utveckling och ekonomins utveckling i allmänhet. Av kommittédirektivet framgår även att utredaren vid analysen kan beakta de kartläggningar som redan genomförts av delningsekonomin, dels av Skatteverket i rapporten Delningsekonomi, dels av Utredningen om användarna i delningsekonomin i betänkandet Delningsekonomi på användarnas villkor. Utredaren ska inom ramen för uppdraget samråda med andra pågående statliga utredningar, myndighetsuppdrag och motsvarande som berör mikroföretags förutsättningar, delningsekonomi och cirkulär ekonomi. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juli 2021.

Riksrevisionens granskning av beskattningen av delningsekonomin

Riksrevisionen granskar för närvarande Skatteverkets arbete med beskattning av delningsekonomin. Bakgrunden till granskningen är att digitaliseringen har främjat en snabb utveckling av delningsekonomin genom ökad tillgänglighet och minskade transaktionskostnader. Under de senaste åren har ett stort antal plattformar för delningsekonomi etablerats i Sverige, där några av de största

och snabbast växande plattformarna finns bl.a. inom uthyrning av bostäder och leveranser. Delningsekonomin växer snabbt även på andra områden. Plattformar som förmedlar tjänster såsom gräsklippning, montering och reparation samt uthyrning av fordon och verktyg blir också allt vanligare. Skatteverket har konstaterat att dagens skatteregler går att tillämpa för att beskatta delningsekonomin, men att det innebär flera utmaningar. Exempelvis är delningsplattformarna ofta organiserade som ett trepartsförhållande (tillhandahållare, utförare och konsument), vilket kan göra det svårt för aktörerna att veta vem som ska betala in moms och arbetsgivaravgifter eller vilka inkomster som ska rapporteras och hur. Skatteverket har dessutom konstaterat skillnader mellan delningsekonomin och den traditionella ekonomin när det gäller efterlevnaden av skatteregler. Jämfört med den traditionella ekonomin har Skatteverket dessutom sämre möjligheter att kontrollera att rätt skatt betalas. Riksrevisionen anger att syftet med granskningen är att undersöka om Skatteverkets åtgärder för att beskatta delningsekonomin är effektiva. Granskningen planeras bli klar i maj 2021.

Tidigare regeringsuppdrag om delningsekonomin

Regeringen gav under 2016 och 2017 Konkurrensverket respektive Konsumentverket i uppdrag att analysera delningsekonomin. Vidare tillsatte regeringen 2015 en utredning för att kartlägga delningsekonomin. Nedan redogörs för dessa. I utskottets betänkande 2018/19:NU7 Näringspolitik finns en utförligare redogörelse för dessa regeringsuppdrag om delningsekonomin.

Regeringen gav i maj 2016 Konkurrensverket i uppdrag att utifrån ett konkurrens- och näringspolitiskt perspektiv kartlägga och analysera hur delningsekonomin och e-handeln utvecklas i Sverige (N2016/03446/KSR). I Konkurrensverkets rapport *Konkurrens och tillväxt på digitala marknader (2017:2)* gör verket bl.a. bedömningen att regelverket i huvudsak är väl anpassat till att hantera potentiella konkurrensproblem, men att det blir en central utmaning för tillsynsmyndigheterna att på ett effektivt sätt bedriva tillsynsverksamhet när affärsmodellerna komplicerar marknadsanalyserna.

Regeringen beslutade även att tillsätta en utredning om att kartlägga den nya delningsekonomin och se över olika användares rättsliga ställning (dir. 2015:136). Utredningen slutredovisade sitt betänkande *Delningsekonomi – På användarnas villkor (SOU 2017:26)* i april 2017. Det konstateras i utredningen att delningsekonomin ännu befinner sig i ett tidigt skede i Sverige. I första hand förordas i utredningen en fortsatt och fördjupad datainsamling och analys. Utredningen drar också slutsatsen att det krävs trygghetsskapande åtgärder och funktioner för att delningsekonomin ska kunna etableras och växa och föreslår bl.a. att Konsumentverket får i uppdrag att informera och vägleda privatpersoner om vad delningsekonomiska transaktioner innebär.

Till följd av den nämnda utredningen fick Konsumentverket 2018 ett uppdrag om transaktioner inom delningsekonomin och avtal mellan privatpersoner om köp av varor och tjänster (Fi2017/01645/KO, Fi2017/04510/KO). Konsumentverket presenterade i november 2018 rapporten *Vår omvärld 2018*

– Tema delningsekonomi (rapport 2018:16). I rapporten konstateras bl.a. att det finns en dubbel struktur i fråga om aktörerna och plattformarna där några få växer sig stora medan det stora flertalet fortsätter att vara små. Vidare konstateras att det i dagsläget inte går att avgöra i vilken utsträckning delningsekonomi bidrar till en miljömässigt hållbar konsumtion. I rapporten anförts även att det kan finnas behov av att få mer kunskap om vilka anpassningar av regelverken som krävs för att ge delningsekonomi goda och rättvisa förutsättningar. Bland annat gäller det att hitta en ändamålsenlig reglering på det skatte- och arbetsrättsliga området samt regler för konsumentskydd som inte hämmar tillväxten av delningstjänster samtidigt som det är viktigt att konkurrensen inte snedvrids mellan delningsaktörer och andra aktörer.

Besöksnäringen

Utredningen om besöksnäringen

Regeringen beslutade i oktober 2016 att tillsätta en utredning för en sammanhållen politik för hållbar turism och växande besöksnäring i syfte att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela Sverige (dir. 2016:83). Den särskilda utredaren (rådsdirektör Britt Bohlin) överlämnade betänkandet Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95) i december 2017. I utredningen konstateras att det finns ett behov av en samlad strategi för och ett samlat genomförande av offentliga och privata insatser. Vidare anser utredningen att regeringen ska föreslå att riksdagen fattar beslut om ett nytt övergripande mål för hållbar turism och växande besöksnäring: att öka besöksnäringens och turismens bidrag till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet. I utredningen presenteras även åtgärdsförslag på strategiska insatsområden som digitalisering av besöksnäringen, kompetensförsörjning, utveckling, innovation och forskning, tillgänglighet (transporter och digital tillgänglighet), naturturism, kulturturism, måltidsturism, evenemang och stora möten samt företagets villkor. Det föreslås också att delstrategier och delmål formuleras och antas för de tematiska områdena. Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2020 att den avser att ta fram en strategi för besöksnäringen som ska beskriva hur besöksnäringens och turismens bidrag till en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet kan öka (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24). Enligt uppgifter från Regeringskansliet pågår för närvarande arbetet med att ta fram strategin.

Åtgärder med anledning av coronapandemin

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) att besöksnäringen efter många års positiv utveckling tidigt drabbades av coronapandemin med konsekvenser som ett högt antal konkurser, uppsägningar och varsel över hela landet. Regeringen pekar på att det är avgörande med

insatser som bidrar till återhämtning av besöksnäringens branscher och de leverantörer och aktörer som besöksnäringen bygger sina produkter och tjänster på. Regeringen anger i propositionen att den därför avser att satsa på besöksnäringen med inriktning på ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar turism samt en satsning på ekoturism som bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för boende, besökare, företag och investeringar i hela landet. Inom ramen för satsningen ska Tillväxtverkets arbete med att bygga och sprida kunskap i hela besöksnäringssystemet stärkas. Regeringen har därför föreslagit särskilda insatser för besöksnäringens återhämtning om 120 miljoner kronor 2021 som omfattar medel till bl.a. Tillväxtverket och Visit Sweden. För att finansiera en satsning på omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring föreslog regeringen att anslaget 1:7 Turistfrämjande skulle ökas med 20 miljoner kronor 2021. Vidare föreslogs att anslaget ökas med 20 miljoner kronor 2021 för att finansiera en satsning på effektivisering och omställning av Visit Swedens verksamhet. Riksdagen biföll regeringens förslag (bet. 2020/21:NU1, rskr. 2020/21:145).

Det framgår av Tillväxtverkets regleringsbrev för budgetåret 2021 i fråga om anslaget 1:5 Näringslivsutveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv att myndigheten tilldelats 75 miljoner kronor som finansierar Tillväxtverkets uppdrag att genomföra insatser för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring.

Visit Sweden

Kommunikationsbolaget Visit Sweden AB ägs av staten efter att riksdagen bemyndigat regeringen att köpa Svensk Turism AB:s aktier (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24, bet. 2019/20:NU1). I budgetpropositionen för 2020 föreslogs att regeringen skulle ta över ägandet av bolaget för att stärka styrningen och ge möjligheter för staten att finansiera den omställning som krävs för att bolaget framöver ska kunna leverera den samhällsnytta som bolagets verksamhet innebär. I samband med att riksdagen behandlade budgetpropositionen för 2020 godkände riksdagen även att uppdraget till Visit Sweden förtydligades.

Med anledning av att staten tog över Visit Sweden som ensam ägare höll man den 17 januari 2020 en extra bolagsstämma. På denna antogs en ändring av bolagsordningen och en ägaranvisning.

Av ägaranvisningen som antogs vid en extra bolagsstämma den 22 januari 2021 framgår att Visit Sweden enligt bolagsordningen ska marknadsföra Sverige som turistland hos utländska målgrupper genom effektiva kommunikationskanaler och bidra till att öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Bolaget ska inom ramen för sitt uppdrag marknadsföra Sverige som turistland hos både utländska och inhemska målgrupper, genomföra satsningar på marknader där det finns tillväxtpotential för turism till Sverige och medverka till genomförandet av regeringens exportstrategi i tillämpliga delar. Därtill ska Visit Sweden under 2021 använda 20 miljoner kronor till marknadsföringsinsatser för inhemsk turism för att bidra till omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring samt inom sitt befintliga verksamhetsområde bidra i

förberedelsearbetet inför Sveriges deltagande vid Expo 2020. Bolagets insatser ska beslutas efter samråd med Kommittén för Sveriges deltagande i världsutställningen Expo 2020 (UD 2017:01).

Vidare framgår av ägaranvisningen att bolaget ska etablera ett fristående rådgivande icke-arvoderat forum med representanter utsedda av Svensk Turism vars syfte är att tillvarata besöksnäringens kompetens genom intressentdialog inför marknadsföringen av Sverige.

I budgetpropositionen för 2021 anför regeringen att Visit Sweden spelar en viktig roll i att locka utländska målgrupper att ta del av Sveriges erbjudanden som turistland. Regeringen menar därtill att Visit Swedens uppdrag bör utvidgas om bolaget ska fortsätta att ha en nyckelroll i marknadsföringen av Sverige och kunna samverka med destinationsbolag och besöksnäringsoorganisationer och öka Sveriges attraktionskraft som besöksmål. Regeringen föreslog därför att uppdraget skulle utvidgas till att avse marknadsföring av Sverige som besöksmål inte bara för utländska utan också inhemska målgrupper. Vidare bör bolaget enligt regeringen även framgent, på marknadsmässiga villkor och med marknadsmässig avkastning, kunna bedriva public relations- och marknadsföringsåtgärder när det gäller enskilda destinationer i Sverige och Sverige som turistland.

Regeringen anger i vårändringsbudgeten för 2021 (prop. 2020/21:99) att besöksnäringen fortsatt är hårt drabbad av coronapandemins konsekvenser då i princip allt resande från utlandet och affärsresande har upphört. Regeringen anför att det är viktigt att främja besöksnäringen genom att marknadsföra Sverige som destination, vilket bedöms kunna bidra till en snabbare omstart av näringen. Regeringen föreslår därför ett tillskott till Visit Sweden genom 10 miljoner kronor till anslaget 1:7 Turistfrämjande.

Tillväxtverkets arbete med turism och besöksnäring

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för turism och besöksnäring. Myndigheten har även ett nationellt ansvar för kunskaps- och kvalitetsutveckling samt samverkan och samordning inom turism. Turistfrågorna är en integrerad del av Tillväxtverkets övergripande arbete med näringsutveckling. Myndigheten anordnar och deltar i flera olika typer av nätverk, dialoger och mötesplatser på turistområdet. Tillväxtverket leder bl.a. en strategisk myndighetsgrupp för dialog och samordning av turist- och besöksnäringens frågor där myndigheter och statligt ägda bolag ingår. Myndigheten genomför även aktiviteter tillsammans med organisationer och företag som företräder turistbranschen för att bidra till en ökad dialog mellan olika aktörer och fånga upp utmaningar som finns över landet. Tillväxtverket har även ett särskilt ansvar för den officiella inkvarteringsstatistiken och tar fram statistik om svenskars resande och utländska besökare i Sverige.

Regeringen gav i november 2019 Tillväxtverket i uppdrag att i en uppstartsfas stödja uppbyggnaden av en samverkansarena för besöksnäringen (N2019/03018/RTL). Syftet med samverkansarenan är att den ska företräda

besöksnäringens intressen, inklusive dess små och medelstora företag, formulera besöksnäringens behov och ha en drivande roll i näringens utveckling. Samverkansarenan ska ägas, drivas och fortsättningsvis finansieras av dessa företag och organisationer. Uppdraget skulle slutredovisas senast den 30 juni 2021 men har via ett regeringsbeslut den 16 juni 2020 förlängts till den 30 september 2021 (N2020/01926/RTL).

I december 2020 fick Tillväxtverket ett särskilt regeringsuppdrag att genomföra insatserna för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring (N2020/03156). Enligt uppdraget ska Tillväxtverket bygga upp ett nationellt kunskapsstöd som möjliggör ett systematiskt lärande mellan bl.a. myndigheter, regioner, företag och civilsamhällets organisationer till nytta för besöksnäringens utveckling. Tillväxtverket ska därtill genom beprövade eller nya metoder främja besöksnäringens egen produktutveckling samt förmåga att utvecklas och ställa om sin verksamhet till ändrade förutsättningar, inte minst till klimatförändringarna, behovet av minskad miljö- och klimatpåverkan samt den digitala strukturomvandlingen. Företag ska öka sina kunskaper och sin förmåga samt få stöd i att utveckla och ställa om sin verksamhet. Tillväxtverket ska även inrikta en del av insatserna mot ekoturism med beaktande av Naturturismföretagens Nationell naturturismstrategi av den 1 juni 2018. Vidare ska Tillväxtverket inom ramen för uppdraget stärka förändrings- och omställningsförmågan i besöksnäringens företag genom att underlätta deras myndighetskontakter. Exempelvis kan Tillväxtverket ta fram en guide för ekoturism och vidareutveckla och anpassa de checklistor och uppgiftslämnarguider som finns för besöksnäringen, som företagen får tillgång till via verksam.se. Härigenom ska företagen i besöksnäringen få snabbare tillgång till e-tjänster och guidade processer för att lämna uppgifter. En redovisning av uppnådda resultat samt en ekonomisk redovisning ska lämnas till regeringen senast den 20 juni 2022. Tillväxtverket ska också utveckla långsiktiga, effektiva och kvalitetssäkrade metoder för att ta fram, bearbeta, analysera och tillgängliggöra statistik om turism och besöksnäring. Statistiken ska göras mer jämförbar och tillförlitlig och både statistik och analyser ska bli mer användbara. En delredovisning ska lämnas till regeringen senast den 1 oktober 2021. En redovisning av uppnådda resultat och ekonomisk redovisning ska lämnas senast den 28 februari 2022.

Regeringens regelförenklingsarbete

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) att förenklingspolitiken är en viktig del av näringspolitiken och bidrar till att främja svensk tillväxt och konkurrenskraft. Regeringens utgångspunkt är att den samlade regelgivningen ska bidra till att säkra de ekonomiska, miljömässiga och sociala värden som enskilda regler syftar till att skydda, samtidigt som proportionalitetsprincipen beaktas och företagens konkurrenskraft och tillväxtförmåga främjas. Målen med regeringens förenklingsarbete är att regler ska främja tillväxt, att företagens kostnader till följd av regler ska minska, att

det ska bli enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheterna, och att handläggningstiderna ska förkortas.

Regeringen anger vidare i budgetpropositionen att målen för regeringens förenklingspolitik löper ut under 2020 och att den avser att återkomma i närtid med beslut om nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga. Regeringen anger att förenklingspolitikens inriktning ska omfatta regelgivning och lagstiftning samt tillämpning, styrning och utvärdering. De gamla målen kommer att vara styrande för regeringens arbete på området till dess att nya mål beslutats.

Statsrådet Ibrahim Baylan angav den 16 december 2020 i sitt svar på Tobias Anderssons (SD) skriftlig fråga om när regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om nya mål för förenklingspolitiken (fr. 2020/21:906) att beredningen av de nya förenklingspolitiska målen just då pågick i Regeringskansliet, och att regeringen avsåg att återkomma med en skrivelse till riksdagen inom kort. Enligt uppgifter från Regeringskansliet planeras en skrivelse med regeringens nya förenklingspolitiska mål att överlämnas till riksdagen under våren 2021.

Tillväxtverket överlämnade den 30 juni 2020 rapporten Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag till regeringen (dnr Ä 2019-1317). Bakgrunden till rapporten är ett antal möten som statsrådet Ibrahim Baylan genomförde under 2019 med företag och organisationer om möjligheten att förenkla för företag och företagare. Tillväxtverket har sammanställt och analyserat de problem och hinder som företag och organisationer påtalat vid eller i anslutning till statsrådets möten. För att identifiera hinder och möjliga förenklingar utifrån flera perspektiv samt för att säkerställa att de förenklingsförslag som läggs fram i rapporten faktiskt åtgärdar de problem och hinder som företagen upplever har Tillväxtverket under arbetet samrått och samverkat med representanter för företag, myndigheter och intressenter. Det har också genomförts samhällsekonomiska analyser för att utreda hur nyttan av förenklingsförslagen förhåller sig till de kostnader som kan tänkas uppstå vid ett eventuellt genomförande. I rapporten lämnar Tillväxtverket förslag på förenklingar när det gäller tillsynsavgifter inom alkohol- och tobaksområdet, kör- och vilotider inom transportområdet, mervärdesskatt, hotelltillstånd och information vid regelgivning. Tillväxtverket lämnar även förslag på hur regelgivningsprocessen kan vidareutvecklas. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tillväxtverket och Bolagsverket bedriver, i samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett arbete benämnt Serverat som syftar till att förenkla för företagare inom främst restaurang- och besöksnäringarna (N2017/04297/FF). Serverat handlar i huvudsak om att standardisera, förenkla och digitalisera tillståndsgivningsprocesser, ofta i samarbete med kommuner. Av Tillväxtverkets webbplats framgår att 69 kommuner för närvarande är anslutna till Serverat.

Livsvetenskap

I december 2019 presenterade regeringen en nationell strategi för livsvetenskap. Regeringen anger att syftet med strategin är att långsiktigt stärka Sverige som livsvetenskapsnation. För att tillgodogöra sig den potential som finns i sektorn krävs enligt regeringen ett strategiskt helhetsgrepp med tydliga målsättningar. Vidare anger regeringen att det behövs bred samverkan, med tydlighet kring ansvarsförhållanden, för att kunna nå samsyn kring vilka åtgärder som blir nödvändiga för respektive aktör. Strategin baseras på förslag från sektorns aktörer, däribland lärosäten, myndigheter, intresseorganisationer och företaget, inklusive Samverkansgruppen för livsvetenskap.

Regeringen har prioriterat åtta områden inom vilka förändringar bedöms vara särskilt angelägna: strukturer för samverkan, nyttiggörande av hälso- och vårddata för forskning och innovation, ansvarsfull, säker och etisk policyutveckling, integrering av forskning och innovation i vården, välfärdsteknik för ökad självständighet, delaktighet och hälsa, forskning och infrastruktur, kompetensförsörjning, talangattraktion och livslångt lärande samt internationell attraktivitet och konkurrenskraft.

I strategin anger regeringen att Industrifonden är en av två riskkapitalaktörer som specialiserat sig på livsvetenskap. Vidare anges att Saminvest tillsammans med en privat aktör har etablerat en riskkapitalfond med fokus på nordiska företag som är verksamma inom livsvetenskap.

Regeringens arbete med artificiell intelligens

Regeringen presenterade i maj 2018 en nationell inriktning för artificiell intelligens, AI (N2018.14). I den pekar regeringen ut en övergripande färdriktning för AI-arbetet i Sverige och lägger en grund för kommande prioriteringar. Regeringen konstaterar att AI har potential att bidra med betydande nytta inom en mängd områden genom ökad ekonomisk tillväxt såväl som lösningar på miljömässiga och sociala samhällsutmaningar. Regeringens målsättning är att Sverige ska vara ledande i att ta till vara möjligheterna med användning av AI för att stärka både den svenska välfärden och den svenska konkurrenskraften. För att kunna nyttiggöra AI i det svenska samhället finns enligt regeringen ett antal centrala förutsättningar som spelar en särskilt viktig roll. Dessa är utbildning, forskning, innovation och användning samt ramverk och infrastruktur. Vad gäller forskning anför regeringen vidare bl.a. att Sverige behöver starka relationer med ledande internationella AI-forskningsmiljöer och att det behövs en stark samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor och forskning inom AI. Vad gäller innovation och användning bedömer regeringen att Sverige behöver pilotprojekt, testbäddar och miljöer för utveckling av AI-applikationer inom offentlig och privat sektor med potentialen att bidra till att användningen av AI utvecklas på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Vidare behöver Sverige fortsätta att utveckla arbetet med att förebygga och hantera riskerna med AI och att utveckla partnerskap och samarbeten kring användningen av AI-applikationer med andra länder, särskilt inom EU. När det gäller

ramverk och infrastruktur anför regeringen bl.a. att Sverige behöver utveckla regler, standarder, normer och etiska principer som vägledning för etisk och hållbar AI och användning av AI. Vidare behöver Sverige verka för svenska och internationella standarder och regelverk som främjar användning av AI och förebygger risker, kontinuerligt se över behovet av digital infrastruktur för att tillvarata möjligheterna som AI kan ge och fortsätta arbetet med att tillgängliggöra data som kan utgöra en samlad infrastruktur för att använda AI på områden där det tillför nytta. Därtill behöver Sverige fortsätta att ta en aktiv roll i EU:s arbete med att främja digitalisering och med att möjliggöra den nytta som användningen av AI kan medföra.

Regeringen beslutade i augusti 2018 att inrätta en kommitté inriktad på tvärsektorieell policyutveckling, Kommittén för teknologisk innovation och etik – Komet (dir. 2018:85). Kommitténs arbete ska stärka regeringens förmåga att hantera komplexa och sektorsövergripande frågeställningar och särskild vikt ska läggas på frågor där rådande policyer eller avsaknad av sådana hindrar eller hämmar innovation. I uppdraget anges att det är angeläget att verka för ökat samarbete i syfte att påskynda arbetet med policyutveckling inom prioriterade områden. Arbete som redan utförs för att bidra till innovation ska tas till vara, och hänsyn ska tas till de krav som ställs för att värna Sveriges säkerhet.

Kommitténs arbete ska i huvudsak ta sin utgångspunkt i prioriteringar och resultat från regeringens fem samverkansprogram och den fjärde industriella revolutionens teknologier. Kommittén ska hjälpa regeringen i arbetet med att identifiera policyutmaningar, bidra till att minska osäkerheten kring gällande regler och påskynda policyutveckling kopplad till den fjärde industriella revolutionens teknologier inom inledningsvis tillämpningsområdena precisionsmedicin, uppkopplad industri samt uppkopplade och automatiserade fordon, farkoster och system. Kommitténs arbete avgränsas så att det inte ska omfatta den offentliga sektorns digitalisering eller skatte- och socialavgiftsfrågor.

Kommittén ska, utifrån sitt syfte att främja policyutveckling, bidra till att skapa goda förutsättningar för innovation och stärkt konkurrenskraft i hela landet genom att

- göra fördjupade analyser av eventuella hinder i form av lagstiftning eller annan osäkerhet om gällande policyer
- där det är relevant, kartlägga behov av erforderlig anpassning av regelverk
- kontinuerligt leverera policyutvecklande förslag till regeringen
- främja dialog mellan relevanta myndigheter, Regeringskansliet, regionala aktörer, organisationer, lärosäten, institut, idéburen sektor och näringsliv för effektiv samverkan kring policyutveckling
- samordna sina förslag med andra, men också bygga vidare på pågående, policyutvecklande initiativ som exempelvis finns inom ramen för regeringens samverkansprogram, myndigheters uppdrag och olika test- och demonstrationsmiljöer även kallade testbäddar

- samverka med internationella aktörer såsom EU-organ, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), Världsekonomiskt forum och deras center för policyutveckling samt andra länder som exempelvis de med vilka Sverige har innovationspartnerskap.

En referensgrupp, med representanter från Regeringskansliet, myndigheter, regionala aktörer, näringslivet och organisationer med erfarenhet av policyutveckling, har knutits till kommittén. Kommittén har lämnat årsrapporter över arbetet för 2019 och 2020. Uppdraget skulle enligt ursprungsdirektivet slutredovisas senast den 31 december 2021. Den 7 januari 2021 beslutade regeringen att förlänga utredningstiden. Enligt tilläggsdirektivet ska kommittén vidare verka för att samhället på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt tar tillvara de möjligheter som ges med ny teknik och innovation samt bidra till genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling (dir. 2021:1). Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2022.

Kulturella och kreativa näringar

I Sveriges export- och investeringsstrategi som regeringen presenterade i december 2019 anges bl.a. att den gemensamma samarbetsstrukturen Team Sweden ska fortsätta att utvecklas. Samarbetet syftar till att stödja näringslivets internationalisering. Inom ramen för Team Sweden finns ett antal tematiska grupper, bl.a. en för de kulturella och kreativa näringarna. I export- och investeringsstrategin anges även att regeringen avser att stärka den svenska närvaron på Nordamerikas västkust för att särskilt bredda och fördjupa kontaktytorna när det gäller it, AI och framtidens teknologier samt stötta svenska små och medelstora företag med kontakter inom bl.a. it-industrin och kulturella och kreativa näringar som dataspel, film och musik.

Tillväxtverket ansvarar i samverkan med andra myndigheter för att utveckla statistik om de kulturella och kreativa näringarna i Sverige. Myndigheten har också bidragit till att skapa paraplyorganisationen Kreativ sektor som består av fem branschorganisationer inom dataspel, mode, film och tv, musik samt kommunikation och medier, som tillsammans med Tillväxtverket tagit fram en strategistudie med samma namn som organisationen. Vidare har myndigheten lett ett antal studier för att främja näringsutveckling. Tillväxtverket har också tagit fram branschguider för kulturella och kreativa näringar som finns tillgängliga på portalen verksamt.se. Vidare har Visit Sweden utvecklat en kommunikationsplattform för att främja turism till Sverige genom svensk design, arkitektur och svenskt mode.

Metall- och skrothanteringsbranschen

Regeringen beslutade i augusti 2013 att tillsätta en särskild utredare (dåvarande justitierådet Annika Brickman) med bl.a. uppdraget att lämna en bedömning av om det bör införas ett lagstadgat förbud mot att använda kontanter och checkar som betalningsmedel vid handel med metallskrot. Ett syfte med ett

sådant förbud skulle vara att stävja brottsligheten med metallstöld. I november 2014 överlämnades betänkandet *Handel med begagnade varor och med skrot* (SOU 2014:72) till regeringen. I utredningen föreslås att det införs ett förbud mot att använda kontanter, checkar och postväxlar som betalningsmedel vid handel med metallskrot i näringsverksamhet. Det främsta syftet med förbudet är att minska antalet metallstöld. Utredningen anser även att regleringen vid sidan av detta huvudmål bör kunna medverka till en förbättrad marknad med konkurrens på lika villkor i skrothanteringsbranschen. Utredningen har även övervägt om de näringsidkare som bedriver handel med metallskrot ska omfattas av ett tillståndskrav. En tillståndsreglering skulle enligt utredningen dock innebära en inskränkning av näringsfriheten och bör därför bara användas i sammanhang där viktiga samhällsintressen motiverar en sådan inskränkning. Enligt utredningen har det inte framkommit att behovet av kontrollåtgärder är särskilt stort och det finns därför inte tillräckliga skäl för en tillståndsreglering. I stället anser utredningen att det bör införas en anmälningsplikt för näringsidkare som handlar med skrot. På så sätt kan den tillsynsmyndighet som utses få kännedom om vilka näringsidkare som bedriver verksamhet i skrothanteringsbranschen. Utredningen har remissbehandlats.

I svaret på en skriftlig fråga (fr. 2020/21:675) från Eric Palmqvist (SD) om handel med stulet metallskrot konstaterar statsrådet Ibrahim Baylan att stöld av koppar och andra metaller är ett stort problem och framhåller att regeringen varit tydlig med att stölderna måste bekämpas och motverkas. Statsrådet anför vidare att regeringen ser positivt på det frivilliga kontantförbud som återvinningsföretagen har infört vilket anses vara ett flexibelt alternativ eller komplement till gällande lagstiftning. Statsrådet påminner vidare om kraven i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som gäller för verksamhetsutövare som tar emot kontanta betalningar på motsvarande 5 000 euro. Statsrådet framhåller att dessa krav kan bidra till att motverka handel med stulet metallskrot genom de åtgärder som verksamhetsutövaren ska vidta för att uppnå kännedom om sina kunder och kunna hantera risken för penningtvätt. Vidare framgår det av svaret att regeringen sedan budgetpropositionen för 2018 avsätter särskilda medel till länsstyrelserna för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter, vilket kan bidra till att motverka organiserade stöldligor utförelse av stulet metallskrot. Statsrådets bedömning är sammanfattningsvis att det behövs olika åtgärder som samverkar på ett effektivt sätt för att stävja metallstöld och handel med stulet metallskrot och anför att regeringen noga följer frågan.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett flertal motionsyrkanden liknande de nu aktuella om särskilda näringsgrenar behandlades av utskottet senast våren 2020 (bet. 2019/20:NU12). Utskottet avstyrkte dessa med hänvisning till bl.a. pågående insatser. Ett likalydande förslag som det som anförs i motion 2020/21:716 (SD) yrkande 2 avstyrktes av utskottet i samband med beredningen av betänkandet om Riksrevisionens

granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering (bet. 2019/20:NU16).

Förslag liknande de i motionerna 2020/21:489 (KD), 2020/21:700 (SD) yrkande 46, 2020/21:716 (SD) yrkande 8, 2020/21:2014 (S), 2020/21:2053 (S), 2020/21:2058 (S), 2020/21:2148 (S), 2020/21:2396 (S), 2020/21:2480 (M), 2020/21:2483 (M) yrkande 24, 2020/21:2729 (MP) yrkandena 2, 9, 10 och 14, 2020/21:2918 (C) yrkandena 19 och 20, 2020/21:2948 (C) yrkande 12, 2020/21:2949 (C) yrkandena 14–17, 2020/21:3243 (L) yrkandena 5 och 8, 2020/21:3352 (M) yrkande 23, 2020/21:3500 (KD) yrkande 18, 2020/21:3638 (M) yrkande 20 och 2020/21:3679 (L) yrkandena 12 och 13 har inte behandlats av utskottet i närtid.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Främjande av delningsekonomin
- Regelverk för besöksnäringen
- Myndigheternas främjanderoll
- Besöksnäringens konkurrenskraft
- Kompetensförsörjningen inom besöksnäringen
- Marknadsföring av Sverige
- Övrigt om åtgärder för att främja besöksnäringen
- Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher

Främjande av delningsekonomin

I motionerna 2020/21:2014 (S), 2020/21:2729 (MP) yrkande 2, 2020/21:3243 (L) yrkandena 8 och 9 och 2020/21:3477 (M) yrkandena 1, 7 och 8 efterfrågas olika åtgärder för att främja delningsekonomin utveckling. Förslagen rör bl.a. regelverk som ska anpassas till ett digitaliserat delningssamhälle, en strategi för att öka medborgarnas kunskaper om delningsekonomin och att separata utredningar i berörda branscher för en ansvarsfull anpassning av regelverken tas fram av regeringen.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att delningsekonomin har potential att skapa nya arbetstillfällen och att det behövs en genomlysning för att kunna forma insatser för att främja delningsekonomin. Utskottet delar även motionärernas uppfattning att några av de stora fördelarna med en växande delningsekonomi är att resurser kan användas effektivare, varor och tjänster kan komma fler till del och det finns stora potentiella miljövinster av att dela och utnyttja resurserna bättre. Utskottet noterar samtidigt att regeringen mottagit ett antal utredningar och rapporter om delningsekonomin som refererats i det föregående. Därtill kan utskottet konstatera att regeringen i december 2019 tillsatte en utredning om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande. Utredningen ska bl.a. analysera om förenklade skatteregler

för enskilda näringsidkare kan främja delningsekonomin utveckling. Utredningen ska slutredovisa sina slutsatser senast den 1 juli 2021. Utskottet noterar likaså Riksrevisionens granskning av om Skatteverkets åtgärder för att beskattningsdelningsekonomin är effektiva, som ska presenteras i maj 2021. Mot denna bakgrund anser utskottet att det i nuläget inte finns något skäl för riksdagen att rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med vad som föreslås i motionerna.

I motion 2020/21:2918 (C) yrkandena 19 och 20 förordas att regeringen ska skapa bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar och moderna digitala lösningar tas till vara för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi. Utskottet vill inledningsvis framföra att det inte har någon annan uppfattning än motionärerna när det gäller delningsekonomin potential att bidra till en hållbar utveckling. Utskottet kan samtidigt konstatera att detta är frågor som berörs i regeringens nyindustrialiseringsstrategi inom fokusområdet Industri, som syftar till att företag i svensk industri ska vara ledande inom den digitala utvecklingen, och fokusområdet Hållbar produktion, som ska främja ökad resurseffektivitet, miljöhänsyn och en mer hållbar produktion inom industrin. Utskottet noterar även att samverkansprogrammet Näringslivets digitala strukturomvandling syftar till att stärka förutsättningarna för näringslivet att utveckla världsledande digital teknik och lösningar och ha bredast möjliga användning av digitala lösningar som är centrala för konkurrenskraft och innovation. Utskottet ser därmed ingen anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen i nuläget.

Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkandena.

Regelverk för besöksnäringen

Förslag om att främja restaurang- och besöksnäringen och naturturismen genom olika regelförenklingar framförs i motionerna 2020/21:587 (C), 2020/21:716 (SD) yrkande 2, 2020/21:2949 (C) yrkande 10 och 2020/21:3488 (M) yrkande 5. Utskottet kan konstatera att det, som redovisats i det föregående, pågår en rad olika insatser för att främja och åstadkomma förenklingar för besöksnäringen. Ett exempel är det arbete som bedrivs inom programmet Serverat, som syftar till att förenkla företagets uppgiftslämnande och kontakter med myndigheter, vilket har bidragit till att förenkla för företag. Riksdagen riktade även ett tillkännagivande till regeringen våren 2020 om att den bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Regeringen har även aviserat att en nationell strategi för turism och besöksnäring är under framtagande. Vidare avser regeringen att senare under våren 2021 överlämna en skrivelse till riksdagen med regeringens nya förenklingspolitiska mål. Riksdagen får då anledning att återkomma till dessa frågor, varför utskottet i nuläget inte finner något skäl för ett tillkännagivande.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Myndigheternas främjanderoll

När det gäller att underlätta för företag inom besöksnäringen förordas i motion 2020/21:2949 (C) yrkandena 15 och 16 att alla myndigheter utöver sina tillsynsuppdrag även får ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen och att alla myndigheter ska samordna sig kring främjandeuppdraget för att stimulera besöksnäringen.

Det är även utskottets uppfattning att de myndigheter som arbetar med företag inom besöksnäringen bör utföra sitt arbete på ett sätt som främjar näringen. I detta sammanhang vill utskottet påminna om att Tillväxtverket leder en strategisk grupp för dialog och samordning av turist- och besöksnäringens frågor där myndigheter och statligt ägda bolag ingår. Vidare vill utskottet hänvisa till att Tillväxtverket inom ramen för uppdraget om omställning och utveckling (N2020/03156) ska stärka besöksnäringens företag genom att underlätta deras myndighetskontakter. Detta ska bl.a. ske genom att vidareutveckla och anpassa de checklistor och uppgiftslämnarguider som finns för besöksnäringen och som företagen får tillgång till via verksamt.se, så att företagen i besöksnäringen ska få snabbare tillgång till e-tjänster och guidade processer för att lämna uppgifter. Utskottet vill även här påminna om det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen våren 2020 om att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287).

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Besöksnäringens konkurrenskraft

I motionerna 2020/21:476 (C) yrkande 1 och 2020/21:2949 (C) yrkande 1 förordas en översyn av besöksnäringens konkurrenskraft.

Utskottet vill med anledning av dessa motioner framhålla att besöksnäringen har utvecklats starkt under hela 2000-talet vad gäller både tillväxt och sysselsättning, med undantag för det gångna året som har inneburit stora påfrestningar på näringen. Utskottet hoppas dock att näringen, när pandemin är över och människor över hela världen kan resa igen, även i fortsättningen kommer att ha en stor tillväxtpotential. Neringen har hittills skapat många nya arbetstillfällen och den har varit särskilt betydelsefull för sysselsättningen när det gäller personer som traditionellt kan ha svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Således anser även utskottet att det är viktigt att främja näringens konkurrenskraft.

Utskottet noterar att regeringen, med utgångspunkt i betänkandet En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95), aviserat sin avsikt att ta fram en strategi för besöksnäringen. Utredningen föreslog bl.a. en omfattande plan för en samlad strategi för besöksnäringen med en rad åtgärder för att främja hållbar turism och växande besöksnäring. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet, och utskottet ser inget skäl för riksdagen att föregripa den pågående beredningen.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Kompetensförsörjning inom besöksnäringen

Åtgärder för att främja kompetensförsörjningen inom besöksnäringen efterfrågas i motionerna 2020/21:2949 (C) yrkande 11 och 2020/21:3500 (KD) yrkande 18. Motionärerna pekar bl.a. på att människonära tjänster inom exempelvis besöksnäringen och välfärden i många fall erbjuder bl.a. ungdomar och nyanlända värdefulla ingångsjobb men att näringen många gånger drabbas av kompetensmatchningsproblem där tillgången på arbetssökande med den kompetens som efterfrågas av branschens arbetsgivare saknas.

Utskottet vill här poängtera att det inte har någon annan uppfattning än motionärerna när det gäller kompetensförsörjningens betydelse både för ungas och nyanländas möjlighet till anställning och för besöksnäringens utvecklingsmöjligheter. I detta sammanhang vill utskottet påminna om regeringens aviserade strategi för besöksnäringen som baseras på förslagen i Utredningen om Sveriges besöksnäring (SOU 2017:95) som även omfattar frågan om näringens kompetensförsörjning. Utskottet ser inget skäl för riksdagen att föregripa den kommande strategin. Utskottet vill därutöver hänvisa till de uppdrag som Tillväxtverket har att genomföra insatser för omställning och utveckling genom att främja besöksnäringens egen produktutveckling samt förmåga att utvecklas och ställa om sin verksamhet till ändrade förutsättningar, orsakade av exempelvis klimatförändringar, behovet av minskad miljö- och klimatpåverkan samt den digitala strukturomvandlingen.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Marknadsföring av Sverige

För att stimulera den svenska besöksnäringen i coronapandemins spår förordas i motionerna 2020/21:716 (SD) yrkande 8 och 2020/21:2949 (C) yrkande 14 att regeringen stärker Sveriges attraktivitet som turistmål bl.a. genom ytterligare marknadsföringsinsatser via Visit Sweden.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att besöksnäringen är en betydelsefull näring och samtidigt är en av de näringar som har drabbats hårdast av coronapandemin, och att det är väldigt viktigt att näringen får stöd och förutsättningar till återhämtning. Utskottet noterar i detta sammanhang att regeringen, för att lindra krisens effekter på besöksnäringen, i enlighet med en överenskommelse mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1) föreslog särskilda insatser för besöksnäringens återhämtning om 120 miljoner kronor som omfattar medel till bl.a. Tillväxtverket och Visit Sweden. Därtill kan utskottet notera regeringens förslag i vårandringsbudgeten för 2021 om ett tillskott på 10 miljoner kronor till Visit Swedens marknadsföring av Sverige för att påskynda besöksnäringens omstart. Utskottet ser mot denna bakgrund i dagsläget inget behov av att förorda något tillkännagivande på detta område.

Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Övrigt om åtgärder för att främja besöksnäringen

Ytterligare insatser för att främja besöksnäringen generellt eller i mer avgränsade delar förordas i motionerna 2020/21:489 (KD), 2020/21:700 (SD) yrkande 46, 2020/21:716 (SD) yrkande 1, 2020/21:1353 (M) yrkande 2, 2020/21:2053 (S) yrkande 2, 2020/21:2058 (S) yrkande 6, 2020/21:2148 (S), 2020/21:2480 (M), 2020/21:2949 yrkande 17, 2020/21:3352 (M) yrkande 23 och 2020/21:3483 (M) yrkande 24. I motionerna förespråkas bl.a. ytterligare stödåtgärder för att lindra coronapandemins effekter på besöksnäringen, att regeringens strategi för besöksnäringen snarast läggs fram inklusive en fördjupad analys och konkreta åtgärder vad gäller besöksnäringens möjligheter till återhämtning efter coronapandemins mest akuta fas, att en ansvarig myndighet för besöksnäringen inrättas, att rymdturism ska ingå i den nationella strategin för besöksnäringen och att fisketurism främjas.

Inledningsvis vill utskottet med anledning av de nämnda motionerna framhålla att besöksnäringen utvecklats starkt under hela 2000-talet när det gäller både tillväxt och sysselsättning. Näringen har stor tillväxtpotential vad gäller både att öka antalet utländska besökare och att öka Sverige som resmål hos inhemska semesterresande. Näringen är en viktig del av den svenska ekonomin som skapar många nya arbetstillfällen, inte minst för unga och andra personer som traditionellt kan ha svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Utskottet vill med anledning av motionerna även i detta sammanhang påminna om att den aviserade strategi för besöksnäringen som ska beskriva hur besöksnäringens och turismens bidrag till hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i hela landet kan öka nu är under beredning, vilket kommer att vara betydelsefullt för näringens framtida utveckling.

Under 2020 drabbades besöksnäringen hårt av coronapandemins effekter och det är fortfarande en av de näringar som påverkas mest av den rådande situationen. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning att det är angeläget att besöksnäringen får stöd och förutsättningar till återhämtning. I detta sammanhang kan utskottet påminna om de särskilda insatser för besöksnäringens återhämtning som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2021 och de uppdrag som Tillväxtverket fått att genomföra insatserna för omställning och utveckling för en hållbar besöksnäring (N2020/03156).

I motion 2020/21:3483 yrkandena 27 och 28 förordas vidare att statistiken för besöksnäringen utvecklas och att näringen även främjas genom forsknings- och innovationspolitiken. I detta sammanhang noterar utskottet Tillväxtverkets uppdrag att utveckla långsiktiga, effektiva och kvalitetsssäkrade metoder för att ta fram, bearbeta, analysera och tillgängliggöra statistik om turism och besöksnäring, med syftet att göra statistik och analyser mer jämförbara, tillförlitliga och användbara. Tillväxtverket har även fått i uppdrag att genom beprövade eller nya metoder främja besöksnäringens egen produktutveckling och förmåga att utvecklas för att ställa om sin verksamhet till ändrade förutsättningar. Exempelvis kan det handla om att företagen anpassar sig till klimatförändringarnas effekter, ställer om sin verksamhet för att möta behovet

av minskad miljö- och klimatpåverkan samt den digitala strukturomvandlingen. Uppdraget syftar således också till att förbättra besöksnäringens innovationsförmåga. Därtill noterar utskottet att regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att i uppstartsfasen stödja uppbyggnaden av en samverkansarena för besöksnäringen. Syftet med samverkansarenan ska vara att företräda besöksnäringens intresse och vara drivande i näringens utveckling. Utskottet ser mot denna bakgrund således inget behov av att nu förordna några tillkännagivanden på detta område.

När det gäller övriga motionsyrkanden som utskottet har att ta ställning till i detta avsnitt anser utskottet att riksdagen kan avslå dessa med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes när utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher

I ett antal motioner från företrädare för samtliga partier i riksdagen (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) förordas olika åtgärder för att främja utpekade näringsgrenar och branscher. Diverse främjandeåtgärder föreslås för bl.a. olika delar av basindustrin, mer allmänna satsningar för datadriven innovation och AI, livsvetenskap, cirkulär ekonomi, kulturella och kreativa näringar samt metall och skrothantering.

Utskottet vill med anledning av dessa motioner anföra följande. Den innovationsförmåga som företagen inom industrin och de industrinära tjänsterna bär på utgör fortfarande grunden för Sveriges välstånd. Även vad gäller främjandeåtgärder för olika delar av basindustrin vill utskottet hänvisa till regeringens nyindustrialiseringsstrategi Smart industri som fortsatt syftar till näringslivets förnyelse genom stärkt digitalisering, hållbarhet, kompetensförsörjning samt forskning och innovation i industrin. Utskottet vill också påminna om regeringens fyra samverkansprogram för hälsa och life science, näringslivets digitala strukturomvandling, näringslivets klimatomställning samt kompetensförsörjning och livslångt lärande, som alla på sina respektive områden ska bidra till att lösa de stora samhällsutmaningarna, inklusive de som svenska industrier ställs inför. Därtill vill utskottet påminna om regeringens initiativ Industriklivet och de åtgärder inom ramen för detta initiativ ska bidra till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser, exempelvis forskning, förstudier och investeringar för att finansiera tekniksprång och understödja industrins ambitioner att ställa om. I fråga om yrkandet om att regeringen aktivt ska analysera förutsättningarna för stöd till svensk basindustri sett mot bakgrund av EU:s nya industristrategi samt den gröna givnen vill utskottet hänvisa till det arbete som regeringen redan bedriver i den aktuella frågan.

Ett annat område som är viktigt för innovationsutveckling och för omställningen till ett hållbart samhälle är AI. Utskottet noterar här dels regeringens nationella inriktning för artificiell intelligens (N2018.14), dels det arbete som

Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet) bedriver, med syftet att bistå regeringen i arbetet med att identifiera policyutmaningar, bidra till att minska osäkerheten om gällande regler och påskynda policyutveckling kopplad till den fjärde industriella revolutionens teknologier.

När det gäller möjligheten att skapa en megafond för livsvetenskap vill utskottet påminna om vad som tidigare anförts om att Saminvest investerat i en livsvetenskapsfond och att Industrifonden företrädesvis investerar i tidiga expansionsfaser med hög risk med fokus på bl.a. livsvetenskap. Därtill noterar utskottet att regeringen i december 2019 presenterade en strategi för livsvetenskap, som har syftet att stärka Sverige som livsvetenskapsnation.

Vad gäller främjandet av de kulturella och kreativa näringarna vill utskottet påminna dels om de åtgärder som vidtagits inom ramen för exportstrategin för att bl.a. stödja de kulturella och kreativa näringarnas internationalisering, dels om Tillväxtverkets och Visit Swedens arbete för att främja denna näring.

Utskottet har ingen annan syn än motionärerna på att stölder av koppar och andra metaller är ett problem som drabbar samhället på flera sätt och kan medföra stora samhällskostnader och måste motverkas och bekämpas. Utskottet noterar här de åtgärder som finns på plats och att regeringen uttalat att den noga följer frågan.

När det gäller motion 2020/21:2940 (C) yrkande 5 träförädling anser utskottet att riksdagen kan avslå yrkandet med hänvisning till de ställningstaganden som gjordes när utskottet senast behandlade motsvarande förslag.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Reservationer

1. Testbäddar, punkt 1 (M)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 20,
 2020/21:3483 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 9 och
 2020/21:3488 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 15,
 bifaller delvis motion
 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 31 och
 avslår motion
 2020/21:2708 av Maria Gardfjell och Amanda Palmstierna (båda MP) yrkande
 4.

Ställningstagande

Att se över regelverk och lagar är en viktig del för att åstadkomma ett mer tillåtande, öppet och innovativt klimat. Samtidigt går det inte att skapa optimala testmiljöer i hela samhället. En del projekt är av sin natur bättre lämpade för mindre och avgränsade miljöer. Därför bör såväl lagar och regler som myndigheter utformas i syfte att underlätta och skapa förutsättningar för detta, inte minst inom jordbruket och andra projekt utanför de större städerna. Vi vill därför göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser genom ett förenklat och standardiserat regelverk.

Var företag väljer att förlägga sina investeringar och forskningsanläggningar och anställa personal är starkt kopplat till förutsättningar och konkurrenskraft. Generellt sett behövs en mer teknikneutral lagstiftning som möjliggör utveckling och innovation för att Sverige inte ska riskera att halka efter. Det går inte att förutse var nästa stora tekniska utveckling kommer att ske, men politiken måste bli bättre på att skapa breda ramverk inom vilka denna utveckling ska kunna ske.

Därför bör det enligt vår mening möjliggöras att inom ramen för vissa avgränsade områden eller platser utföra tester i kontrollerade miljöer i större utsträckning än vad som nu är möjligt. Det bör finnas enkla, förutsägbara, teknikneutrala och standardiserade förfaranden för att ansöka om att få genom-

föra testbäddar. Regioner, kommuner, stadsdelar och andra avgränsade områden bör där så är lämpligt och under ordnade former kunna undantas från en del lagar och regler i syfte att testa, dokumentera och forska på nya innovativa lösningar. Många kommuner och regioner tar redan ett visst ansvar för lokala testbäddar. Det är därför viktigt, anser vi, att i ett fortsatt arbete tillvarata de goda idéer och kunskaper som redan finns runt om i landet i detta arbete. Detta behöver inte inskränka sig till just digitala lösningar, men intentionen är främst nya tekniska lösningar inom exempelvis finansiell teknologi (fintech), transporter, elanvändning, energieffektivisering, ny miljöteknik eller uppkoppling. Arbetet bör kunna samordnas av t.ex. Vinnova. Testbäddarna ska kunna genomföras med så lite byråkratiskt krångel som möjligt, och regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bör underlätta för denna typ av projekt. Det bör självklart ställas krav på ett vetenskapligt förhållningssätt, uppföljning och korrekt dokumentation. Regioner och kommuner bör aktivt kunna ansöka om att få vara med som pilotkommuner i olika projekt, och där det är tillämpligt bör det tas i beaktande att skapa referensgrupper för liknande kommuner som inte blir pilotfall så att man kan jämföra utfall.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Testbäddar, punkt 1 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 31,
bifaller delvis motionerna

2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 20,

2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 9 och

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 15 och

avslår motion

2020/21:2708 av Maria Gardfjell och Amanda Palmstierna (båda MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Test- och demonstrationsenheter, s.k. testbäddar, är viktiga för näringslivets möjligheter att öka innovationstakten kring produkter och tjänster. Testbädden blir en miljö där lösningar inom utvalda områden kan arbetas fram och finslipas. Ett gynnsamt regelverk behövs för att Sverige ska stå sig i konkurrensen med andra länder. I studier framkommer att regelverk kan vara en utmaning

vid testbäddsverksamhet. Därför är det enligt min mening viktigt att regeringen kontinuerligt ser över och säkerställer att lagar och regler inte innebär onödiga hinder för testbäddsverksamhet under kontrollerade former.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Startup-företag, punkt 2 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 31 och

bifaller delvis motion

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 12.

Ställningstagande

Digitaliseringen av samhället förstärker en trend mot både globala nätverk och stora globala företag men också decentraliserade strukturer där växande småföretag blir alltmer avgörande för konkurrenskraften. Nya jobb skapas när startup-företag växer och blir större, varför politiken måste fokusera på att underlätta denna resa för nya företag. Det digitaliserade samhället går också mer och mer mot decentralisering, med små företag och egenföretagare i nätverk. För att sänka tröskeln till småskaligt företagande i bl.a. delningsekomin krävs förenklade regler för mikroföretag, där exempelvis skatten tas ut som en enkel schablonskatt på omsättningen.

Nu lämnar många startup-företag Sverige eller köps upp. Det är viktigt för utvecklingen av den svenska digitala ekonomin att se över hur politiken kan säkra att fler av de mest innovativa verksamheterna stannar kvar i Sverige, t.ex. genom bättre möjligheter till investeringar. Det gynnar både ekonomin och den teknologiska kunskapsutvecklingen i Sverige. Regeringen bör därför säkerställa gynnsamma villkor för startup-företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Startup-företag, punkt 2 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 12 och
bifaller delvis motion

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 31.

Ställningstagande

Sverige ligger långt framme inom digitalisering och har varit en grogrund för flera av världens mest framgångsrika företag inom teknik- och internetområdet. Det finns alla möjligheter för vårt land att vara en miljö i världsklass som lockar unga snabbväxande företag, s.k. startup-företag, att etablera sig här. Det skapar tillväxt och jobb och driver på en teknikutveckling som ger många positiva sidoeffekter på samhället.

Jag vill därför att regeringen tillsätter en startup-kommission, med förankring i näringsliv och samhälle, som med ett brett mandat får uppgiften att ta fram förslag för att riva hinder och underlätta för fler startup-företag. Exempelvis måste skatte- och socialförsäkringssystem fungera bättre för företagare och entreprenörer. Målet ska vara att dels bidra till att svenska entreprenörer startar sina företag i Sverige, dels locka fler entreprenörer från andra länder att etablera sin verksamhet i vårt land. Jag anser därtill att det behövs ett tydligt och långsiktigt myndighetsuppdrag att stimulera internationella startup-miljöer i Sverige. Utländska entreprenörer och företag ska få det enklare att etablera sig i Sverige genom minskad byråkrati och färre olika myndigheter att vända sig till.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Översyn av innovationssystemet, punkt 3 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 30.

Ställningstagande

Sverige är ett av världens bästa länder på innovation men är tyvärr inte lika framgångsrikt på att kommersialisera dessa innovationer. Hela kedjan av aktörer inom det svenska innovationssystemet kan säkert motivera sin existens och påvisa ett gott arbete, men detta till trots startas och drivs företag utan kontakt med eller stöd från innovationssystemets aktörer. Innovationssystemet tar dessutom mycket offentliga medel i anspråk. Vi anser därför att det behövs en översyn av hela innovationssystemet och alla dess aktörer för att tydliggöra systemets nytta. Översynen bör inkludera hela processkedjan från uppfinnarstadiet, företagsrådgivning, forskning och utveckling och inkubatorverksamhet och fram till finansiering och kommersialisering av produkter och tjänster.

Översynen bör även belysa samtliga aktörer, på alla nivåer, med syftet att göra systemet lättillgängligt, begripligt och adekvat. Det är således vår uppfattning att regeringen bör göra en översyn av innovationssystemet för att tydliggöra dess nytta.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Samordning av företagsstöd, punkt 4 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 34.

Ställningstagande

I forskningslitteraturen förekommer begreppet bidragsentreprenörer, vilket syftar på företag med svag livskraft som sätter i system att söka bidrag från flera håll. Det är företag som i stället för att utveckla produkter och tjänster drar nytta av ett stödsystem där samordningen mellan stödgivare brister. Dessa företag skiljer ut sig genom högre löner och lägre produktivitet. Det finns exempel på företag som fått medel från närmare 40 stödformer. Sett till stödets syfte blir resultatet i fallen med bidragsentreprenörerna direkt kontraproduktivt, och i värsta fall riskerar man att tränga ut andra företag. En av slutsatserna inom forskningen är att bidragsentreprenörer uppstår till följd av att det inte finns någon god samordning av statliga stöd och ingen kontrollmekanism för att fånga upp företag och entreprenörer som satt bidragssökande i system. Problembilden är naturligtvis allvarlig eftersom det samlade systemet omfattar mångmiljardbelopp. Vi anser därför att regeringen bör verka för att

ansökan om och utbetalning av statliga företagsstöd samordnas så att förekomsten av s.k. bidragsentreprenörer minskar och effektiviteten i stöden ökar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Översyn av regleringsbrev, punkt 5 (SD, L)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Joar Forssell (L) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8 och
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige bör ha en politik som minskar regelkrånglet och sänker kostnaderna för företagande och arbete. Det för landsbygden så viktiga småföretagandet hämmas ofta av statliga pekpinningar och en alltför stor fyrkantighet från myndigheternas sida. Myndigheternas perspektiv måste ändras. Myndigheternas uppgifter ska inte enbart vara att kontrollera och stoppa felaktigheter, utan de behöver hjälpa människor och företag att göra rätt. Regeringen behöver därför ge fler främjandeuppdrag till statliga myndigheter. Vi anser vidare att regeringen bör göra en översyn av förvaltningsmyndigheternas regleringsbrev för att tydliggöra dessa myndigheters ansvar för att värna om näringsklimatet i Sverige.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (M)

av Lars Hjalmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3 och

2020/21:3483 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 11 och avslår motionerna
2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),
2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:626 av Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C) yrkandena 1–3,
2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,
2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,
2020/21:934 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:943 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79,
2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14 samt
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41.

Ställningstagande

Sverige har under lång tid haft en konkurrenskraft i internationell toppklass och i vårt land finns alltifrån storskalig tillverkningsindustri och ett rikt småföretagande till innovativa teknikbolag och världsledande forskning. Sverige brukar få höga placeringar i internationella jämförelser av villkor för företagssamhet och innovation. Detta är givetvis positivt, men villkoren för företagande och tillväxt behöver fortsätta att utvecklas om Sverige ska kunna fortsätta att vara konkurrenskraftigt.

Visionen i regeringens digitaliseringsstrategi är ett hållbart digitaliserat Sverige, och det övergripande målet är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Vi anser att ett väl utvecklat land som Sverige inte ska nöja sig med att ha en målsättning som enbart anger att landet ska bli bäst på att använda digitaliseringens möjligheter. Målet bör i stället vara att Sverige ska bli ett land som leder utvecklingen inom digital teknik och vara en innovationshubb för nya digitala lösningar.

Vi anser därtill att innovationstävlingar är ett intressant verktyg som i många fall kan komplettera andra former av upphandling såsom innovationsupphandlingar. I en innovationstävling belönas de som först eller effektivast kan lösa en definierad utmaning. Genom att rikta ljuset på en viss fråga eller utmaning kan tävlingar påskynda utvecklingen mot ambitiösa mål. Vi menar att Sverige bör sträva efter att öka antalet innovationstävlingar, varför vi förordar att regeringen utlyser ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft. Vidare anser vi att regeringen bör ge Vinnova i uppdrag att inom ramen för sitt nuvarande anslag initiera innovationstävlingar för att stimulera till nya lösningar som kan minska produktionskostnaderna och därmed öka bostadsbyggandet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

9. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,

2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6 och

2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79 och

avslår motionerna

2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),

2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:626 av Per Schöldbberg och Anders Åkesson (båda C) yrkandena 1–3,
2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,
2020/21:934 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:943 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25,
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3,
2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41.

Ställningstagande

Vi förordar en marknadsliberal och handelsinriktad politik. Det är för oss prioriterat att skapa ett gott näringslivsklimat för att både nya och gamla företag ska kunna verka och växa och för att Sveriges anor som en innovationsdriven nation ska kunna fortleva. Det är entreprenörer som skapar nya affärsmöjligheter och som lägger grunden för nya innovativa företag. Vi vill se tydliga och långsiktiga spelregler för hela näringslivet, för såväl stora som små företag, och det är angeläget att företag ges möjligheter att verka på en marknad med tydliga ramverk och utan onödigt regelkrångel. Vi menar att det är så Sveriges framtida välstånd byggs. De flesta nya arbetstillfällen skapas i växande små företag, och det är dessa företag som har stått för en stor del av sysselsättnings-tillväxten under tidigare högkonjunkturer. Småföretag har alltså en nyckelroll för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Det är vår uppfattning att näringspolitiken därför bör inriktas på att ta bort de hinder som finns för att få fler små företag att starta och växa. Vidare förordar vi generella satsningar på små och medelstora företag, vilket kommer att gynna alla branscher och företagare. Riksdagen bör tydliggöra för regeringen att det är med denna inriktning näringspolitiken bör bedrivas.

Vi bejakar också en dynamisk mångfald av mindre, medelstora och större företag över hela Sverige, som verkar utifrån marknadsmässiga förutsättningar. Vi är därför skeptiska till att dela in Sverige i zoner och vill i första hand att regeringen skapar generellt goda villkor för företagande för industrier, verkstäder, konsultföretag, jord- och skogsbruk, fiskodlingar, gårdsslakterier, gårdsmejerier, fäbodan och gårdsförsäljning, oavsett var i landet man väljer att etablera sig. Det gäller alltifrån skattesatser, avgifter, regelverk, tillstånd och bygglov till alla andra områden som utgör företagets verklighet.

Vidare vill vi framhålla att ökad handel stärker Sveriges konkurrenskraft. Sveriges mål bör vara att öka marknadsandelarna, tillväxten och vinstmarginalerna för svenska bolag och att detta sker i reella termer med jämförbara länder. Men för att denna potential ska kunna tillvaratas behöver man identifiera ytterligare konkurrensfördelar för svenska företag. Vi anser därför att det behövs en total översyn för att identifiera de svenska företagens konkurrensfördelar och onödiga konkurrensnackdelar som uppkommit till följd av politiska beslut.

Att säkerställa svensk konkurrenskraft på en alltmer globaliserad marknad är avgörande för jobb och tillväxt framöver, framför allt med tanke på mindre orter i Sverige och på landsbygden. Därför bör regeringen införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden, med syftet att öka den svenska konkurrenskraften och attrahera investeringar här i Sverige. Vi anser vidare att Sverige bör ha ett konkurrenskraftsmål som kan utgå från ett konkurrenskraftsindex som skapas och väger in alla de faktorer som påverkar konkurrenskraften, både kostnader och strukturella förutsättningar. Målet bör formuleras så att konkurrenskraftsindex ska vara minst oförändrat eller förbättras av varje föreslagen reform.

Tillverkningsindustrin är motorn i svensk ekonomi och har en viktig roll att spela för nationens välbefinnande. Vi anser därför att det behövs en industrikommision för att bereda förslag som gynnar den svenska industrins konkurrenskraft. Vi anser att samtliga partier i riksdagen bör ingå i en sådan industrikommision. Representanterna för partierna ska tillsammans med sakkunniga från både industrin och akademien arbeta fram en industristrategi som genomlyser industrins utmaningar både på djupet och på bredden. Kopplat till förslaget om en industrikommision ser vi ett antal punkter som vi menar bör ingå i kommittédirektiven. Det gäller bl.a. nödvändiga revideringar av energiöverenskomsten, där målsättningen bör vara att totalkostnaden för energi ska hållas låg och utgöra en komparativ fördel för svensk industri.

Vidare ser vi behov av ett systematiskt arbete för att förenkla reglerna mellan staten och näringslivet. Även frågor som rör prioritering av olika trafikinfrastrukturprojekt samt kompetensförsörjning och utbildning bör ges ett särskilt utrymme i industrikommisionens arbete. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att tillsätta en industrikommision med den inriktning som har angetts ovan.

Det är också positivt att transportnäringen bidrar med egna lösningar genom smarta logistikfunktioner som eliminerar exempelvis tomkörningar och

ökar fyllnadsgraden i fordonen. Att premiera logistiklösningar som medverkar till att leveranser sker på tider utanför höga trafiktoppar och övrig teknisk utveckling av fordon och bränsle skulle ytterligare driva denna utveckling framåt. Sverige har i mångt och mycket ett väl utvecklat logistiksystem, men det innebär inte att det är helt optimalt. Det finns alltså mycket som kan göras för att transporter av gods ska bli så energieffektiva som möjligt. Det finns en rad företag som utvecklar logistiklösningar som leder till minskad miljöbelastning. Företagen tar en orimligt stor kostnad för att bidra till en förbättring av vår gemensamma miljö. För att effektivisera och därmed påskynda utvecklingen bör premier betalas ut till de företag som leder utvecklingen framåt. Vi anser därför att regeringen ska premiera forskning och smarta lösningar som leder det viktiga miljöarbetet.

Vad gäller företagsforskning har det under det senaste decenniet funnits indikationer på att en del av den lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Vi menar att detta är en allvarlig signal om att förutsättningarna för forskning inom företagsvärlden inte är de bästa. Vi anser därför att skatteinivåerna för att gynna inhemsk företagsforskning behöver ses över och regelverket justeras för att stimulera inhemsk företagsforskning. Vidare behöver förutsättningarna ses över och förbättras för enskilda forskare som inte är knutna till något lärosäte eller företag. Enskilda forskare bör kunna få både ekonomiskt och administrativt stöd vid de institutioner som finns för dessa ändamål, t.ex. Vinnova. Regeringen bör därför utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och förutsättningarna för fria forskare. Vi vill i detta sammanhang även påminna om att den teknologiska utvecklingen i dag är väsentligt annorlunda än vad den har varit historiskt. Det som skiljer nutidens teknologiska utveckling från tidigare är att den är exponentiell. Det är framför allt informationsbaserade teknologier som är exponentiella, och allteftersom fler teknologier blir informationsbaserade får de en exponentiell utvecklingstakt. Några teknologiska områden som benämns som exponentiella är t.ex. bioinformatik, datateknologi, artificiell intelligens, robotteknologi, nanomaterial och nanoteknologi. Dessa områden kan ha potential att tillgodose människors behov av bl.a. hälsosam mat, rent vatten, energi och medicin samt har en kumulativ verkan, dvs. när framsteg görs inom en teknologi påverkar det potentialen hos andra teknologier. Av denna anledning anser vi att det är relevant att förhålla sig till dessa teknologier som en helhet och inte enbart som självständiga teknologiområden. Regeringen bör därför inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift ska vara att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden för att Sverige ska kunna ligga i framkant inom dessa områden.

Sverige behöver därtill fler företag för att klara framtidens utmaningar. Förutom insatser för att förbättra företagsklimatet i allmänhet bör staten ta initiativ till andra insatser för att fler ska starta företag. I Sverige finns sedan länge möjligheten att få stöd för start av näringsverksamhet, även kallat starta eget-bidrag, genom program som hanteras av Arbetsförmedlingen. För att få delta i dessa program krävs dock att man är arbetslös och uppfyller något av

ett antal förutbestämda kriterier. Vi menar dock att de som har störst förutsättningar att starta och driva framtidens innovativa och högteknologiska företag förmodligen inte återfinns i kategorin arbetssökande, utan att dessa entreprenörer i de allra flesta fall bygger upp sina företag genom andra vägar. Steget kan emellertid vara stort från att lämna en trygg anställning till att försöka driva ett eget företag. Detta leder till att samhället riskerar att gå miste om företag som skulle kunna få ekonomin och arbetsmarknaden att växa. Vi förordar därför att regeringen initierar ett program för starta eget-bidrag för yrkesverksamma. Med ett sådant bidrag menar vi att fler skulle våga ta steget att starta företag. Bidraget ska omgärdas av likvärdiga krav som i dag ställs av Arbetsförmedlingen, och för att få delta i programmet ska höga krav ställas på bl.a. affärsidén. Programmet bör administreras på myndighetsnivå, t.ex. av Tillväxtverket.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11 samt

2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25 samt

avslår motionerna

2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),

2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:626 av Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C) yrkandena 1–3,

2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,

2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,

2020/21:934 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,

2020/21:943 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,

2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79,
2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3,
2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41.

Ställningstagande

Sverige behöver kontinuerligt flytta fram sin position för att förbli ett rikt land i en intensiv global konkurrens, och företagsklimatet behöver bli bättre för de entreprenörer som ska omvandla nya idéer till nya företag. Skatter och regler behöver premiera en långsiktigt hållbar tillväxt, och vi anser därför att det bör bli billigare att anställa och att skattebördan på sikt bör skiftas från arbete till miljöförstöring och konsumtion.

Digitaliseringen av samhället förstärker en trend mot både globala nätverk och decentraliserade strukturer där växande småföretag blir alltmer avgörande för konkurrenskraften. Nya jobb skapas när startup-företag växer och blir större, och därför måste politiken fokusera på att underlätta denna resa för nya företag. Skattereglerna och trygghetssystemen behöver anpassas till småskaligt företagande med genomgripande regelförenklingar och reformer av skattesystemet. Vi anser också att tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, måste ges förutsättningar att växa och utvecklas eftersom de i många fall erbjuder värdefulla jobb för bl.a. ungdomar och nyanlända. Därtill behöver politiken verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg. Vi anser således att regeringen behöver dels främja snabb utveckling och innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era, dels verka för att förutsättningarna för människonära tjänster och innovationer inom vård och omsorg förbättras.

Fler människor i utanförskapsområden än i resten av landet vill starta eget företag och entreprenörsandan är särskilt stark bland unga, utrikes födda och andra generationens invandrare. Trots detta är en mindre andel av dessa företagare. Många personer i Sverige upplever att det är svårt att ta reda på vilka lagar och regler som gäller för att starta företag eller få sitt företag att växa, och det blir extra svårt för personer som inte har samma språkkunskaper

och samma personliga nätverk som de skulle kunna vända sig till för att be om råd. Vi anser därför att alla myndigheter som ger stöd i olika former till företag bör ha som uppdrag att erbjuda mer lättillgänglig information på fler språk. Detta skulle underlätta för fler att starta företag och få sina företag att växa.

Vi menar vidare att det statliga bolaget Almi bör ges i uppdrag att genom uppsökande verksamhet stötta företagare i utanförskapsområden med affärsutveckling och, i de fall företagen är kvalificerade, finansiering inom Almis befintliga finansieringsstöd. Det kan handla om alltifrån ett enmansföretag som vill nyanställa men är osäkert på vilka regler som gäller till ett företag som behöver hjälp med att lägga upp en affärsplan eller hitta nya lokaler. På detta sätt kan fler jobb skapas, konkurser förhindras, skatteintäkter höjas och ett levande affärscentrum främjas. Vi vill även i högre grad prioritera det statliga riskkapitalet till utanförskapsområden, ett riskkapital som i dag sällan kommer verksamheter i utanförskapsområden till del. Detta bör bl.a. bli föremål för en särskild utredning som visar hur statliga medinvesteringar i högre grad kan nå ut till mikrofinansiering av verksamhet i utanförskapsområden.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

11. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (V)

av Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2, bifaller delvis motion

2020/21:626 av Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C) yrkande 2 och avslår motionerna

2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),

2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:626 av Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C) yrkandena 1 och 3,

2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,

2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,

2020/21:934 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:943 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79,
2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25,
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3,
2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41.

Ställningstagande

Jag vill se en större mångfald av drifts- och ägandeformer inom företaget, och där kooperativ och arbetstagarägda företag utgör en viktig del. Kooperativt företagande är en form av samverkan där medlemmarna äger och bedriver en ekonomisk verksamhet som de har behov och nytta av. Medlemmarna är i många fall delaktiga i verksamheten och får på så sätt inflytande och ökat ansvar. Det kan handla om privatpersoner som vill driva företag tillsammans eller att få struktur på olika former av samarbete mellan företag och/eller enskilda konsulter som arbetar utifrån gemensamma plattformar. Vanliga branscher för kooperativ är inom jordbruk och livsmedel, elektricitet, skogsbruk och transporter, men också inom kultur, it, vård och omsorg. Det kooperativa företaget har också visat sig mindre sårbart i kristider då dessa företag är livskraftigare och har en högre överlevnadsgrad. Det visar på hur kooperativt företagande ofta är långsiktigt och hållbart.

Enligt organisationen Coompanion startas närmare 400 nya kooperativa företag per år, och på tio år blir företagen dubbelt så stora mätt i omsättning och antal sysselsatta. De 100 största kooperativa och s.k. ömsesidiga företagen har en omsättning på drygt 450 miljarder kronor per år och 100 000 anställda. Det innebär att dessa företag är betydelsefulla inom svenskt företagande, samtidigt som det kooperativa företaget i dag i vissa avseenden har en lägre status än flera andra företagsformer. Det blir främst ett problem för de mindre företagen och kan utgöra en svårighet t.ex. vad avser upplåning. Genom stöd till

t.ex. organisationen Coompanion, som arbetar med företagsrådgivning till kooperativa företag, kan arbetet för de kooperativa företagen underlättas. Forskning, utveckling och informationsspridning är en viktig del i att bygga de kooperativa företagen starkare. För mig är frågan om makten över den egna arbetssituationen central. Jag vill att människor ska ha inflytande över och delaktighet i sitt arbete och över produktionen. Arbetstagarägda företag är en modell för gemensamt ägande som dessutom skapar större handlingsutrymme för den anställda. Jag menar att anställda i lönsamma företag som läggs ned eller flyttar sin produktion utomlands måste få ökade möjligheter att ta över och driva produktionen vidare genom arbetstagaräggande. Jag anser således att regeringen bör tillsätta en utredning om i vilka former staten kan underlätta för arbetstagarägda företag samt arbetstagarövertagande av hotad produktion.

Även om det finns ett relativt stort intresse för att starta och driva företag i Sverige finns det en tendens till minskat intresse, framför allt utanför storstads-länen. Detta försvårar de generationsskiften som krävs för att hålla företagan-det levande i hela landet. Återväxten inom vissa branscher är knapp och det saknas erfaren personal som kan ta över verksamheten, samtidigt som stora pensionsavgångar tillsammans med ett minskat intresse för t.ex. tekniska och naturvetenskapliga utbildningar skapar en överhängande risk för brist på personal och företagsledare inom vissa yrkeskategorier. Detta får inte bara konsekvenser för det enskilda företaget som inte kan drivas vidare, utan många gånger för hela lokalsamhället. En sådan utveckling är ett direkt hot mot ambitionen om att hela landet ska leva och måste mötas av politiska åtgärder för att underlätta generationsskiften. En åtgärd skulle kunna vara ökade möjligheter till kapitalförsörjning vid ett övertagande av ett befintligt företag eller vid ett övertagande då verksamheten drivs vidare som kooperativ. Jag anser därför att regeringen bör ge i uppdrag åt berörda myndigheter att ta fram förslag på åtgärder för att underlätta generationsskiften för företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

12. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41 samt
avslår motionerna
2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),
2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:626 av Per Schöldbberg och Anders Åkesson (båda C) yrkandena 1–3,
2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,
2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,
2020/21:934 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:943 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79,
2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S),
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25,
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3 och
2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Sveriges företagare blir allt äldre och det blir allt vanligare att deras barn inte vill ta över verksamheten. Den företagare som vill gå i pension riskerar därmed att behöva likvidera sitt livsverk, trots att det är livskraftigt. För bara några decennier sedan var det vanliga att familjeföretag togs över av barnen, men i dag görs detta bara i omkring 30 procent av fallen, och trenden verkar fortsätta nedåt. Inom kort kommer många företagare att gå i pension. 60 procent av företagarna är över 50 år och 29 procent är över 65. Problemet är som störst i glesbygdsområden. I övre Norrland har t.ex. nästan hälften av företagarna passerat pensionsåldern. Fler än var femte företagare planerar att dra sig tillbaka de närmaste fem åren och en tredjedel tror att deras företag kommer att behöva läggas ned. Detta är slöseri med arbetstillfällen och resurser. För att ytterligare

stärka politiken för de små och medelstora företagen – som ofta är familjeföretag – anser jag att ägarskiften behöver förenklas och onödiga regelbördor som hindrar företag från att leva vidare behöver tas bort. Därtill bör möjligheten för personal som vill äga och driva företag vidare utredas. Således är det min uppfattning att det bör öppnas ett antal ägarskifteskantor över hela landet. Kontoren ska kunna ge råd och stöd till företagare i ägarskiftesprocesser, både när det gäller skiften inom familjer och när det gäller skiften till personal.

Vidare är det min uppfattning att det är viktigt att forskningsinstituterna medverkar till att öka forskning och utveckling (FoU) inom näringslivet bl.a. genom att tillsammans med industrin och universiteterna hålla samman olika strategiska teknikområden. Forskningskoncernen Swerea, numera införlivad i RISE, är ett exempel på verksamhet som utifrån vetenskaplig grund levererar forskning och utveckling som stärker konkurrenskraften och skapar nytta för industrin i Sverige. Jag anser att riksdagen bör tydliggöra för regeringen att de statliga forskningsinstituterna bör ges ett tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga FoU-satsningar till industrins små och medelstora företag.

Sverige måste också säkerställa att EU:s statsstödsregler inte sätts permanent ur spel. Kommissionen har öppnat för att revidera de regelverk som säger att medlemsländer inte får subventionera den egna industrin. Flera medlemsstater driver på för en ordning där reglerna tillåter subventioner av några få europeiska storföretag med motiveringen att det skulle underlätta att möta den globala konkurrensen. Trots det vällovliga syftet skulle konsekvensen enligt min mening snarare bli att små och medelstora företag i Europa hamnar i kläm samtidigt som EU-länderna genom sådana subventioner skulle riskera att elda på ett redan spänt läge i världshandeln. Jag anser därför att riksdagen bör tydliggöra att regeringen bör slå vakt om de regelverk som finns och agera motpol till dem som vill öppna för subventioner till storföretag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

13. Övrigt om företagsfrämjande, punkt 6 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 14,

bifaller delvis motion

2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S) och

avslår motionerna

2020/21:244 av Fredrik Christensson (C),

2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:626 av Per Schöldbberg och Anders Åkesson (båda C) yrkandena 1–3,
2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,
2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 18,
2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD),
2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD) yrkandena 1 och 2,
2020/21:934 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:943 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,
2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 1,
2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD) yrkande 79,
2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S),
2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S),
2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10 och 11,
2020/21:2663 av Maria Nilsson (L),
2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M),
2020/21:2797 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 11 och 25,
2020/21:3102 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 29,
2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 3,
2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 13, 26 och 41.

Ställningstagande

För mig är företagandet både ett uttryck för individens möjlighet att förverkliga sina drömmar och en grundförutsättning för vårt gemensamma samhällsbygge. Det är genom företagans möjlighet att växa som jobb skapas. Fler jobb i växande företag betyder nya livschanser för individer, minskat utanförskap och i förlängningen ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar den gemensamma välfärden. Jag anser att hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. Det är företagande och ekonomisk utveckling som är grunden för välståndet. Därför måste människor och företag över hela landet ges möjligheter att växa och utvecklas. I den sakpoli-

tiska överenskommelsen mellan Liberalerna, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet, det s.k. januariavtalet, har de fyra partierna enats om flera förslag som innebär goda förutsättningar för att ge hela Sverige möjlighet att utvecklas och för att skapa ett bättre företagsklimat. Det handlar exempelvis om förbättrade kommunikationer, ett mer flexibelt strandskydd, förändringar i företagsbeskattningen, ett utvidgat rut-avdrag, minskat krångel för företagare och digital infrastruktur i hela landet. Men mer måste göras. Sverige behöver fler liberala reformer som stärker landets konkurrenskraft och skapar förutsättningar för fler företag att växa. Regeringen behöver därför identifiera de hinder som finns för att driva företag i hela landet.

Kooperationen, med sina liberala rötter, har i minst 150 år bidragit till en positiv samhällsförändring och med en affärsmodell som bygger på demokratiska fundament gjort ekonomisk och social nytta såväl för sina medlemmar som för samhället. Utifrån en internationell jämförelse utgör cooperationen en liten del av det svenska näringslivet. Allmän okunskap om associationsformen, bristande förutsättningar samt avsaknaden av en samlad politik och nationella mål för den kooperativa sektorn lyfts fram som hinder.

Upphandlingsregler som missgynnar kooperativa och sociala företag, lagstiftning som begränsar den ömsesidiga bolagsformen till försäkringsbolag och avsaknaden av kreditgarantier och förlagslån, framför allt när det gäller nystart av kooperativa företag, försvårar utvecklingen samtidigt som Sverige ska utveckla den resurseffektiva, cirkulära och biobaserade ekonomin. När traditionella ekonomiska modeller i delningsekonomin andas omprövas kan den kooperativa affärsmodellen vara ett hållbart alternativ. Den kooperativa företagsformen passar väl in när flera vill dela på arbete och ägande för att styra och dela risker gemensamt. Den kan spela en viktig roll i näringslivets tillväxt. Det är därför angeläget att lägga fast långsiktigt goda förutsättningar för företagsutvecklingen. Således anser jag att regeringen bör se över förutsättningarna för cooperationen och det sociala företagandet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

14. Riktade insatser, punkt 7 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 8 och 26–29 samt

2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 4 och

avslår motionerna

2020/21:549 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:619 av Solveig Zander (C) yrkandena 1–3,
2020/21:1535 av Saila Quicklund (M),
2020/21:1799 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,
2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 5,
2020/21:2832 av Elisabeth Björnsdotter Rahm m.fl. (M),
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 5,
2020/21:2961 av Lars Beckman (M) och
2020/21:3016 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Ekonomisk makt och ett ökat ägande är centrala delar i arbetet för ett mer jämställt samhälle. Det har genom åren skett framsteg, men kvinnors möjlighet att starta och driva företag behöver stärkas ytterligare. Det handlar bl.a. om att kvinnodominerade branscher behöver vara öppna för företagande och att forskningsresurser behöver gå till kvinnodominerade branscher i lika hög grad som till mansdominerade. Kvinnor behöver också ges likvärdiga möjligheter att ta sig in i branscher som i dag är mansdominerade. Därtill finns en föreställning om att kvinnor skulle vara mindre risktagande och mindre framgångsrika än män, vilket påverkar finansiärers bedömning av vilka företag som har potential att lyckas. Detta är också en av orsakerna till att färre kvinnor än män väljer att bli entreprenörer. Trenden är en del av ett större problem där samhällets syn på vad män och kvinnor är lämpade för att klara av skiljer sig åt. För att vända denna trend behövs en helhetssyn på frågan och åtgärder på flera områden. Som ett led i detta anser vi att riksdagen ska tydliggöra för regeringen att den bör arbeta för att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd ska fördelas jämnt mellan kvinnor och män. Även kriterierna för de generella företagsstöden behöver ses över av regeringen för att premiera jämställdhet och främja såväl kvinnors som mäns företagande på lika villkor. Det är även vår uppfattning att regeringen bör ge i uppdrag åt Tillväxtverket att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta driftsstödet till Winnet Sverige.

För många kvinnor som kommer hit från andra länder kan företagande vara den enda möjligheten att få ett jobb. Många kvinnor har inte kunskap om de olika insatser som finns för att stödja kvinnors företagande och behöver därför extra stöd och hjälp. Mot denna bakgrund ser vi behov av en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett jobb. Ett av de största hindren för de flesta nyanlända som vill starta företag är kontakter med finansiärer och kapitalanskaffning, där nya svenskar helt enkelt inte har samma förutsättningar som de företagare som bott länge i Sverige. Att då vara kvinna och samtidigt ny i Sverige minskar med andra ord chansen att få finansiering betydligt. Vi anser därför att regeringen bör se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor.

Vidare vill vi här uppmärksamma fördelningen av ägandet när det gäller aktier, bolag, fastigheter, mark och skog. När det gäller mark äger män i Sverige långt mer än dubbelt så mycket som kvinnor. På bolagssidan är skillnaderna ännu större. Detta ojämställda ägande är ett strukturellt och ekonomiskt jämställdhetsproblem, varför vi anser att regeringen bör arbeta för fler kvinnor på ledande positioner genom att skapa goda förutsättningar för kvinnors företagande. Till och med tillgången till fakta och statistik om kvinnors företagande, kvinnors ledning av företag och kvinnors ägande av företag är bristfällig, vilket leder till ett osynliggörande som måste åtgärdas. För att förbättra förutsättningarna för kvinnor när det gäller företagande, ledarskap och ägande behöver faktaunderlaget utvecklas. Regeringen behöver därför förbättra dels kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag, dels förutsättningarna för kvinnors företagande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

15. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3 och
2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och
7 samt

avslår motionerna

2020/21:548 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:893 av Per Åsling (C) yrkande 7,
2020/21:903 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 3 och 12,
2020/21:3144 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10,
2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 27 och 28.

Ställningstagande

Vi anser att den statliga riskkapitalfinansieringen i högre grad än nu bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag. Statens insatser på detta område bör inte heller begränsas till enbart riskkapital, lån eller bidrag utan bör även involvera s.k. science parks, innovationskontor och inkubatormiljöer. Överlag

anser vi att den statliga riskkapitalfinansieringen ska styras mer mot de förkommersiella faserna.

Investeraravdraget syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i mindre bolag och riktar sig i dag enbart till fysiska personer. Avdraget innebär att den som köper aktier i mindre företag i enlighet med vissa förutsättningar vid bildandet eller vid en nytugivning får göra ett avdrag för hälften av summan som investeras upp till 1,3 miljoner kronor. Investeraravdraget är ett bra verktyg för att styra riskkapital mot mindre företag som annars troligen hade varit mindre intressanta att investera i utan avdraget. Vi menar att investeraravdraget bör vidareutvecklas med beaktande av nivån på avdraget samt möjligheten för juridiska personer att nyttja avdraget och att låta allmänheten använda sig av det för investeringar i riskkapitalfonder som satsar på småföretag. För att även öka intresset för avdraget bör Almi enligt vår mening i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag som bolaget avser att investera i, vilket i nästa steg medför rätt till investeraravdrag.

Det är även vår uppfattning att industriföretag i avfolkningsorter genom riktade satsningar bör få hjälp med att expandera och utveckla sina verksamheter. En generell trend i dag är att bankerna tar mindre risker än tidigare vid företagslån, vilket drabbar företag i avfolkningsorter särskilt hårt. Detta tenderar att ytterligare förstärka utflyttningen från dessa orter. För att komma till rätta med denna snedvridning av utlåningen förordar vi att det inrättas en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav. Syftet med fonden ska vara att kapital riktas mot investeringar i avfolkningskommuner, eftersom det är där riskerna är extra stora vid fastighetsinvesteringar och bankerna därmed är ovilliga att ge rimliga lånevillkor. Ett kriterium bör vara att kapitalet riktas till fastighetsexpansion kopplat till industriell verksamhet. Med en industriell expansion i avfolkningskommuner med hög arbetslöshet blir samhällsvinsten extra stor. Regeringen bör därför utreda möjligheten att införa en särskild statlig fond för expansionslån i avfolkningsorter.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

16. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 3 och 12 samt
avslår motionerna
2020/21:548 av Dennis Dioukarev (SD),
2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,

2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7,
 2020/21:893 av Per Åsling (C) yrkande 7,
 2020/21:903 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2020/21:3144 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10,
 2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2 och
 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 27 och 28.

Ställningstagande

I hela landet omvandlas idéer till små och växande företag som skapar jobb. Många av Sveriges mer dynamiska orter finns utanför storstadsområdena, vilket visar att hela Sverige kan växa med rätt förutsättningar. Samtidigt är förutsättningarna att få fram kapital för investeringar och nya affärsidéer ofta bristfälliga. Vi ser det dock som nödvändigt att hela landet har tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet. För att komma till rätta med missförhållandena och stärka förutsättningarna för privat och offentligt kapital att samverka behöver regelverket för kapitalförsörjning moderniseras.

Det offentliga riskkapitalet behöver också effektiviseras. För att nå mindre och växande företag menar vi att det statliga riskkapitalet bör samverka mer än i dag med privata fonder genom s.k. fond-i-fond-lösningar. För att undvika undanträngning av privat kapital bör de statliga fonderna också främst riktas mot företagens tidiga utvecklingsfaser.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

17. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,

2020/21:3144 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 27 och 28 samt avslår motionerna

2020/21:548 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,

2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7,

2020/21:893 av Per Åsling (C) yrkande 7,

2020/21:903 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 3 och 12 samt
2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige har en väl utbyggd sektor för riskkapitalförsörjning för företag, där staten fyller en marknadskompletterande roll. För att såväl det offentliga som det privata riskkapitalet ska ge bästa möjliga effekt i investeringar, och för att uppfinnare, innovatörer och entreprenörer i olika skeden ska hitta de medel som finns tillgängliga, krävs dock en tydligare organisering av aktörerna i innovationssystemet. Det behövs också ett förstärkt finansieringsstöd i mycket tidiga faser i form av bidrag, lån och ägarkapital samt en god tillgång till lånekapital till små och medelstora företag. Därutöver behövs finansieringsinsatser i kapitalintervallet 5–50 miljoner kronor. Alla delar i kapitalförsörjningskedjan behöver fungera för att nyföretagandet ska stimuleras och för att landets företag ska ges möjlighet att expandera både produktmässigt och geografiskt. Jag anser därför att riksdagen bör tydliggöra för regeringen att det statliga riskkapitalet dels bör utvecklas i syfte att nå företag i en tidig fas, dels i högre grad bör matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar.

Många saknar i dag de medel som krävs för att kunna starta ett företag, vilket är särskilt tydligt på landsbygden. Samtidigt behöver trösklarna för att starta och utveckla företag sänkas. Därför menar jag att regeringen bör genomföra en översyn av de finansieringsmöjligheter som finns i dag för privatpersoner, företag och andra aktörer att investera i lokal företagsutveckling. Syftet med en sådan översyn skulle vara att underlätta investeringar och återinvesteringar på landsbygden.

Därutöver menar jag att riksdagen bör uppmärksamma regeringen på det behov som finns av långsiktiga förutsättningar för att stimulera investeringar i utvecklingsfasen för s.k. gröna företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

18. Företagens kapitalförsörjning, punkt 8 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2 och
avslår motionerna

2020/21:548 av Dennis Dioukarev (SD),

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 3,
2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7,
2020/21:893 av Per Åsling (C) yrkande 7,
2020/21:903 av Per Åsling (C) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 2,
2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkandena 3 och 12,
2020/21:3144 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 27 och 28.

Ställningstagande

Ett av de främsta hindren för företagare som vill expandera eller nyanställa är svårigheten att få finansiering samtidigt som ett fungerande finansierings-system för små och medelstora företag som står inför en expansion skapar både jobb, tillväxt och ökade intäkter till den gemensamma välfärden. Privat kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla ett företag, men i vissa fall kan det statliga riskkapitalet behövas för att komplettera det privata kapitalet. Det gäller särskilt när marknaden av ett eller annat skäl inte fungerar eller där glesbygd och geografiska utmaningar försvårar företagens kapital-försörjning.

Den statliga verksamheten bör således riktas mot att stärka just de aktörer som marknaden inte satsar på, vilket kan handla om nystartade företag utan kapital eller där näringsidkaren inte har något eget kapital som kan fungera som säkerhet för ett eventuellt lån. Det är därför viktigt att det statliga riskkapitalet är tillgängligt i hela landet så att alla företag ges goda förutsättningar. I de fall det är motiverat med statligt riskkapital anser jag att en s.k. fond-i-fond-lösning är att föredra, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

19. Främjande av delningsekonomin, punkt 9 (M, L)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Lotta Olsson (M) och Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkandena 8 och 9 samt
2020/21:3477 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkandena 1, 7 och 8,
bifaller delvis motionerna

2020/21:2014 av Carina Ödebrink m.fl. (S) och
2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 2 och
avslår motion
2020/21:2918 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkandena 19 och 20.

Ställningstagande

Delningsekonomin växer snabbt och är ett fenomen som uppstått i digitaliseringsens kölvatten. Några av de stora fördelarna med en växande delningsekonomi är att resurser kan användas effektivare, varor och tjänster kan komma fler till del och det finns stora potentiella miljövinster av att dela och utnyttja resurserna bättre. För att delta i denna utveckling krävs dock en god uppkoppling men framför allt också kunskap och intresse. Delningsekonomin förändrar och utmanar också traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare samt hur framtidens skattesystem ska utformas. Vi anser att Sverige som ett teknikvänligt samhälle med en hög grad av digitalisering har en fördel jämfört med andra länder när det gäller delningsekonomin. För att styra denna utveckling mot ett mer sammanhållet och resurseffektivt Sverige anser vi att regeringen bör ta fram en strategi för att upplysa och förmedla kunskap om delningsekonomin. Vi anser även att det finns ett behov av tydliga spelregler som bejaktar delningsekonomin möjligheter och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor. I Sverige har politiken och lagstiftningen dessvärre ännu inte hunnit anpassa sig. Det är allvarligt eftersom det riskerar att skapa ett glapp mellan gällande lagstiftning och den allmänna rättsuppfattningen, men också för att det riskerar att stoppa de fördelar som skapas när alla kan köpa, sälja, hyra och dela med ett minimum av administration. Vi anser således att regeringen bör förenkla och anpassa regelverken till ett digitaliserat och delande samhälle. Alla branscher som berörs är olika, varför regelverken enligt vår mening även behöver förenklas och utredas sektorsvis och därefter utformas utifrån branschspecifika behov. Regeringen bör således genomföra separata utredningar för de berörda branscherna i syfte att släppa in digitalisering och delningsekonomi på ett rättssäkert, ansvarsfullt och för branscherna välanpassat sätt.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

20. Främjande av delningsekonomin, punkt 9 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2918 av Magnus Ek m.fl. (C) yrkandena 19 och 20 samt avslår motionerna
2020/21:2014 av Carina Ödebrink m.fl. (S),
2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 2,
2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkandena 8 och 9 samt
2020/21:3477 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkandena 1, 7 och 8.

Ställningstagande

Dagens snabba teknikutveckling, inte minst kring digitalisering och olika applikationer av AI, skapar nya spännande möjligheter som kan underlätta för en mer cirkulär ekonomi där kunskapen och medvetenheten om produkters miljöpåverkan även ökar hos konsumenten.

Digitaliseringen möjliggör också framväxten av nya företag och tjänster som specialiserar sig på reparation, återbruk, uthyrning och delning av produkter. I dag behöver exempelvis inte alla hushåll äga en egen borrmaskin utan kan hyra en, med eller utan hantverkare, genom några knapptryckningar på telefonen. Det både skapar nya jobb och gynnar miljön genom att minska inköp av produkter som bara används någon enstaka gång. Vi vill se att politiken fortsätter att skapa goda förutsättningar och undanröjer hinder för en digitaliserad delningsekonomi som bygger på cirkulära affärsmodeller och gör det enkelt och lönsamt för individer att vara miljövänliga. Vi vill därför att regeringen skapar bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar och tar vara på moderna digitala lösningar för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

21. Regelverk för besöksnäringen, punkt 10 (M)

av Lars Hjalmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 och
bifaller delvis motionerna
2020/21:587 av Sofia Nilsson (C),
2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 och
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 10.

Ställningstagande

Den svenska besöksnäringen är satt under hård press, inte minst i spåren av coronapandemins effekter på samhället i stort och på näringslivet. På många platser, både i städer och i mindre samhällen, är besöksnäringen helt avgörande och bidrar till ett stort antal arbetstillfällen. Den svenska besöksnäringen måste stärkas i hela landet. Det kräver en bred palett av reformer bestående av allt från samordning mellan myndigheter till konkreta regelförenklingar. Vi anser att regeringen bör genomföra omfattande regelförenklingar för att ge restaurang- och besöksnäringen rätt förutsättningar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

22. Regelverk för besöksnäringen, punkt 10 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 och
bifaller delvis motionerna

2020/21:587 av Sofia Nilsson (C),

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 10 och

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Trots att Sverige är en turistnation med en i normala fall relativt välmående besöksnäring finns det regler och tillämpningar av desamma som är obsoleta eller rent av hämmande. Ett exempel på en sådan bestämmelse är det s.k. dans-tillståndet som innebär att det är förbjudet att börja dansa på ett uteställe om ägaren saknar tillstånd för dans. Ett annat exempel är den lagstiftning från 1966 som föreskriver att företagare som vill bedriva hotell- eller pensionat-rörelse med minst fem rum eller nio gäster måste göra en ansökan om tillstånd hos Polismyndigheten enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse, eller det s.k. cateringtillståndet där regelverket är svårtolkat när det gäller om det finns krav på en lokal inomhus eller inte för att alkoholserving ska kunna medges. Ett annat exempel på regelverk som uppfattas som omodern är kravet på hur en meny ska vara utformad för att en restaurang ska kunna få alkoholtillstånd. Samtidigt uppfattas regelverken för personalliggare och kassaregister i hotell- och restaurangbranschen som fyrkantiga och höga sanktionsavgifter tas ut för oavsiktliga småfel trots att det är uppenbart att fusk

i egentlig mening inte bedrivits. Detsamma gäller för campingplatser där bygglov måste finnas om en och samma husvagn står på samma plats en längre tid medan bygglov inte behövs om samma plats är ständigt uthyrd men till olika husvagnar. Logiken är inte glasklar och den försvårar för näringen.

Vi menar att besöksnäringen måste ges förutsättningar att fortsätta växa, generera arbetstillfällen och ge ökade skatteintäkter. Då finns det inte utrymme för otidsenliga regler, såsom danstillstånd, cateringtillstånd och personalliggare. De regelverk som reglerar näringen bör istället vara utformade så att de uppfattas som rimliga och lätta att förhålla sig till för såväl näringen som besökarna. Vi menar därför att regeringen bör se över de hämmande och obsoleta regelverk som reglerar besöksnäringen för att ytterligare stimulera turist- och besöksnäringen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

23. Regelverk för besöksnäringen, punkt 10 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 10 och
bifaller delvis motionerna

2020/21:587 av Sofia Nilsson (C),

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 2 och

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Företag inom besöksnäringen kommer återkommande i kontakt med många olika myndigheter, vilket också medför ett omfattande uppgiftslämnande. Många gånger innebär detta att företag behöver lämna samma uppgifter flera gånger, vilket är betungande då det tar tid i anspråk och är kostsamt för företagen. Dessa resurser skulle i stället kunna läggas på verksamheten. Vi menar att såväl lagar och regler som myndigheternas verksamheter måste utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda och gör det enkelt för företagen.

Enligt vår uppfattning finns det även goda förutsättningar att utveckla naturturismen. I dag är stora naturområden skyddade av staten. Dessa områden behöver göras mer tillgängliga, exempelvis genom att vandringsleder rustas och sköts. Därtill menar vi att staten bör ta ansvar för att genom förenklingar och förbättringar öka tillgängligheten och attraktionskraften.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

24. Myndigheternas främjanderoll, punkt 11 (SD, C)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkandena 15 och 16.

Ställningstagande

Besöksnäringen kommer som regel i kontakt med en eller flera myndigheter. Det är då viktigt att myndigheterna agerar på ett sätt som förenklar för den enskilda företagaren. Om myndigheterna får ett särskilt uppdrag att främja den inhemska besöksnäringen kan en stor positiv kraft utvecklas i denna riktning. Vi anser därför att alla myndigheter som kommer i kontakt med besöksnäringen utöver sina tillsynsuppdrag även bör få ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen. Vidare anser vi att myndigheterna vid behov också ska samordna sig kring främjandeuppdraget för att stimulera besöksnäringen. Främjandeuppdragen kommer att tolkas olika utifrån myndighetens verksamhet men ska ytterst syfta till att stötta och utveckla besöksnäringen och ska inte i sig utgöra en källa till ytterligare regelkrångel.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

25. Besöksnäringens konkurrenskraft, punkt 12 (SD, C)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:476 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 1 och
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

För att svensk besöksnäring ska vara långsiktigt konkurrenskraftig behövs enligt vår mening en ny översyn av konkurrenskraften inom näringen. Besöksnäringen är en sysselsättningsmotor och skapar jobb över hela landet. Näringen kan bl.a. sysselsätta nyanlända, ungdomar och personer som saknar högre utbildning. Därför är det viktigt att identifiera och presentera incitament så att företagen kan växa och anställa fler. Eftersom många av besöksnäringens företag är små eller medelstora är det viktigt att ge dem rätt förutsättningar att anställa. Att anställa en person är kostsamt för ett litet företag och ofta ett hinder för att anställa. Vi vill därför att regeringen tillsätter en utredning som identifierar och presenterar incitament som förenklar för företag att växa och anställa inom turist- och besöksnäringen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

26. Kompetensförsörjning inom besöksnäringen, punkt 13 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 11 och
bifaller delvis motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Besöksnäringen är viktig för Sverige och dess tillväxt skapar arbetstillfällen både på landsbygden och i staden. Den fungerar dessutom som en inkörsport till arbetsmarknaden för såväl unga som många nyanlända. Även om besöksnäringen växer finns det samtidigt ett antal flaskhalsar som gör att näringen inte når upp till sin fulla potential. En av förklaringarna är de matchningsproblem som finns, dvs. den kompetens som branschens arbetsgivare efterfrågar finns inte bland de arbetssökande. Riksdagen bör därför tydliggöra för regeringen att människonära tjänster inom exempelvis besöksnäringen och välfärden bör ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder bl.a. ungdomar och nyanlända värdefulla ingångsjobb.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

27. Kompetensförsörjning inom besöksnäringen, punkt 13 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 18 och
bifaller delvis motion
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

Besöksnäringen är en viktig bransch i Sverige. Ungdomar får ofta sitt första jobb inom besöksnäringen, som således är en viktig möjliggörare till arbetslivserfarenhet och en bransch som över tid stadigt har vunnit mark. Utbildningen av branschspecifika kompetenser för besöksnäringen har dock hållit ojämna steg med personalförsörjningsbehoven. På senare år har trenden varit att efterfrågan på personal har ökat medan tillgången på personal med rätt utbildning har minskat. Kompetensfrågan är således central för branschens möjligheter att växa och för Sverige som konkurrent till andra besöksmål. Regeringen bör därför stärka kompetensförsörjningen inom besöksnäringen. Utbildningssystemet bör utvecklas i nära samarbete med näringslivet då det är företagen som besitter kunskaper om vad framtiden kräver och då de kan ge signaler om exempelvis bristyrken som bör tas i beaktande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

28. Marknadsföring av Sverige, punkt 14 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8 och
bifaller delvis motion
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 14.

Ställningstagande

Besöksnäringen kan vara den bransch som drabbats hårdast av coronapandemin. Hotell, konferensanläggningar och campingplatser fick se sin belägningsgrad närma sig noll, restauranger gapade länge tomma och nöjesparker kunde aldrig öppna. Även om vissa turistattraktioner har kunnat kompensera en del av den uteblivna utländska besöksvolymen med en ökande andel s.k. svemestrände svenska besökare har näringen sammantaget drabbats oerhört hårt. Visit Sweden har i uppdrag att marknadsföra Sverige för utländska turister. Även om den utländska turismen i Sverige sannolikt kommer att vara begränsad i närtid är det centralt att den framöver fortsatt främjas. Enligt vår uppfattning är det angeläget att åtgärder vidtas för att försöka minimera de ekonomiska konsekvenserna av den minskade utländska turismen. Regeringen bör därför ge Visit Sweden ett särskilt direktiv med detta syfte. Detta kan exempelvis handla om att stärka marknadsföringen av covid-19-anpassade delar av besöksnäringen, likt naturturism, i länder som saknar reserestriktioner till Sverige och att bygga upp ett intresse utomlands som sedan kan generera en ökad turism i Sverige när pandemin lagt sig.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

29. Marknadsföring av Sverige, punkt 14 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 14 och

bifaller delvis motion

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Coronapandemin har påverkat resandet över hela världen och många utländska turister har ersatts av hemmasemestrände. Det är bra ur många perspektiv men på sikt kommer människor att vilja resa över landsgränserna igen och upptäcka nya kulturer och miljöer. Sverige blev i internationell press under 2020 uppmärksammat för att landet har haft en smittbekämpningsmodell som avvikit från många andra länders. Konsekvensen har blivit att Sverige riskerar att tappa i attraktionskraft. Därför är det viktigt att staten via sina egna bolag nu kraftsamlar för att främja bilden av Sverige som besöksland. Vi anser att detta måste bli en prioriterad uppgift för bl.a. för Visit Sweden och vill därför att

riksdagen tydliggör för regeringen behovet av att den, via Visit Sweden, säkerställer att Sveriges attraktionskraft som besöksland bibehålls och helst ökar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

30. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 15 (M)

av Lars Hjälmared (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 23 och

2020/21:3483 av Lars Hjälmared m.fl. (M) yrkandena 24, 27 och 28 samt avslår motionerna

2020/21:489 av Lars Adaktusson (KD),

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 46,

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:1197 av Edward Riedl (M),

2020/21:1241 av Saila Quicklund (M),

2020/21:1353 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,

2020/21:2053 av Paula Holmqvist m.fl. (S) yrkande 2,

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 6,

2020/21:2148 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),

2020/21:2480 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2020/21:2487 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 och

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 17.

Ställningstagande

Det saknas i dag en sammanhållen strategi för den svenska besöksnäringen. Utredningen Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95) föreslår att regeringen ska ta fram en nationell strategi för hållbar turism och växande besöksnäring i samverkan med berörda aktörer.

Vi kan konstatera att har regeringen påbörjat ett arbete med att ta fram en nationell strategi för en hållbar turist- och besöksnäring. Det är nu angeläget att regeringen återkommer till riksdagen med konkreta förslag i en samlad strategi. En sådan strategi måste enligt vår mening innehålla en fördjupad analys och konkreta åtgärder vad gäller besöksnäringens möjligheter till återhämtning efter coronapandemins mest akuta fas. Inom ramen för en sådan strategi

anser vi även att en statlig aktör bör få det övergripande ansvaret för besöksnäringen.

Det är Tillväxtverket som är den ansvariga myndigheten för turismen i Sverige. Myndigheten tar fram statistik som berör turism och besöksnäring. Bra statistik är en grund för att kunna fatta kloka beslut. Samtidigt måste krav på uppgiftslämnande ställas mot att det inte får bli för krångligt för den enskilda företagaren, varför vi anser att regeringen bör överväga att utveckla statistiken för besöksnäringen.

Dagens turister och gäster är resvana och kunniga och efterfrågar en allt högre nivå på kunskap från företag och medarbetare i besöksnäringen. Automatisering och teknisk utveckling ökar trycket på både specialisering och personligt bemötande. Sverige är ett av de länder i världen som i relation till landets BNP satsar mest på forskning och utveckling. Satsningarna på forskning och utveckling inom besöksnäringen är dock förhållandevis små. Jämfört med andra basnäringar saknar besöksnäringen en strategisk plats i nationell forsknings- och innovationspolitik. Vi anser därför att besöksnäringen behöver främjas i högre grad inom forsknings- och innovationspolitiken än vad som nu är fallet.

Vidare vill vi framhålla att fritidsfisket har en stor potential att locka utländska turister till Sverige. Faktum är att då utländska turister söker information om Sverige på internet är det oftast i kombination med orden ”natur”, ”sjöar” och ”fiske”, vilket en undersökning som Visit Sweden har gjort visar. Fisketurism är en växande del av svensk besöksnäring som har stor potential att utvecklas då Sveriges insjöar, älvar och kuster erbjuder många skiftande fiskeupplevelser. Riksdagen bör därför tydliggöra för regeringen att den bör ge fisketurismen möjlighet att utvecklas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

31. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 15 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 46 och

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2020/21:489 av Lars Adaktusson (KD),

2020/21:1197 av Edward Riedl (M),

2020/21:1241 av Saila Quicklund (M),

2020/21:1353 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,
2020/21:2053 av Paula Holmqvist m.fl. (S) yrkande 2,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 6,
2020/21:2148 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),
2020/21:2480 av Marléne Lund Kopparklint (M),
2020/21:2487 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 17,
2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 23 och
2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 24, 27 och 28.

Ställningstagande

På många håll i Sverige finns det goda möjligheter att främja en växande besöksnäring. Vad som gör näringen extra betydelsefull är dess arbetskraftsintensitet. Nya projekt och höjd omsättning leder snabbt till nya arbetstillfällen. Bland annat hästturism, stuguthyrning, aktivitetspaket med naturupplevelser samt jakt och fiske lämpar sig särskilt väl för landsbygden. Besöksnäringen som bransch har en stor potential att utvecklas ännu mer. Intresset utomlands för Sverige finns, och det finns en tilltro till framtiden hos företagen. För att stärka dessa företags förutsättningar menar vi att det är viktigt att satsa på infrastrukturen och förenklade regelverk och att stimulera till investeringar och utbildning, samtidigt som det sker ett målinriktat arbete med att stärka Sveriges attraktionskraft som besöksmål.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

32. Övrigt om åtgärder för besöksnäringen, punkt 15 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 17 och
avslår motionerna

2020/21:489 av Lars Adaktusson (KD),

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 46,

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 1,

2020/21:1197 av Edward Riedl (M),

2020/21:1241 av Saila Quicklund (M),

2020/21:1353 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkande 2,

2020/21:2053 av Paula Holmqvist m.fl. (S) yrkande 2,
 2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 6,
 2020/21:2148 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S),
 2020/21:2480 av Marlène Lund Kopparklint (M),
 2020/21:2487 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 23 och
 2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 24, 27 och 28.

Ställningstagande

Vi har i ett tidigare ställningstagande i detta betänkande framhållit att det är angeläget att myndigheter dels får i uppdrag att främja företag inom besöksnäringen, dels samordnar sig för att minska regelkrånglet för företagen. Med anledning av de här aktuella motionerna vill vi därtill att riksdagen tydliggör för regeringen att alla myndigheter bör få i uppgift att årligen rapportera hur främjandet och samordningen av besöksnäringen har gått.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

33. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (M)

av Lars Hjalmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 14 och avslår motionerna

2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 5,

2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkandena 9, 10 och 14,

2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 5,

2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 12,

2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 5,

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 32,

2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20 och

2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

Vi anser att innovationspolitiken kan utformas på ett bättre sätt för att främja Sveriges konkurrenskraft. Detta gäller t.ex. finansieringen av svensk industri-forskning, som i huvudsak är uppdelad mellan staten och företagen, där statens forskningsresurser finansierar grundforskning och företagen finansierar den tillämpade forskningen och utvecklingen. Denna uppdelning är rimlig eftersom företagen förväntas ha ett ekonomiskt intresse av att utveckla sina egna processer och produkter. När det gäller omställning till en utsläppsfri basindustri görs dock inte omställningen enbart för att få en bättre affärsmodell, utan omställningen kommer att medföra stora risker för bolagens lönsamhet och konkurrenskraft. Rätt hanterat, och om resten av världen ställer om i tid, kommer det självklart att vara en fördel att ha en fossilfri produktion, men några sådana garantier finns inte. Med tanke på att man från politiskt håll har satt upp mycket ambitiösa mål för utsläppsminskningarna har politiken också ett ansvar för att underlätta för företagen att nå dem. Vi anser därför att staten bör styra forskningsmedel tydligare mot projekt som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion. Det handlar om att samla olika forskningsresurser runt ett gemensamt problem och se till att det finns möjligheter att genomföra förändring. Till viss del har Vinnovas arbete redan i dag detta som utgångspunkt, dock utan ett tydligt fokus på basindustrin. Vi ser att en bättre ansvarsfördelning mellan staten, industrin och akademien är avgörande för att lyckas. Vidare finns det ett antal frågor, exempelvis med hänsyn till statsstödsreglerna, som kommer att behöva lösas på EU-nivå eftersom det t.ex. är svårt att ge stöd till test- och demonstrationsanläggningar om de har för nära koppling till enskilda branscher eller företag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

34. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5 och

2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och avslår motionerna

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 5,

2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1 och 2,
 2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkandena 9, 10 och 14,
 2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 5,
 2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 12,
 2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 5,
 2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 14,
 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 32,
 2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20 och
 2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

När det gäller stålindustrin är exporten av förädlade metaller betydande för svensk ekonomi. Den viktigaste varugruppen i detta sammanhang är alltjämt stålprodukter, men för att företagen även framöver ska kunna vara konkurrenskraftiga gäller att de ligger i framkant när det gäller bl.a. forskning och innovation. Svensk stålindustri har en hög innovationskraft, vilket inte minst Hybrit-projektet är ett exempel på. En fullskalig svensk stålproduktion med den teknik som används i dag i experimentell skala skulle kunna reducera både de svenska och de globala koldioxidutsläppen. Vi anser därför att det offentliga genom riktade och ökade forskningsmedel till denna basnärliga forskning och utveckling, där bl.a. metallurgiforskning utgör en viktig komponent, kan bidra till inhemska tekniska landvinningar som kan komma att bli en viktig exportvara jämte stålet. Målet för en sådan satsning bör vara att svensk stålindustri ska få en världsledande position inom forskning och utveckling.

En annan fråga som är angelägen för oss är att få till stånd åtgärder som hindrar oseriös handel med metall. Vi anser att regeringen, mot bakgrund av de problem som finns på detta område, bör återkomma med förslag till reglering av handel med metallskrot som omfattar förbud mot utbetalning av konstant ersättning för metallskrot, ett initiativ till att införa ett krav om spårbarhet samt ett införande av ett särskilt tillstånd för handel med metallskrot.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

35. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (C)

av Peter Helander (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 12 samt avslår motionerna
2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,
2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 5,
2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1 och 2,
2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkandena 9, 10 och 14,
2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 5,
2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 5,
2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 14,
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 32,
2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20 och
2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

Utvecklingen av det svenska välståndet har i mångt och mycket sin grund i växande basindustrier. Basindustrin har historiskt skapat och fortsätter att skapa exportintäkter och arbetstillfällen runt om i landet, inte minst i de mindre tätbefolkade delarna av landet där behovet av arbetstillfällen är som störst. Den svenska basindustrin är effektiv och ligger i framkant när det gäller t.ex. hållbarhet. Tyvärr hämmas denna industri i sin ambition att växa. Bland annat möter företagen svårigheter med att rekrytera personer med nödvändig kompetens, eftersom för få utbildas med de tekniska färdigheter som efterfrågas. Samtidigt gör processen med miljötillstånd och byggtillstånd att det är dyrt och tidskrävande att starta nya produktionsanläggningar. Vi anser därför att regeringen bör kartlägga de hinder som finns för Sveriges basindustri i syfte att kunna möta dessa hinder.

EU lanserade i mars 2020 en ny industristrategi med syftet att stärka konkurrenskraften för europeisk industri samt underlätta och påskynda den gröna omställningen, mer känt som den gröna given. Målet är att 2050 bli världens första klimatneutrala världsdel. Det framgår tydligt att industrin har en ledande roll att spela i detta skifte och Sverige och landets basindustri kan och bör vara med i framkanten. På många områden ligger svenska företag främst. Ett exempel på detta är projektet Hybrit i Luleå som använder en klimatvänlig tillverkningsprocess för stål.

Det framgår av industristrategin att industrins egna satsningar bör kompletteras med politiska åtgärder och finansieringsinstrument på EU-nivå och nationell nivå samt av det privata näringslivet. Kommissionen anger uttryckligen att den t.ex. avser att stödja koldioxidfria ståltillverkningsprocesser inom ramen för bl.a. EU:s innovationsfond.

Vi menar att det är viktigt att svensk industri håller sig i framkant. Vidare är det angeläget att både stöd utifrån omställningstakten i den gröna given och den nya industristrategin i kombination med nationella politiska styrmedel och

finansiering kommer Sverige och den svenska basindustrin till del. Det gäller inte minst för små och medelstora företag inom industriell produktion som är i gränslandet mellan innovationsstadium och tillverkningsfas och därför i behov av finansiering. Mot bakgrund av EU:s nya industristrategi och den gröna given anser vi att regeringen aktivt bör analysera förutsättningarna för stöd till svensk basindustri.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

36. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 32 och avslår motionerna

2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 5,

2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkandena 9, 10 och 14,

2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 5,

2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 12,

2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 5,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 14,

2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20 och

2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkandena 12 och 13.

Ställningstagande

Innovativa företag och företag med ett stort teknik- och kunskapsinnehåll har ibland betydligt längre utvecklingsprocesser än många andra företag. Forskning inom livsvetenskap, som bl.a. omfattar utveckling av läkemedel, diagnostik och medicinteknik, tar lång tid och kräver långsiktig finansiering. Tillväxtanalys presenterade våren 2017 en rapport på området (Towards a Swedish megafund for life science innovation). Rapporten visar på hur en svensk fond, genom att applicera särskilda finansieringstekniker, skulle kunna skapa tillfredsställande finansiering för uppstartsföretag i de tidiga skedena. I rapporten framhåller Tillväxtanalys bl.a. att Sverige har en stark tradition och

kompetens inom alla segment av livsvetenskap men att tillflödet av riskkapital i de tidiga skedena har minskat under de senaste decennierna. Tillväxtanalys menar att denna minskning har hämmat utvecklingen av nya livsvetenskapsföretag. Jag förordar därför att regeringen utreder möjligheten att skapa en s.k. megafond för livsvetenskap som kapitaliseras genom investeringar i både ägarandelar och obligationer.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

37. Åtgärder för övriga näringsgrenar och branscher, punkt 16 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L) yrkande 5 och

2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkandena 12 och 13 samt avslår motionerna

2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 5,

2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S) yrkande 5,

2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S) yrkandena 1 och 2,

2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkandena 9, 10 och 14,

2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 5,

2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 12,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 14,

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 32 och

2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 20.

Ställningstagande

Den tekniska utvecklingen gör det möjligt att analysera och hantera mer data än tidigare generationer kunnat drömma om. Genom att stora mängder data kombineras och kan delas skapas också förutsättningar för gemensam kunskapsbildning. Med hjälp av AI kan analyser av stora och komplexa datamängder genomföras i en omfattning och med ett djup som aldrig tidigare varit möjligt. Enligt OECD ligger Europa i topp tre, tillsammans med USA och Kina, när det gäller forskningsresultat relaterade till AI. Europa ligger dock långt efter länder som USA och Kina vad gäller investeringar i nya företag. Sverige behöver därför stärka satsningar på forskning, innovationer och

nyttiggörande och kanske framför allt de miljöer där forskning bedrivs i nära samarbete med näringslivet, för att öka företagens möjligheter att utnyttja AI i sina processer och tjänster. En utmärkt satsning är Centrum för medicinsk bildvetenskap och visualisering (CMIV) i Linköping, vars uppdrag är att utveckla framtida metoder och verktyg för bildanalys och visualisering för tillämpningar inom hälso- och sjukvård och medicinsk forskning. En annan är AI Sweden, det svenska nationella centrumet för tillämpad AI vars verksamhet berör många olika samhällssektorer och även innehåller ett datacenter. Om Sverige ska bli möjligheternas land inom AI i framtiden bör regeringen, enligt min uppfattning, fortsatt främja satsningar inom datadriven innovation och AI-tillämpningar.

De största utsläppen från industrisektorn kommer från järn- och stålindustrin. Reduktionen av järnoxid till järn i masugnar genererar stora mängder koldioxid. Industrin är på god väg att lösa detta genom att i stället för att reducera järnoxiden med kol reducera den med vätgas. Hybritprojektet är ett bra exempel på hur branscher själva, på frivillig väg, genom statligt uppbackad innovation kan åstadkomma viktiga förändringar. Det finns en mycket stor potential i att utvidga klimatnyttan av vätgasreduktionstekniken. En stor ökning av produktionen av järnsvamp – vilket skulle ha en stor positiv klimatpåverkan – skulle kräva mycket stora mängder vätgas, vilket i grunden skulle kunna påverka svensk energipolitik. Det motiverar att regeringen tar initiativet i denna fråga. Jag anser därför att regeringen i samråd med järn- och stålindustrin och energibranschen bör arbeta för att kraftigt öka den klimatneutrala järnmalmsreduktionen i Sverige.

Cement är en annan viktig råvara som ett modernt samhälle inte kan vara utan. Framställning av cement från kalksten innebär att koldioxid avgår. För att komma till rätta med utsläppen finns tre alternativ. För det första kan användningen av cement undvikas exempelvis genom att tekniken för att bygga i trä utvecklas vidare och att träbyggande på olika sätt uppmuntras. Träbyggande har förutom att ersätta cement och betong den fördelen att byggnaden i sig blir en kolsänka under den tid den står kvar. Den andra möjligheten är att fånga in och permanent lagra den koldioxid som uppstår vid cementtillverkningen. Den tredje möjligheten är att byta ut kalksten som råvara mot kalcium från andra källor som t.ex. flygaska. Jag menar att alla tre metoderna bör kombineras. Mot denna bakgrund anser jag att regeringen på olika sätt bör uppmuntra utvecklingen av alternativa råvaror för cementproduktion.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:244 av Fredrik Christensson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för mer innovationsvänlig lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:475 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:476 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av konkurrenskraften inom turistnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:489 av Lars Adaktusson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att initiera ett rådslag för att kartlägga behovet av statliga insatser till turism och besöksnäring i Dalarnas län på grund av coronapandemin och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:545 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att eget utträde ska vara kostnadsfritt hos Bolagsverket och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:548 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en marknadskompletterande riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:549 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett starta eget-lån för unga vuxna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:551 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nystartade företag bör få skjuta upp sina avgifter till Bolagsverket under de två första verksamhetsåren och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:587 av Sofia Nilsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska prioritera arbetet med kompetensförsörjning och regelförenklingar för företag inom besöksnäringen och kontinuerligt redovisa hur arbetet fortlöper och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:619 av Solveig Zander (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om riktat riskkapital till kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja unga kvinnor i att starta företag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att delar av statens landsbygdspengar ska vikas till kvinnor som vill driva företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:626 av Per Schöldberg och Anders Åkesson (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda kunskaper om kooperativt företagande och ekonomiska föreningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur stöd, rådgivning och nya finansieringsmodeller kan förbättras för att underlätta personalövertagande av företag exempelvis vid generationsskiftet eller nedläggningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att kommunalt och statligt finansierad företagsrådgivning är heltäckande och neutral i förhållande till de olika associationsformerna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:660 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad forskning och utveckling inom stålindustrin och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:661 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behöver göras en konkurrensöversyn och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att industriföretag i avfolkningsorter bör ges riktade satsningar för hjälp att expandera och utveckla sina verksamheter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:664 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier samt andra viktiga teknologiområden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:666 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett kontantförbud vid hantering av handel med metallskrot och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på spårbarhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tillståndskrav för handel med metallskrot och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:668 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen med högre grad av prioritering av mindre, nystartade tillväxtföretag samt styrning mot de förkommersiella faserna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översikt och kartläggning av de näringspolitiska insatserna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheter till införande av en särskild fond för expansionslån i avfolkningsorter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det statligt ägda företaget Almi Företagspartner AB i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag man avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:700 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa generellt goda villkor för företagande och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om turismens betydelse och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:702 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringspolitikens inriktning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:708 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett program för starta eget-bidrag till yrkesverksamma och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:715 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en industrikommission med kommittédirektiv i linje med förslagen i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:716 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om turismens betydelse och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hämmande och obsoleta regelverk och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Visit Sweden i uppdrag att stärka sina marknadsföringsinsatser och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:761 av Magnus Jacobsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta initiativ till en industripolitisk plan för Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den industripolitiska planen ska följa samma rytm som den nationella planen för infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:893 av Per Åsling (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Inlandsinnovation ett uppdrag att återuppta verksamheten och aktivera

satsningen på 2 000 miljoner kronor riskvilligt kapital och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:903 av Per Åsling (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt vidta åtgärder för att säkra de s.k. tillväxtföretagens framtid och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör pröva att förse tillväxtföretag med aktiekapital via Almi Invest och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:934 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reformer för att stärka svensk konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:943 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och våra konkurrentländer så att Sverige inte förlorar konkurrenskraft och arbetstillfällen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1086 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att etablera ett tillväxtramverk och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1197 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att främja turismen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1241 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för svensk turist- och besöksnäring och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1309 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning om i vilka former staten kan underlätta för arbetstagarägda företag samt arbetstagarövertagande av hotad produktion och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda myndigheter bör uppdras att ta fram förslag på åtgärder för att underlätta generationsskiften i företag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1353 av Betty Malmberg och Ann-Charlotte Hammar Johansson (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rymdturism bör ingå i den nationella strategi för besöksnäringen som ska utarbetas och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1535 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för att antalet kvinnliga innovatörer ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1799 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett jämställt företagande är positivt ur såväl ett tillväxt- som rättviseperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1937 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och förutsättningarna för fria forskare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2014 av Carina Ödebrink m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa och stödja utvecklingen av delnings- och plattformsekonomin för att främja de positiva delarna och för en konkurrens på lika villkor, på bostadsmarknaden samt för social hållbarhet, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2053 av Paula Holmqvist m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finna sätt att stötta kommuner som i stora delar förlitar sig på besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2058 av Emilia Töyrä m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övervägandet av statliga insatser för att möta industrins behov av kompetens, forskning och innovation och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att vidta åtgärder för att utveckla testbädd Norrbotten genom att t.ex. bygga ut Esrange för att klara uppskjutning av små satelliter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att vidta åtgärder för att stärka besöksnäringens återhämtning och tillväxt och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2112 av Isak From m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av statlig industripolitik för att säkerställa en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig industri i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2148 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ytterligare stärka besöksnäringen i linje med det som är angivet i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2218 av Thomas Morell m.fl. (SD):

79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att premiera reell miljöforskning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2396 av Niklas Karlsson och Per-Arne Håkansson (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om expansion av den marintekniska industrin och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av svensk marinteknisk industri för sjöfart, miljö, sysselsättning och integration och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2419 av Azadeh Rojhan Gustafsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för Kooperationen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2446 av Teresa Carvalho (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om långsiktiga förutsättningar för Science Parks och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2471 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa goda och långsiktiga förutsättningar för kooperativ företagsrådgivning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av att främja kvinnors företagande i en växande Stockholmsregion och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2480 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att rädda besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2487 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av turistföretagens villkor och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp myndigheter som i olika former ger stöd till företag i hur de kan utveckla och erbjuda mer lättillgänglig information på fler språk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga bolaget Almi bör ges i uppdrag att genom uppsökande verksamhet stötta företagare i utanförskapsområden med affärsutveckling och finansiering inom Almis befintliga finansieringsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2663 av Maria Nilsson (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en speciell samordnare för Västsverige med syftet att kartlägga vilka insatser regeringen behöver komma med för att stärka förutsättningarna för en återstart av näringslivet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2708 av Maria Gardfjell och Amanda Palmstierna (båda MP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av pilotprojekt, testbäddar och miljöer för utveckling av AI-applikationer i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2729 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra regelverk för att underlätta för en ökad delningsekonomi och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ”hubb” för innovation inom finansieringsmodeller och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra innovations- och utvecklingsklimatet för mikroföretag vad gäller cirkulär ekonomi och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram färdplaner för att utveckla näringsverksamhet och arbetstillfällen för en cirkulär ekonomi över hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2756 av Ann-Sofie Alm (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en nationell lotsfunktion för större företagsetableringar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2797 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att öka svenskt entreprenörskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att öka svenska entreprenörers tillväxtambitioner och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en kommitté med uppdrag att med GEM-rapporten som grund ge förslag till långsiktiga åtgärder för att skapa ett bättre klimat för entreprenörer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av långsiktiga förutsättningar som stimulerar investeringar i gröna företag i utvecklingsfaser och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2832 av Elisabeth Björnsdotter Rahm m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strukturella hinder för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en småföretagarembudsman och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bilda en företagsfond för ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2918 av Magnus Ek m.fl. (C):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa bättre förutsättningar för en delningsekonomi där tjänster för återbruk, reparation och delning av produkter ökar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta vara på moderna digitala lösningar för att främja en konkurrenskraftig delningsekonomi och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa gynnsamma villkor för start-ups och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2926 av Rickard Nordin m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hela landet ska ha tillgång till såväl privat lånekapital som det offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens insatser för företagande i form av riskkapital, rådgivning och stöd bör fördelas jämnt mellan kvinnor och män och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för tillgången till statligt riskkapital i hela landet, för små och växande företag och för en stärkt regional tillväxt, och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och se över möjligheten att återinrätta Winnet Sverige och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för fler kvinnor i ledande positioner genom goda förutsättningar för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för och kunskapen om kvinnors ledning och ägande av företag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2940 av Per Schöldberg m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja en inhemsk träindustri med träförädling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2948 av Helena Lindahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga och möta de hinder som finns i vägen för Sveriges basindustrier och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör analysera förutsättningarna för stöd till svensk basindustri sett mot bakgrund av EU:s nya industristrategi samt den gröna given och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2949 av Peter Helander m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av konkurrenskraften inom turistnäringen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att besöksnäring och naturturism bör främjas, bl.a. genom omfattande regelförenklingar, och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att människonära tjänster inom exempelvis besöksnäringen och välfärden bör ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder bl.a. ungdomar och nyanlända värdefulla ingångsjobb, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet att i ljuset av coronapandemin via Visit Sweden säkerställa att Sveriges attraktionskraft som besöksland bibehålls och helst ökar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter utöver sina tillsynsuppdrag även bör få ett främjandeuppdrag, t.ex. regelförenkling, för att stimulera den inhemska besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter ska samordna sig kring främjandeuppdraget för att stimulera besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla myndigheter årligen ska rapportera hur främjande och samordning avseende besöksnäring har gått och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2961 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utrikes födda företagares betydelse för Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3016 av Lars Püss och Åsa Coenraads (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omprioritera Tillväxtverkets resurser till ökade satsningar på Drivhuset och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Drivhusets verksamhet även ska omfatta studenterna på yrkeshögskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Drivhuset ska verka för att etableras på fler orter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3102 av Josefín Malmqvist m.fl. (M):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Vinnova att initiera innovationstävlingar med syfte att stimulera till nya lösningar som kan minska produktionskostnaderna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3144 av Roland Utbult m.fl. (KD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att införa en statlig investeringsfond för den ideella sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3243 av Helena Gellerman m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt främja satsningar inom datadriven innovation och AI-tillämpningar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell handlingsplan för att öka invånarnas kunskap om och delaktighet i delningsekonomin och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa lagstiftningen till delningsekonomin med hänsyn till olika samhällssektorsers behov och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3247 av Arman Teimouri m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet ska vara tillgängligt för investeringar i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge främjandeuppdrag till statliga myndigheter för att tydliggöra det ansvar dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att identifiera de hinder som finns för att driva företag i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en startup-kommission med ett brett mandat att ta fram förslag för att riva hinder och underlätta för fler start-ups och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska se över förutsättningarna för Kooperationen och det sociala företagandet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3283 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriterierna för de generella företagsstöden bör ses över av regeringen för att främja kvinnors företagande på lika villkor och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och innovationer som kan främja basindustrins övergång till fossilfri produktion och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3352 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fisketurismen ska ges möjlighet att utvecklas och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3477 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk ska förenklas och anpassas till ett digitaliserat och delande samhälle och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för att upplysa och stärka kunskapen om delningsekonomin och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra separata utredningar i berörda branscher i syfte att släppa in digitalisering och delningsekonomin på ett ansvarsfullt och för branscherna välanpassat sätt och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3479 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara ett land som leder utvecklingen inom digital teknik och bli en innovationshubb för nya digitala lösningar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera åtgärderna för testbäddar av ny teknik och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3483 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förenklat och standardiserat regelverk för testbäddar för ny teknik och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör utlysa ett antal innovationstävlingar för att driva utvecklingen på områden med mindre kommersiell kraft och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen strategi för den svenska besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statistik inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning och innovation inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge restaurang- och besöksnäringen rätt förutsättningar och genomföra omfattande regelförenklingar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förenklat och standardiserat regelverk för testbäddar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ägarskifteskontor och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kompetensförsörjningen inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de statliga forskningsinstituterna bör ges tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga FoU-satsningar för industrins små och medelstora företag och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omstrukturera statens riskkapital så att det i högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av finansieringsmöjligheter beträffande privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter att investera i lokal företagsutveckling och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av innovationssystemet med alla dess aktörer för att tydliggöra nyttan och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett gynnsamt regelverk för testbäddsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att skapa en megafond för life science som kapitaliseras genom investeringar i både ägarandelar och obligationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att ansökan och utbetalning av statliga företagsstöd samordnas så att förekomsten av s.k. bidragsentreprenörer minskar och effektiviteten i stöden ökar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s statsstödsregler och att Sverige bör agera motpol till dem som vill öppna för subventioner till storföretag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3638 av Anna Sibinska m.fl. (MP):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de kulturella och kreativa näringarna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3679 av Johan Pehrson m.fl. (L):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att kraftigt öka den klimatneutrala järnmalsreduktionen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om alternativa råvaror för cementproduktion och tillkännager detta för regeringen.